Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Департамент охорони здоров'я Чернівецької ОВА
Департамент освіти і науки Чернівецької ОВА
Рада директорів закладів фахової передвищої освіти Чернівецької області
Чернівецький медичний фаховий коледж
Студентська рада
Студентське наукове товариство

КОМУНІКАЦІЇ НА ВІДСТАНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

27 квітня 2023 року

м. Чернівці

УДК: 377.018.43:004:355.271(08)
К 63

КОМУНІКАЦІЇ НА ВІДСТАНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю Чернівецького медичного фахового коледжу, 27.04. 2023 / за заг. ред. Ольги СТРИЖАКОВСЬКОЇ, Фрозіни КУЗИК, Тетяни БОЙЧУК, Людмили УКРАЇНЕЦЬ, Людмили АВДІКОВСЬКОЇ. – Чернівці, 2023. – 176 с.

У збірнику репрезентовано результати студентських наукових досліджень, у яких висвітлено сучасні напрями розвитку освітнього процесу в Україні, створення безпечного і комфортного освітнього середовища, забезпечення права на таке середовище, міжнародна та міжкультурна комунікація здобувачів освіти та популяризація принципів академічної доброчесності.
Для здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, викладачів.

Матеріали надруковано в авторській редакції

УДК: 377.018.43:004:355.271(08)
К 63

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
ІІІ Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«КОМУНІКАЦІЇ НА ВІДСТАНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

(Лист ІМЗО від 10.01.2023 № 21/08-9 "Про Перелік міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти імолодих учених у 2023 році")

ЛЕПЕХА Ірина Олексіївна – завідувачка кабінету соціально-гуманітарної та виховної роботи ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»

СВЕСТУН Наталія Володимирівна – директорка Департаменту охорони здоров'я Чернівецької обласної військової адміністрації

САКРІЄР Оксана Леонидівна – директорка Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної військової адміністрації

ГАПЕЙ Алла Василівна – голова Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Чернівецької області

КУЗИК Фрозіна Василівна – кандидат медичних наук, директорка Чернівецького медичного фахового коледжу

БОЙЧУК Тетяна Іванівна – кандидат медичних наук, заступник директора з навчальної роботи Чернівецького медичного фахового коледжу

СТРИЖАКОВСЬКА Ольга Степанівна – кандидат філологічних наук, заступник директора з навчально-виховної роботи Чернівецького медичного фахового коледжу

УКРАЇНЕЦЬ Людмила Петрівна – кандидат психологічних наук, практичний психолог Чернівецького медичного фахового коледжу

АВДІКОВСЬКА Людмила Манолііївна – методист Чернівецького медичного фахового коледжу

ПОПОВИЧ Ганна Борисівна – кандидат медичних наук, завідувачка І медичного відділення Чернівецького медичного фахового коледжу

САВЧУК Галина Петрівна – завідувачка ІІ медичного відділення Чернівецького медичного фахового коледжу

БЕДИК Ніна Миколаївна – завідувачка навчально-виробничої практики Чернівецького медичного фахового коледжу

ВИШНЬОВСЬКИЙ Іван Орестович – завідувач відділення післядипломної освіти Чернівецького медичного фахового коледжу

ГОРОХОВ Олександр Ілліч – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист Чернівецького медичного фахового коледжу

РОБОЧИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
ІІІ Всеукраїнської студентської науково-практичної конференціїз міжнародною участю
«КОМУНІКАЦІЇ НА ВІДСТАНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

ДЕНЕЖКО Альона – здобувач вищої освіти БДМУ, експерт НАЗЯВО

АНТОНЮК Анастасія – здобувач освіти ІІ курсу ОПП «Сестринська справа», голова Студентської ради, модератор

ГАЛКІНА Анастасія – здобувач освіти ІІ курсу ОПП «Лікувальна справа», голова Студентського наукового товариства, модератор

БАБІЙ Катерина – здобувач освіти ІІІ курсу ОПП «Сестринська справа», модератор
КАБАН Марія – здобувач освіти IV курсу ОПП «Сестринська справа», модератор
ТОДОРЮК Олег – здобувач освіти IV курсу ОПП «Лікувальна справа», модератор
ЧЕВКА Юліана – здобувач освіти І курсу ОПП «Лікувальна справа», модератор
ОКАТЕНКО Микита – здобувач вищої освіти БДМУ
КУРИК Анастасія – здобувач освіти ІІ курсу ОПП «Лікувальна справа», фото-, відеозйомка

МОДЕРАТОРИ СЕКЦІЙ

СЕКЦІЯ 1. Мотиваційний аспект як фактор успіху освітньої діяльності

АНТОНЮК Анастасія – здобувач ІІ курсу ОПП «Сестринська справа», голова Студентської ради
Покликання: **https://meet.google.com/xqs-xmpc-yqv**

СЕКЦІЯ 2. Міжнародна та міжкультурна комунікація як важлива складова модернізації освітнього процесу

ТОДОРЮК Олег – здобувач IV курсу ОПП «Лікувальна справа»
Покликання: **https://meet.google.com/rje-vtrg-mcn**

СЕКЦІЯ 3. Забезпечення академічної доброчесності в закладах освіти

ГАЛКІНА Анастасія – здобувач ІІ курсу ОПП «Лікувальна справа», голова Студентського наукового товариства
Покликання: **http://meet.google.com/uft-vpvp-tan**

СЕКЦІЯ 4. Іноземна мова як інструмент міжкультурної комунікації для формування особистості

ЧЕВКА Юліана – здобувач І курсу ОПП «Лікувальна справа»
Покликання: **http://meet.google.com/uft-vpvp-tan**

СЕКЦІЯ 5. Підготовка здобувачів освіти до національного спротиву

БАБІЙ Катерина – здобувач ІІІ курсу ОПП «Сестринська справа»
Покликання: **https://meet.google.com/rje-vtrg-mcn**

СЕКЦІЯ 6. Комфортне освітнє середовище в умовах війни

КАБАН Марія – здобувач IV курсу ОПП «Сестринська справа»
Покликання: **http://meet.google.com/rzx-fwnr-cgz**

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Доступ учасників до роботи у пленарному засіданні буде здійснюватися через використання платформи Google-Meet за покликанням:

https://meet.google.com/eut-kwew-mdn

10.00 – 11.00 – пленарне засідання

1. КУЗИК Фрозіна Василівна – директорка Чернівецького медичного фахового коледжу, кандидат медичних наук

2. ЛЕПЕХА Ірина Олексіївна – завідувачка кабінету соціально-гуманітарної та виховної роботи ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»

3. СВЕСТУН *Наталія Володимирівна* – директорка Департаменту охорони здоров'я Чернівецької обласної військової адміністрації

4. САКРІЄР *Оксана Леонидівна* – директорка Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної військової адміністрації

5. ГАПЕЙ *Алла Василівна* – голова Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Чернівецької області

6. ПРОЙДАКОВ *Артур* – переможець національної премії Global Teacher Prize Ukraine 2021, учитель української мови та літератури приватної школи «Мідгард» м. Київ

7. АНТОНЮК Тетяна Миколаївна – голова Всеукраїнської спілки обласних (міських) методичних об'єднань викладачів української філології закладів фахової передвищої освіти, заслужений працівник освіти, викладач-методист, викладач української філології ДВНЗ «Чернівецький індустріальний коледж»

8. ANDRUSYSZYN Mary-Anne (Марія-Анна Андрусишин) – заслужений професор, директор в Артур Лабат Сімейній Школі медсестринства в університеті Вестерн, Онтаріо, Канада (Director of the Arthur Labatt Family School of Nursing at The University of Western Ontario)

9. BABENKO-MOULD Yolanda (Йоланда Бабенко-Молд) – доцент і заступник директора з навчальної програми в Артур Лабат Сімейній Школі медсестринства в університеті Вестерн, Онтаріо, Канада

10. ВЕБСТЕР Фіона – доцент в Артур Лабат Сімейній Школі медсестринства університеті Вестерн, Онтаріо, Канада

11. КОЛІСНИК Олеся – студент науковець, кандидат наук, Артур Лабат Сімейної Школи медсестринства в університеті Вестерн, Онтаріо, Канада (Centennial College Медсестринська освіта BScN, MN, PhD (c)

12. КАПАЦИ Андрій – голова студентського парламенту Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

ЗМІСТ

І. МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ФАКТОР УСПІХУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. ***АНТОНЮК Анастасія Олегівна, МІГАЛЬЧАН Ірина Олександрівна.*** Мотиваційний аспект як чинник успішного оволодіння навчальними компонентами **10**
2. ***ЧУБАР Крістіна Олександрівна, ТРІСКА Світлана Ярославівна.*** Мотиваційний аспект як фактор успіху освітньої діяльності **14**
3. ***БАБІЙ Катерина Вадимівна, АПРІУТЕС Світлана Вікторівна.*** Мотивація як фактор успіху освітньої діяльності **18**
4. ***РОМАНОВИЧ Маріанна Ігорівна, СТЕФАНЮК Євгенія Сергіївна, ПІЦ Лариса Орестівна.*** Мотивація – шлях до досягнення результатів навчання **20**
5. ***БЕЖЕНАР Анастасія Юріївна, ДОБРОДЗІЙ Лілія Андріївна, АНДРІЄШ Тетяна Юріївна.*** Мотиваційна складова як запорука успішної освітньої діяльності **22**
6. ***ГАЙКО Юліанна Олегівна, САВОСЮК Альона Степанівна.*** Вплив на успішність навчання мотиваційного аспекту **27**
7. ***БУРЛАКА Яна Валеріївна, ГУЧКО Оксана Іванівна.*** Мотивація як важливий чинник професійного становлення студентів-медиків **31**
8. ***ТКАЧУК Ольга Сергіївна, КРИСЬКО, Альбіна Володимирівна, МІГАЛЬЧАН Ірина Олександрівна.*** Деякі питання розвитку професійних якостей через систему мотиваційного супроводу Чернівецького медичного фахового коледжу **33**
9. ***ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна, ГРИНКЕВИЧ Людмила Георгіївна***. Персональний бренд лікаря як елемент стратегій медичного маркетингу **37**
10. ***БОДЯН Владислав Віталійович.*** Мотивація студентів як основа досягнення успіху в майбутній професійній діяльності **38**
11. ***КЛАКОВА Антоніна Вікторівна, НОВИЦЬКА Ірина Олександрівна, БЕДИК Ніна Миколаївна.*** Доказове медсестринство в контексті реформування вищої освіти та охорони здоров'я в Україні **41**
12. ***П'ЯВКА Оксана Федорівна, НАКОНЕЧНА Світлана Василівна.*** Мотивація освітньої діяльності студентів на заняттях з біології **47**
13. ***ГРІНІЧЕНКО Марина Леонідівна, КАРПЕНКО Юлія Петрівна.*** Значення мотивації для вивчення хімічних дисциплін майбутніми лікарями **49**
14. ***ТКАЧЕНКО Лариса Данилівна.*** Роль викладача у створенні навчальної мотивації студентів в умовах трансформації української освіти **51**
15. ***МАЛИНОВСЬКА Анастасія Ярославівна, ОЖІБКО Оксана Іванівна.*** Мотиваційний аспект як фактор успіху освітньої діяльності **53**

16. ***ГАВРИЛЮК Аніта Андріївна, ВАСЮК Юлія Володимирівна.*** Мотиваційні технології у забезпеченні медичної освіти в умовах війни **56**
17. ***ТОКАРЧИК Христина Геннадіївна, СТРИЖАКОВСЬКА Ліліана Олексіївна.*** Мотивація як важливий чинник професійного становлення студентів-медиків **59**
18. ***БІЛЯР Олександра Олександрівна, УКРАЇНЕЦЬ Людмила Петрівна.*** Мотивація як фактор освітньої діяльності **62**
19. ***ДИМКА Мирослава Михайлівна, ЧОРНА Надія Миколаївна***. Мотиваційний аспект як фактор успіху освітньої діяльності **65**
20. ***РОКАЧУК Анастасія Олександрівна, СТРОКАНЬ Валентина Іванівна.*** Формування мотивації до навчання у здобувачів освіти в галузі медицини **67**
21. ***ДУЛІЧЕНКО Анастасія Віталіївна, КОНДРАТЕНКО Світлана Іллівна.*** Літературні ігри як засіб розвитку пізнавальної активності молодших школярів на уроках читання в новій українській школі **69**
22. ***БАЛИЦЬКИЙ Кирило Едуардович, ПОЛУНЕНКО Кирило Ігорович, КРЬОКА Світлана Вікторівна.*** Умови і технології дистанційного навчання під час війни **72**

II. МІЖНАРОДНА ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

23. ***ГАМАЛЬ Марія-Єлізавета Богданівна, ГУЧКО Оксана Іванівна.*** Студентська міжнародна академічна мобільність у сучасному освітньому просторі **76**
24. ***ЧЕВКА Юліана Геннадіївна, СТОЯН Олександра Василівна.*** Міжнародна та міжкультурна комунікація як важлива складова модернізації освітнього процесу **78**
25. ***МАКСИМЮК Богдан Георгійович, БОЙЧУК Тетяна Іванівна.*** Формування професійних комунікативних навичок у майбутніх лікарів **79**
26. ***ТАНАСЮК Анна-Ліза, ТОДОРЮК Олег Дмитрович, БОЙЧУК Тетяна Іванівна.*** Міжнародне співробітництво – нові ідеї для викладання та навчання в медсестринстві **82**
27. ***КУПЧАНКО Вікторія Віталіївна, САВОСЮК Альона Степанівна.*** Міжкультурна комунікація учасників освітнього процесу **84**

III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

28. ***ЛОПАЧУК Кароліна Вікторівна, РУСНАК Наталія Василівна***. Академічна доброчесність: від теорії до практики **88**
29. ***ФОКА Аделіна Михайлівна, ГАЛАН Олена Василівна, КАГЛЮК Олена Сергіївна.*** Особливості реалізації принципів академічної доброчесності в українському освітньо-науковому просторі. Виклики сучасності **90**
30. ***ГВОЗДАК Вікторія Сергіївна, ВОЛОШИНА Надія Іванівна.*** Забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти **92**

31. ***БІЛИК Яна Вадимівна, МАРУШ Інна Вікторівна, ШЕВЧЕНКО Олександра Теодорівна.*** Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів освіти **94**
32. ***ШОВДРА Іван Васильович.*** Поняття академічної доброчесності в Україні: законодавче регулювання, наукове розуміння та ризики **96**
33. ***ОКАТЕНКО Микита Олександрович, ГАЛКІНА Анастасія Сергіївна, СТРИЖАКОВСЬКА Ольга Степанівна.*** Академічна доброчесність як важлива складова модернізації освітнього процесу **98**
34. ***ПЕТРАЩУК Марія Радимирівна, ГЕРМАН Леся Василівна.*** Дотримання принципів академічної доброчесності в Чернівецькому медичному фаховому коледжі **101**
35. ***МАЛЕК Марія Юріївна, ДУБІЦЬКА Валентина Вікторівна.*** Академічна доброчесність в закладах медичної освіти в умовах війни **103**
36. ***ДУДІР Надія Миколаївна, ЧОРНА Надія Миколаївна.*** Академічна доброчесність в закладах освіти **105**
37. ***ФОЙЧУК Катерина Іванівна, ЯНЧАК Аліна Валентинівна***. Забезпечення академічної доброчесності у закладах фахової передвищої медичної освіти **107**
38. ***ГУМЕНЮК Юліанна Дмитрівна, МОРОЗ Ірина Дмитрівна.*** Формування навичок академічної доброчесності в умовах вимушеного дистанційного навчання **109**

IV. ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

39. ***МІЛІЦІАНОВА Анастасія Володимирівна, МУРЛИК Вікторія Василівна.*** Латинська мова як інструмент міжкультурної комунікації **112**
40. ***ЧОРНЕЙ Карина Юріївна, ЗИКОВА Христина Олегівна***. Іноземна мова як інструмент міжкультурної комунікації для формування особистості **118**
41. ***САГАЛЮК Галина Дмитрівна***. Формування міжкультурної компетенції студентів під час вивчення іноземної мови **121**
42. ***ФАКАС Світлана Євгеніївна, ШЕНДЕРЮК Оксана Олегівна, ЛЕСИК Тетяна Анатоліївна.*** Іноземна мова як засіб міжкультурної комунікації для формування особистості **123**
43. ***КАШУБА Людмила Володимирівна.*** Місце англійської мови в міжкультурній комунікації **125**
44. ***ЗАДОРОЖНЯК Валентина Анатоліївна, АНДРІЄШ Тетяна Юріївна.*** Іноземна мова як обов’язкова складова формування міжкультурноїкомунікативної компетентності майбутніх фахівців **128**
45. ***КАБАН Марія Миколаївна, АНДРІЄШ Тетяна Юріївна.*** Вивчення іноземної мови – один зі способів саморозвитку **131**
46. ***ГЕРМАН Ірина Петрівна, ЧОРНЕЙ Марина Петрівна.*** Нерозривний зв'язок культури і мови в системі лінгвістики та саморозвитку **133**

V. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

47. ***СЕРИЦЯ Єлизавета Ігорівна, ЗАХАРІЯ Віталій Іванович.*** Підготовка здобувачів освіти до національного спротиву **135**

48. ***БІЛОШИЦЬКИЙ Олександр Вікторович, КРАВЧУК Наталія Дмитрівна, ШЕНДЕРЮК Оксана Олегівна***. Підготовка здобувачів освіти до національного спротиву **137**

49. ***КЛИМЕНКО Ярослав Петрович, ЗЮКІНА Алла Павлівна.*** Формування професійної компетентності студента-медика як фахівця та громадянина **140**

VI. КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ВІЙНИ

50. ***ТИЩЕНКО Катерина Іванівна.*** Впровадження дихальних вправ на дистанційних уроках анатомії та фізіології людини в умовах воєнного стану **142**

51. ***БЛАЖКО Христина Василівна, БАРВІНОК Мар'яна Вікторівна.*** Комфортне освітнє середовище в Чернівецькому медичному фаховому коледжі в умовах війни **144**

52. ***ГЛОВ'ЯК Віталій Григорович, ВИТРИХОВСЬКА Анастасія Ігорівна, БУЛЬБУК Олександр Іванович, ГВОЗДЕЦЬКА Галина Сергіївна, ШУЛЕПА Світлана Георгіївна.*** Інтерактивний метод «навчаючись сам – навчаю» як новітній інструмент в педагогічній практиці **147**

53. ***ЄНАКІЙ Ірина Дмитрівна, ПЛАЧІНТА Ірина Михайлівна.*** Створення комфортного освітнього середовища для студентів із категорії внутрішньо переміщених осіб **149**

54. ***КАБАН Марія Миколаївна, САВЧУК Галина Петрівна.*** Додаткові психологічні дисципліни для здобувачів освіти у воєнний час **151**

55. ***ТОПОРКОВА Катерина Сергіївна, ГОРОЖАНСЬКА Ірина Євгеніївна.*** Комфортне освітнє середовище в умовах війни (на прикладі Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну) **153**

56. ***ЦИБУЛЯК Інна Миколаївна, ТРУФЕН Людмила Іванівна***. Як зберегти спокій та продовжити навчатися в оточенні новин про війну **155**

57. ***ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна, КУЗИК Фрозіна Василівна.*** Особливості управління закладом фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану **157**

58. ***КОЖАН Естер Андріївна, СТРАЖНІКОВА Марія Миколаївна, МЕДВІДЬ Олеся Зіновіївна.*** Комфортне освітнє середовище під час війни на базі Львівського медичного фахового коледжу післядипломної освіти **159**

59. ***ГУСЕНКО Крістіна Вікторівна, МАЛЕНКО Олена Олегівна.*** Проєктивна діяльність в освітньому процесі: долання кризових умов онлайнової освіти воєнної доби **161**

60. ***СОСНОВА Валентина Анатоліївна.*** Система виховної роботи як простір для реалізації можливостей особистості здобувача освіти **163**

61. ***БІЛОУС Поліна, КОБИЛЯЦЬКА Юлія ЮРІЇВНА.*** Комфортне освітнє середовище у Старобільському медичному фаховому коледжі в умовах війни **167**

62. ***ТОДОРЮК Олег Дмитрович, ПОПОВИЧ Ганна Борисівна.*** Здоров'язбережувальне та безпечне середовище у медичній освіті в умовах війни **170**

63. ***ФИЛИПЧУК Вікторія Вікторівна, БІДНА Іліанна Василівна.*** Інформаційна безпека освітнього середовища в сучасних умовах **172**

64. ***БАРАБАС Крістіна Ярославівна, ДОБИНДА Ірина Романівна.*** Цифровізація медичної освіти та її вплив на когнітивну сферу студентів-медиків **174**

І. МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ФАКТОР УСПІХУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ЧИННИК УСПІШНОГО ОВОЛОДІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ КОМПОНЕНТАМИ

АНТОНЮК Анастасія Олегівна,
здобувач освіти
anastasiaantonykk@gmail.com
МІГАЛЬЧАН Ірина Олександрівна
к.іст.н, викладач
bozhkomigalchan77@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Ніколи не пізно ставити нові цілі
і мріяти про щось більше.

Інтенсивні процеси сьогодення в умовах соціальної трансформації суспільних відносин неможливі без теоретичного та практичного обґрунтування і реалізації нової парадигми освіти та поглиблення ролі мотиваційного чинника для досягнення найбажанішого результату. В основі цієї парадигми лежить культурно-творчий підхід, висхідним принципом якого вважається цілісність картини світу і людини в ньому, а мотиваційний аспект – ядро цієї тези. Сучасні світові тенденції зумовили визначення ще однієї нової парадигми, яка характеризується планетарно-особистісним та глобально-історичним спрямуванням. В основі цієї парадигми – вмотивована, освічена людина, озброєна науковими знаннями і найновішими культурними досягненнями людства. Реалії сьогодення, які ми нині переживаємо вказують нам на важливість активного утвердження мотиваційно-демократичних засад в усіх сферах суспільного життя українського суспільства, а надто – в освіті.

Потреба в знаннях посідає одне з чільних місць серед основних людських потреб, на основі якої людина розвиває світовий людський досвід. У різні

періоди життя об'єкти інтересу, форми і методи придбання знань змінюються, однак потреба в знаннях як у властивій людині особливості набуває особливої значущості. Пік продуктивності у накопиченні знань припадає на студентські роки – час розвитку активної мотивуючої суспільної позиції та пошуку найрізноманітніших методів розкриття творчого потенціалу, креативного мислення та практичного застосування отриманих знань. Це той час, коли відбуваються найяскравіші відкриття, а бажання рухатися вперед змушує домагатися більших успіхів. Це торжество юності і здоров'я, усвідомлення того, що всі шляхи на світі відкриті для рішучих і цілеспрямованих підкорювачів неможливого. І питання мотивації виступає наріжним каменем у світлі сучасності.

В Україні введено воєнний стан, тривають повномасштабні воєнні дії. Україна проходить через надзвичайно складний, але необхідний етап розвитку, виборюючи справжню, а не декларативну незалежність.

Попри пандемію, війну, повітряні тривоги, всі виклики та ризики сьогодення, небезпеку та втому, ми продовжуємо працювати, вчитися. Хтось боронить країну на полі бою, а ми в тилу, працюємо на майбутнє, на освітянському фронті, адже країні як ніколи потрібні висококваліфіковані спеціалісти.

У зв`язку з цим, особливо актуальним стає питання освіти й розвитку наших студентів мотиваційних навичок і якостей громадянського суспільства.

Враховуючи вищесказане, вважаємо, що тема є вельми актуально.

У процесі навчання чимало здобувачів освіти стикається з низкою психолого-педагогічних аспектів, пов'язаних з адаптацією до нових умов навчання. Ця новинка і пов'язані з нею труднощі створюють свого роду освітній бар'єр, який необхідно подолати. Звідси слідує, що у розвитку особистості майбутнього фахівця важливе формування позитивних причин і реальних цілей, оскільки причини та завдання є важливими визначальними чинниками діяльності. Формування мотивів до навчання - це створення умов для появи внутрішніх спонукань (мотивів, цілей, емоцій) до навчання; усвідомлення їх

студентом і подальшого саморозвитку ним своєї мотиваційної сфери. Викладачі Чернівецького медичного фахового коледжу при цьому не займають позицію спостерігача за тим, як стихійно розвивається і складається мотиваційна сфера студентів, а стимулюють її розвиток системою психологічно продуманих прийомів. Вивчаючи мотивацію студентів викладач здійснює за допомогою тривалого спостереження за студентами в реальних життєвих умовах. Мотивація обумовлена потребами і цілями особи, рівнем домагань і ідеалами, умовами діяльності (як об'єктивними, зовнішніми, так і суб'єктивними, внутрішніми - знаннями, уміннями, здібностями, характером) і світоглядом, переконаннями і спрямованістю особи. З урахуванням цих чинників відбувається ухвалення рішення, формування наміру.

При формуванні мотиваційної компоненти в освітній діяльності хочеться згадати слова великого педагога Сухомлинського: «Коли думаєш про людський мозок, уявляєш ніжну квітку троянди, на якій тремтить крапелька роси. Яка обережність і ніжність потрібні, щоб, зірвавши квітку, не впустити краплю», адже можна одним хибним словом або вчинком змарнувати вже намічені прогресивні дії у отриманні позитивного мотиваційного аспекту отримання нових знань, особливо з умовах дистанційного навчання.

Мотивацією для здобувача освіти виступає бажання вчитися заради досягнення не тільки академічної мети, а й для професійного зросту. Тому для успішного пробудження в учінні, які спрямовують діяльність студентів, та для успішної студентської спонуки, студент повинен хотіти активно брати участь в процесі навчання. Ступінь навчальної активності студента є наслідком сильної або слабкої мотивації навчання. Значною мірою активуючим чинником стимуляції нашої мотиваційної діяльності в засвоєнні нового матеріалу та професійних компетентностей є приклад роботи наших колег-випускників, особливо під час ведення активної фази україно-російської війни, де отримані знання та вміння рятують людські життя та є безцінними.

Мотивована особистість характеризується активністю і, за словами О.В. Шорохової, «виступає не як детектор зовнішніх впливів, а як сила, що виконує активну роль у перетворенні зовнішнього світу».

Мотивація до навчання та опанування нових професійних навичок здійснюється через щоденну, наполегливу та студентоцентровану позицію наших викладачів, а саме:

– комфортну психологічну атмосферу та підтримці на кожному освітньому етапі;

– зацікавленістю наставників в плідній та конструктивній роботі, враховуючи настрій своїх студентів;

– визначення конкретних і зрозумілих цілей;

– застосування різних форм роботи;

– демонстрація практичної значимості та перспективу застосування отриманих знань та ін.

Отже, як бачимо, у сучасному сьогоденні важливим є не просто навчання предметним знанням, умінням, навичкам, а й розвиток особистості як активного суб’єкта суспільної діяльності, відповідального за своє життя, життя оточуючих, розвиток всього суспільства. Результатом освітнього процесу є особистість, виховання та розвиток якої полягає у розвиткові перш за все системи її потреб мотивів та мотивації.

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ФАКТОР УСПІХУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЧУБАР Крістіна Олександрівна,
здобувач освіти
anastasiaantonykk@gmail.com
ТРІСКА Світлана Ярославівна,
викладач
bozhkomigalchan77@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

За твердженнями психологів, мотивація стимулює процес навчання, допомагає формувати в студентів спрямованість на здобуття нових знань, перетворюючи зміст навчання на особистісно значущий для здобувача освіти. Адже мотивація – це процес, в результаті якого певна діяльність набуває для індивіда особистого сенсу.

Розповім про свій мотив здобути медичну професію. Почалось все ще в дев'ятому класі виникло бажання допомагати людям, надавати медичну допомогу, щоб збереглося життя людини. На моїх очах впала похила людина і довго їхала швидка, а потім констатували смерть. Ця трагічна подія закарбувалася в пам яті. Довгоочікуваний вступ на навчання улюбленої професії, новий «дорослий» статус студента та студентське життя – надихають до навчання. Але, не так все райдужно, враховуючи теперішню ситуацію повномасштабної війни в Україні. Багато хто розгубився, коли тривають обстріли міст, скрізь руйнування, смерть, страх за майбутнє. Допомагає успішному навчанню студентів мотивація самоствердження, бажання продемонструвати свої реальні й можливі досягнення. Наш фронт – це навчання, бо ми маємо ставати кращими, розумнішими і згодом відбудовувати нашу країну, застосовуючи свої знання. Важливо пам'ятати про необхідність і важливість формування професійної, кваліфікованої та свідомої спільноти. Наша освіта сьогодні – це запорука успішного завтра для України. Серед пріоритетних

напрямів державної політики щодо розвитку вищої освіти в контексті євроінтеграції України визначено проблему постійного підвищення якості освіти, модернізацію її змісту та форм організації навчально-виховного процесу; впровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій [2]. Тому в реаліях сьогодення найбільш поширеними формами навчальної роботи по впровадженню в освітній процес інноваційних процесів і формування ключових професійних компетенцій майбутніх фахівців є застосування різних активних форм і методів навчання: створення проектів, підготовка публічних виступів, дискусійне обговорення професійно важливих проблем, навчання у співробітництві, створення проблемних ситуацій, підготовка професійно спрямованих відеофільмів і презентацій та кейс-методи. Впровадження кейс-методів у практику медичної вищої професійної освіти є дуже актуальним процесом на сьогодні, який ґрунтується на декількох тенденціях. Перша характеризує загальний напрям розвитку освіти в сторону придбання студентами навичок володіння отриманими знаннями і вміннями, що дозволяють залишатися компетентними фахівцями в сучасному світі та реалізовувати стратегію безперервної медичної освіти через все життя. Друга є наслідком вимог до особистісно-професійного розвитку фахівця, який залишається в будь-яких, навіть кризових, умовах професіоналом. Формування професійних компетенцій у навчанні майбутніх медиків буде найбільш результативним, якщо одним із системоутворювальних компонентів в освітній діяльності студентів буде застосування кейс-методів. Кейс-технології реалізують свій потенціал за умов, якщо створене відповідно методичне забезпечення: розроблені кейс-пакети гарної якості, змісту і структури, їх застосування використовується переважно на кожному занятті. Кейс-метод базується на обговоренні завдань (рішенні кейсів), що представляють собою опис клінічних або діагностичних ситуацій, медичних випадків та містять певну професійну проблему. Враховуючи вищезазначене кейс-методи можуть мати наступну спрямованість: – практично-орієнтовні кейси, – теоретичні кейси, – науково-дослідні кейси, – кейс-клінічний випадок, – кейси для виконання самостійної роботи студента.

Опрацювання таких кейсів в єдиному проблемному полі з майбутніми фельдшерами допомагає їм вдосконалювати знання з клінічних дисциплін, знаходити нові професійні компетенції, сформувати навички поведінки серед медичної спільноти, навчає діяти в командній грі, відверто відстоювати свою точку зору, слухати, підтримувати діалог з викладачем, задавати питання, використовувати набуті знання. Крім того, під час роботи з кейсом у студентів-медиків розвиваються здібності до саморозвитку, самоосвіти, самореалізації та значно підвищується мотивація до здобуття своєї професії. Основною рисою такого підходу є співробітництво у контексті щирого, правдивого спілкування студента і викладача.. Дуже вдалим є формування у майбутнього медика власної стійкої системи соціальних та професійних цінностей та ціннісних орієнтацій, які складають основу мотивації поведінки та відображають внутрішню основу відносин особистості з реальністю. Акмеологічний (з гр. «acme» – вершина) підхід забезпечує орієнтацію майбутніх лікарів на постійне самовдосконалення, нарощування здатності до саморегуляції, самоорганізації та самореалізації. Акмеологічний підхід спрямований на забезпечення постійного розвитку творчого потенціалу людини, виявлення закономірностей і умов досягнення майбутнім лікарем вершин самореалізації як фахівця та громадянина.

Компетентнісний підхід забезпечує усвідомлення майбутнім фахівцям своїх спонукань, прагнень, ціннісних орієнтацій, мотивів, уявлень про свої соціально-професійні ролі; аналіз та оцінку особистісних якостей, знань, умінь, навичок, та систематичне регулювання на цій основі саморозвитку і діяльності. При реалізації цього підходу відбувається трансформація мети і змісту освіти у суб’єктивні надбання, які можна об’єктивно виміряти. Компетентнісний підхід полягає в прищепленні та розвитку у студентів ключових компетенцій, які визначають їх успішну адаптацію у суспільстві, таких як здатність до співпраці у групі, ініціативність, комунікативні здібності, вміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, вибирати та використовувати інформацію. Компетентнісна

модель є моделлю майбутньої ефективної діяльності, соціальної взаємодії та адаптуємості до життєвих та професійних викликів.

Професійна компетентність сучасними науковцями визначається як сполучення наукової (розуміння теоретичних засад професії), інструментальної (оволодіння базовими професійними навичками), інтегративної (здатність сполучати теорію і практику), контекстуальної (розуміння соціального, економічного, культурного середовища, в якому реалізується професійна діяльність), адаптивної (вміння передбачати зміни, важливі для професійної діяльності, і бути готовими до них), комунікативної (вміння ефективно використовувати засоби комунікації) компетентності. Креативний - розвиваючий підхід до організації навчання у медичних закладах України формує репродуктивне та творче ставлення до діяльності, якості та здібності творчої особистості, науково-творчі вміння, вміння і навички.

Так низка підходів до організації вищої медичної освіти в Україні дозволяє оптимізувати освітній процес у закладах вищої та фахової передвищої освіти, націлити викладачів на кінцевий результат, удосконалити виховну роботу, підвищити психологічну і комунікативну компетентність майбутніх медиків. Крім того, гуманізацію, як основне завдання вищої та фахової передвищої медичної освіти, потрібно розуміти як стратегічний інноваційний напрямок у функціонуванні та розвитку медичних закладів України, направлений на підготовку нового покоління фахівців, здатних враховувати в своїй діяльності не лише медико-біологічні, але й соціальні та духовні детермінанти здоров’я людини.

Навчаючись в коледжі, я беру участь у студентському житті, допомагаю студентам молодших курсів розвинути власний потенціал, подолати перешкоди та досягти своїх цілей у навчанні та професійному розвитку. Я впевнена, що знання, які я отримаю, навчаючись у Чернівецькому медичному фаховому коледжі, можна буде застосовувати в майбутньому для того, щоб стати справжнім фахівцем.

МОТИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР УСПІХУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

БАБІЙ Катерина Вадимівна,
здобувач освіти
katebabiy1501@gmail.com
АПРІУТЕС Світлана Вікторівна,
викладач
apriutess@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Мотивація освітньої діяльності студентів відноситься до переліку професійно значущих характеристик. Вона є показником майбутньої успішності та підґрунтям професіоналізму. Враховуючи політичну кризу, досить важко зосередитись та зберегти особисту цілісність, яка забезпечується мотиваційною сферою діяльності. Тому аналіз проблем її розвитку є актуальним для сьогодення.

Мета: обґрунтувати та вивчити всі особливості мотиваційної сфери, сформулювати рекомендації здобувачам освіти, щодо розвитку мотивації в навчанні.

Методи дослідження: аналітичний, структурний, описовий.

Мотиваційна система людини має складну будову, вона описується широкою сферою, яка включає в себе поточні, актуальні прагнення. У загальному контексті вона являє собою об’єднання сил поведінки, яка відкривається у вигляді потреб, інтересів, цілей.

У сучасній психології, мотивація є регулятором життєдіяльності, оскільки вона визначає певну поведінку людини, її активність, спрямовану на досягнення цілей. Велику роль грає стійкий характер, який має на увазі під собою тривале збереження мотивів, які не зникають після задоволення тих чи інших потреб. Однак слід пам’ятати, що характеристика даної сфери включає в себе також певні фактори, які спонукають людину до прийняття дій. Крім цього існують інтелектуальні та емоційні моменти, які між собою взаємопов’язані.

Загальний шлях формування мотивації полягає в тому, щоб сприяти перетворенню широких спонукань студентів у мотиваційну сферу. Мотивація є основним компонентом навчальної діяльності, яка допомагає формуванню стійкості людини, її індивідуальності, від якої залежить майбутня успішність.

Мотив навчання – це спрямованість студента на різні сторони навчальної діяльності. Мотивація сприяє появі у студента навчальної ініціативи й любові до навчання, спонукає його діяти з максимальною енергією в різних навчальних ситуаціях.

Навчання, яке сформоване на внутрішній зацікавленості дає успішні результати, адже при наявності такої зацікавленості людина здатна працювати довше і наполегливіше. Окрім того, перевагою є емоційне задоволення від виконання того чи іншого завдання, подолання труднощів, які призводять до бажаного результату. Мотивування та стимулювання навчальної діяльності буде ефективним за умови переходу на внутрішні мотиви. Для цього потрібно формувати уявлення студентів про майбутню професійну діяльність, професіоналізм, поєднувати теоретичне навчання із практичним, створювати можливості для прояву самостійності, та відчуття власної компетентності.

Отже, ми дійшли до висновку, що ті умови оточення, які наділяють людину свободою, дозволяють їй відчути особисту значимість, формують внутрішню мотивацію. Чим більше завдання дає відчути свою ефективність та майстерність, тим більшою буде самооцінка та мотивація до певного виду діяльності.

МОТИВАЦІЯ – ШЛЯХ ДО ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

РОМАНОВИЧ Маріанна Ігорівна,
здобувач освіти
maryasharomanovuch333@gmail.com
ПІЦ Лариса Орестівна,
викладач
larisapits66@gmail.com
СТЕФАНЮК Євгенія Сергіївна,
викладач
jane_stef@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Висока мотивація до навчання – фактор формування компетентного медичного фахівця.

Мотивація – це інтереси, потреби, прагнення, емоції, переконання, ідеали, установки, які спонукають здобувача освіти до діяльності. Мотивація сприяє появі у студента навчальної ініціативи й любові до навчання, спонукає його діяти з максимальною енергією в різних навчальних ситуаціях. Саме від рівня мотивації залежить успішність здобувача освіти, глибина й міцність знань, бажання і здатність навчатися протягом усього життя. Згідно із сучасними дослідженнями, результати діяльності людини тільки на 20% залежать від інтелекту, а на 70-80 % – від мотивації.

Мотиви – це головні сили, які рухають дидактичний процес, забезпечують його продуктивність.

Навчальна мотивація – це загальна назва процесів, методів, засобів спонукання здобувачів освіти до продуктивної пізнавальної діяльності, активного засвоєння знань, що залежить від рівня сформованості мотивації, це бажання і прагнення вчитися.

Мотив навчально-пізнавальної діяльності – це потреба студента досягти високого результату в навчанні.

Мотив навчання – внутрішня спонукальна сила, яка забезпечує залучення особистості до пізнавальної діяльності, стимулює її розумову активність.

Фактори мотивації поділяються на зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори розрізняють позитивні і негативні. Позитивні фактори – це похвала, нагороди, заохочення, а негативні, відповідно, – критика, зауваження, переживання ситуації невдачі.

Внутрішня мотивація – це прагнення до нового, подолання труднощів під час виконання завдань, отримання насолоди від процесу пізнання. Саме внутрішня мотивація робить навчання усвідомленим, чітко орієнтованим на результат.

Відсутність внутрішнього стимулу призводить до зростання напруження, зменшення спонтанності, пригнічує креативність студента, а наявність внутрішньої мотивації сприяє проявам оригінальності, креативності та творчості.

У більшості здобувачів освіти Чернівецького медичного фахового коледжу є висока професійна мотивація, бажання наполегливо вчитися, набувати теоретичних знань та практичних навичок.

Варто відмітити, що якісно змінився процес пізнання та мотивація до навчання студентів на другому курсі освітньої програми «Сестринська справа», коли ми розпочали вивчати освітню компоненту «Основи медсестринства».

Це обов’язкова дисципліна, одна із найважливіших, базова для вивчення наступних клінічних дисциплін. Зміст освітньої компоненти оновлений відповідно до реформування в медицині та адаптований до викликів сьогодення. Особливий інтерес до навчання виник при вивченні модуля «Застосування лікарських засобів». Практичне навчання в тренувально-симуляційних кабінетах та проведення практичних занять на клінічних базах поглибили мотивацію до навчання, бажання продемонструвати свої реальні здобуті практичні навички, вміння та досягнення.

У теперішній час повномасштабної війни в Україні фахівці-медики неабияк потрібні, що мотивує нас старанно вчитися. Наші викладачі, володіючи

педагогічним тактом, фахово компетентні, допомагають нам у цьому. Викладачами створюється таке навчальне середовище, у якому студенти відчувають внутрішню потребу вчитися, самостійно ставлять перед собою цілі й докладають зусилля для їхнього досягнення.

Наш фронт – це навчання. Оволодіння всіма необхідними практичними навичками та вміннями – шлях до становлення та формування в майбутньому компетентного та конкурентоспроможного медичного фахівця.

Наша освіта сьогодні – це запорука успішного завтра для України.

МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

БЕЖЕНАР Анастасія Юріївна,
здобувач освіти
ificidof@gmail.com
ДОБРОДЗІЙ Лілія Андріївна,
викладач
lilia.dobrodzii@gmail.com
АНДРІЄШ Тетяна Юріївна,
викладач
tetianaandriesh863@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Не дивлячись на труднощі сьогодення, теперішній час це час активних, ділових та розумних людей. Сьогодні в Україні створені всі передумови для розвитку їх творчої ініціативи. Цей чинник вимагає розвитку комунікативних здібностей і можливостей сучасної людини. Тому, здобувачам освіти варто більше уваги приділяти навчанню та саморозвитку.

На жаль, війна в Україні інколи негативно впливає на формування зацікавленості до навчального процесу у студентів, на їхній емоційний та фізичний стан.

Нині, особливо актуальна проблема мотивації освітньої діяльності студентів, оскільки сучасна молодь характеризується новими соціально-психологічними особливостями, можливостями розвитку пізнавальної, емоційно-вольової сфери, спрямованістю на світ інформаційних технологій. Питання мотивації в психолого-педагогічних дослідженнях стають пріоритетними, оскільки мотивація спонукає, направляє і підтримує активність студентів до навчально-професійної діяльності.

Реалізація освітніх завдань у закладі освіти неможлива без знання структури, вікових особливостей мотиваційної сфери особистості, чинників, умов, засобів її формування в професійному становленні сучасного покоління студентів. Зміст та структура мотивації формують мотиваційний рівень освітньої активності здобувача освіти, певний мотиваційний профіль студента, професійний статус, індивідуальні особливості майбутнього фахівця, конкурентоспроможність на ринку праці, стратегії майбутнього.

Студенти мають відмінності в навчальній мотивації: в одних переважають внутрішні мотиви (прагнення розширювати свої знання, отримувати новий досвід), а в інших зовнішні (досягнення авторитету в середовищі вагомих людей, зацікавленість в отриманні документа про освіту для просування по кар'єрних сходах і тому подібне).

В наш час по всьому світу широко використовується дистанційне навчання, ґрунтоване на застосуванні інформаційних технологій. З розвитком ІТ-технологій дистанційний формат навчання включається в освітній процес професійної освіти. Якісна освіта пов'язана з мотивами отримання професії, мотивами вчення, академічною успішністю студентів, організацією освітнього процесу навчання. Одночасно зростають вимоги до розвитку мотивації що навчаються на базі ІТ- технологій освітнього середовища навчального закладу і сторонніх сервісів, виникає необхідність виявити форми та засоби розвитку мотивації до успішної діяльності студентів.

В умовах дистанційного навчання слід враховувати необхідність зростання особистої мотивації студентів в плані змісту навчальних дисциплін, можливості

взаємодіяти з іншими студентами й викладачами. При цьому багато студентів орієнтовані на формальні оцінки, а не на зміст освіти, для них важливо отримати хороший диплом, а не ті знання, які потрібні для професійної діяльності.

На базі загальної мотивації освітньої діяльності у студентів проявляється певне відношення до різних навчальних предметів. Воно зумовлюється:

- важливістю предмета для професійної підготовки;
- інтересом до певної галузі знань і до цього предмета як її частини;
- якістю викладання (задоволеністю заняттями з цього предмета);
- мірою труднощів опанування цим предметом, виходячи з власних здібностей;
- взаємовідносинами з викладачем цього предмета.

На жаль, саме в освітньому середовищі найчастіше виникають умови для виникнення прокрастинації, яка призводить до негативних наслідків не лише у закладі освіти, але й надалі при побудові кар'єри.

Прокрастинація – психологічний термін, що означає схильність людини відкладати неприємні завдання на потім, тяжіння до справ, що приносять більше задоволення або швидкий результат.

Причини виникнення прокрастинації:

1. **Незрозумілі цілі.** Студенти опиняються в повній розгубленості та прагнуть відтягнути виконання незрозумілих завдань, не знають, з якого боку підійти до проблеми, та бояться брати на себе відповідальність.

2. **Страх невдачі**. Низька самооцінка здобувачів освіти, боязнь невдачі, невпевненість в собі.

3. **Невірні переконання**. Студентам здається, що якщо загнати їх в рамки, вони можуть виконати роботу набагато краще.

4. **Перфекціонізм.** Здобувачі освіти не приймають середніх результатів, прагнуть все виконувати на найвищому рівні.

5. **Авторитарність батьків.** Авторитарний стиль виховання батьків.

Прокрастинація особистості може бути визначена як добровільна затримка поставленої цілі й важливої діяльності. Вона є досить сумнівним захисним механізмом людини від потенційного провалу. Це варто враховувати викладачам під час проведення занять, глибше досліджувати шляхи та методи боротьби з прокрастинацією.

Розвиток мотиваційної сфери студента залежить від способів, умов і засобів навчання у закладі освіти, усвідомлення власного сенсу вчення, суб'єктної активності та суб'єктного відношення до навчальної діяльності.

Чинники, що сприятимуть формуванню у студентів позитивного мотиву до навчання:

- усвідомлення найближчих і кінцевих цілей навчання;
- усвідомлення теоретичної значущості засвоюваних знань;
- емоційна форма викладу навчального матеріалу;
- показ "перспективних ліній" в розвитку наукових понять;
- професійна спрямованість навчальної діяльності;
- вибір завдань, що створюють проблемні ситуації в структурі навчальної діяльності.

Для успішної високоефективної освітньої діяльності потрібні умови формування мотиваційної сфери особистості, куди включені:

- розвиненість мотивів цієї діяльності,
- позитивне відношення до неї;
- достатня їх сила;
- стійкість;
- певна структура,
- ієрархія мотивацій (фізіологія, безпека, любов (приналежність до чого-небудь), повага, пізнання, естетика, самоактуалізація)

Таким чином, проблема мотивації студентів до навчання важлива й сьогодні, тому викладачам необхідно активізувати свою роботу у напрямі розвитку мотиваційної сфери студента, використовувати різні технології

навчання. Проблемою освіти залишається пошук конкретних методів формування мотивації студентів.

Література:

1. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. - К.: Вища школа, 1984.

2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори. - Т.2 - М.: Просвещение, 1979.

3. Виготський Л.С. Педагогічна психологія / Под. ред.В. В. Давидова. - М.: Педагогіка, 1991.

4.Рожина И. Р. Прокрастинація в студентському середовищі та методи її подолання. // Особа сім'я і суспільство: питання педагогіки і психології. 2017. № 4-7 (72). С. 23-28.

5. Микляєва А.В., Реброва Д.С., Савинська А.С. Академічна прокрастинація в студентському середовищі: результати емпіричного дослідження // Звістки Іркутського державного університету. Серія: Психологія. Перспективи Науки і Освіти. 2020. 4 (46) 336. 2017. № 19. С. 59-66.

6. Микляєва А.В., Безгодова С.А., Васильєва С.В., Рум'янцева П.В. Академічна прокрастинація в структурі стильових особливостей навчальної діяльності студентів // Психологічна наука і освіта. 2018. Т.23. № 4. С. 61-69.

7. Visser L., Korthagen F.A.J., Schoonenboom J. Differences in learning characteristics between students with high, average, and low levels of academic procrastination: Students ’views on factors influencing their learning. *Frontiers of Psychology*, 2018, no. 9 (808). doi: 10.3389/fpsyg.2018.08.08

8. Steel P., Gröpel P. A mega-trial investigation of goal setting, interest enhancement, and energy on procrastination. *Personality and Individual Differences*, 2008, vol. 45 (5), pp. 406-411. doi: 10.1016/j.paid.2008.05.01.15

ВПЛИВ НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО АСПЕКТУ

ГАЙКО Юліанна Олегівна,
здобувач освіти
yuliannagaiko@gmail.com
САВОСЮК Альона Степанівна,
викладач
savosyuk.alena@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Ефективність освітнього процесу безпосередньо пов'язана з тим, наскільки високими є мотивація і стимул оволодіння майбутньою професією.

Мотиваційне спрямування в освітній діяльності студентів в умовах сучасних перетворень в українській освіті є одним з пріоритетних питань вивчення. Воно, на думку С. Микитюк, є фундаментальним в психолого-педагогічній науці [7]. Це вимагає нових підходів до організації підготовки студентів.

Діяльність викладача стає все більш складною. Оскільки методи стимуляції і навіть серйозне рейтингове заохочення не завжди призводять до досягнення мети [8], необхідно мати більш ефективні технології. Однією з таких, як показав досвід [2, 6, 10], є мотивація освітньої діяльності студентів.

Для зарубіжних педагогів та психологів характерним є одностороннє розуміння мотивації як суто енергетичного джерела активності. Цієї точки зору дотримуються Т. Браун, С. Фрієр, О. Фарбер та ін.

Вітчизняні педагоги та психологи Л. Грень, С. Занюк, С. Микитюк, Л. Яременко та інші в розумінні і в самому визначенні мотивації виходять з положення про єдність динамічної і змістовної сторін. С. Занюк писав: «Мотивація – це опосередкована процесом її відображення суб'єктивна детермінація поведінки людини світом. Через свою мотивацію людина вплетена в контекст дійсності» [2].

Під навчальною діяльністю в педагогіці розуміється не просто процес оволодіння якоюсь загальною або приватною навичкою, а мається на увазі систематичний процес засвоєння людиною певного кола знань і вмінь, який має більш-менш успішний характер. Л. Яременко поняття «мотивація навчальної діяльності» трактує як сукупність зовнішніх спонукань, індивідуальних прагнень і раціональних доводів, що визначають прийняття людиною аргументованого рішення про продовження навчальної діяльності; персоніфікований процес формування внутрішньої готовності до прийняття такого рішення, обумовленого соціальними обставинами й особистісними якостями людини, що визначає і стимулює її навчально-пізнавальну активність [11].

Мотиваційний аспект навчання як діяльності, що свідомо здійснюється людиною, є результатом як переробки тих впливів, які вона отримує з сімейного та широкого соціального середовища, так і освіти, свідомого чи малосвідомого відношення до цих впливів, пов'язаного з особливостями життєвих установок, прагнень, інтересів людини. Все це позначається на характері мотивації. Л. Грень звернула увагу на те, що невмотивованої, так само і нецілеспрямованої діяльності просто не існує. Вона зазначила: «Мотиви і мета утворюють свого роду «вектор» діяльності, що визначає її напрямок, а також величину зусиль, що розвиваються суб'єктом при її виконанні. Цей вектор виступає в ролі системоутворюючого фактора, який організовує всю систему психічних процесів і станів, що формуються в ході діяльності» [1]. М. Князян стверджує, що однією з ефективних технологій роботи з мотивації навчальної діяльності зі студентами стає визначення їх пізнавальних, соціальних потреб і способів задоволення. У цьому випадку досить, на думку автора, використовувати поняття «внутрішній клієнт», оскільки зі студентами викладач працює як з клієнтами – визначає їх мотиваційне спрямування навчальної діяльності, намагається його активізувати і якісно змінювати згідно з соціальним замовленням суспільства [4].

Проблема мотивації навчальної діяльності полягає не в тому, щоб змусити студента робити «як всі», а в тому, щоб знайти технології, що задовольняють

соціальне замовлення суспільства – підготовку конкурентоспроможного на ринку праці випускника вищого навчального закладу. Оскільки у процесі навчання вагомим недоліком є те, що викладачі намагаються дати максимальну кількість «голих знань», часто без обґрунтування їх необхідності. Проте доцільно пояснити, яким чином ці знання знадобляться студентові в майбутньому, оскільки в іншому випадку буде втрачено зацікавленість предметом.

Підвищенню мотивації освітньої діяльності сприяє спосіб засвоєння навчального матеріалу. Зазвичай предмет засвоюється як послідовність окремих явищ. Кожне з розглянутих явищ викладач пояснює послідовно, дає готовий алгоритм дій з ними. Студенту нічого не залишається робити, як запам’ятати алгоритм і діяти відповідним способом [6]. При такому засвоєнні предмета є небезпека втратити інтерес до нього. Навпаки, коли вивчення предмета здійснюється через розкриття студентові сутності, що лежить в основі всіх явищ, то спираючись на цю сутність, він сам пізнає окремі явища і навчальна діяльність набуває для нього творчого характеру, тим самим викликаючи у нього зацікавленість предметом. При цьому мотивувати позитивне ставлення до вивчення даного предмета може як його зміст, так і метод роботи з ним. В останньому випадку має місце мотивація процесом навчання.

Також одним з найдієвіших способів мотивувати студентів є можливість дати їм змогу подивитися на себе збоку й побачити свої сильні та слабкі сторони [8]. Це краще та ефективніше, ніж будь-яка критика чи похвала, адже це дає їм почуття відповідальності за досягнення поставлених цілей.

Мотивація досить складний процес, що може мати різне спрямування. Внутрішня мотивація знаходиться в самій людині і є більш значущою, ефективною і необхідною формою мотивації. Зовнішня мотивація виходить від батьків, педагогів, суспільства.

Мотиваційний аспект є суттєвим фактором активності людини, що зумовлює розвиток та ефективність її діяльності, зокрема навчальної.

Список літератури

1. Грень Л. Вплив мотивації досягнення на потенціал студентів / Л. Грень // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. – 2009. – Вип. 2. – С. 125–130.

2. Занюк С. Психологічні закономірності керування мотивацією учіння студентської молоді : автореф. дис. канд. психол. на-ук : 19.00.07 / С. Занюк ; Ін-т психол. ім. Г. С. Костюка АПН України. – Київ, 2001. – 20 с.

3. Іванова О. Методи та прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів як один із чинників підвищення мотивації навчання / О. Іванова // Вища школа. – 2012. – № 11. – С. 77–82.

4. Князян М. Формування пізнавальної мотивації дослідницької діяльності студентів /М. Князян // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2003. – № 1.– С. 173–181.

5. Коваленко Н. Мотивація навчальної діяльності як запорука успішної професійної підготовки студента / Н. Коваленко // Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти : матеріали 50-ї наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів (Полтава, ПДАА, 26–27 лютого 2019 р.). – Полтава, 2019. – С. 13–16.

6. Лазарєва О. Педагогічна наука про методи і прийоми створення ситуації успіху в навчальній діяльності / О. Лазарєва // Науково-дослідна робота студентів як чинник удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя : зб. наук. пр. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; [редкол. : Л. І. Білоусова, В. Д. Зоря, Н. В. Олефіренко]. – Харків : [Віровець А. П. "Апостроф"], 2011. – Вип. 4. – С. 86–93.

7. Микитюк С. Особливості та умови формування мотивів навчання у студентів /С. Микитюк // Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 10 квіт. 2018 р. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, Жешув. ун-т, Пед. ун-т Чендус. ун-ту ; [редкол.: О. А. Андрущенко та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2018. – С. 278–281.

8. Рева О. Виявлення основної домінанти в мотивації студентів на множині рівнів навчальних досягнень / О. Рева, І. Добрянський, Д. Марченко // Вища освіта України. – 2010. – № 3. – С. 47–52.

9. Ромакін В. Індивідуальні навчальні програми як засіб мотивації студентів /В. Ромакін // Творча особистість у системі неперервної професійної освіти. – 2000. – С. 318–324.

10. Тригуб І. Мотивація студентів як один із основних факторів успішної професійної підготовки / І. Тригуб. – URL : https://naub.oa.edu.ua

11. Яременко Л. Мотивація навчального процесу як педагогічна проблема / Л. Яременко // Вища освіта України. – 2014. – № 3. – С. 69–74.

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ – МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

БУРЛАКА Яна Валеріївна,
здобувач освіти
bella.strong.ua@gmail.com
ГУЧКО Оксана Іванівна
к.іст.н.
oigg@i.ua
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

«Найскладніше почати діяти,
все інше залежить тільки від наполегливості»
Амелія Ергарт

Мотивація – чи є вона в житті студентів-медиків? Як здобувачі освіти її знаходять і чи потрібна вона взагалі?

Для початку розберемо що таке мотивація.

Мотивація – це психологічний та фізіологічний процес, який під дією різних факторів сприяє появі бажання займатись тою чи іншою діяльністю.

Відомо те, що мотивація дуже пов'язана з емоціями, але відрізняється від них. Є безліч теорій, які передбачають, що мотивація ґрунтується на необхідності максимізувати задоволення від роботи, навчання і т. д.

Мотивація може бути:

- зовнішньою (заснована на зовнішньому стимулі, такому як похвала або нагорода);
- внутрішньою (заснована на внутрішніх переконаннях та цінностях).

Для досягнення успіху в освіті важливо розвивати внутрішню мотивацію.

Щодо здобувачів медичної освіти можна сказати, що тут все значно складніше. Професія медичного працівника – одна з найвідповідальніших професій світу. Її значення високо цінується у нашому суспільстві. Студенти-медики повинні засвоювати приблизно втричі більше інформації, ніж здобувачі інших професій. Отже, як можна зазначити, майбутнім медикам потрібно ще більше мотивації для досягнення успіхів в навчанні, але що робити, якщо з часом мотивація зникає і немає ніякого бажання продовжувати далі? Цьому є рішення. Для студентів-медиків було створено спеціальні форуми, на яких вони черпають мотивацію з різних цікавих відео чи, наприклад, ті самі подкаст-терапії, які допомагають розібратись у своєму внутрішньому світі. Один з популярних форумів для студентів-медиків в ютубі – канал Розумний Медик, на якому намагаються допомогти здобувачам підвищити рівень мотивації і йти вверх по кар'єрних сходах.

Провівши опитування серед здобувачів освіти Чернівецького медичного фахового коледжу, я зробила висновки, що студенти черпають мотивацію не тільки із форумів, а ще і з реального життя, де трапляються безліч цікавих випадків, які допомагають зрозуміти, що професія медичного працівника – важлива і потрібна в нашому суспільстві.

Відомо, що навчальна практика, якою займаються здобувачі освіти, також є чинником мотивації. Студенти-медики не виняток, адже в процесі пізнання практичних навичок, здобувачу освіти стає ще цікавіше навчатись.

Цікавим є те, що більшість людей уже за крок до досягнення своєї мети здаються, впадають у відчай і не можуть встати з колін. Особливо зараз, під час війни, є дуже багато таких випадків. Люди знесилені, і у більшості морально. Тому саме зараз потрібно більше психологічної підтримки та джерел, які допоможуть мотивувати себе в таких нелегких умовах.

Отже, мотивація потрібна в нашому житті, як у навчанні, так і в роботі, адже без неї мало що можна досягти. Відсутність мотивації не дає можливості просуватись вперед і може призвести до різних наслідків.

Саме за допомогою мотивації люди стають успішні, і роблять наш світ краще.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ МОТИВАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

ТКАЧУК Ольга Сергіївна,
здобувач освіти
olatkachyk2006@gmail.com
КРИСЬКО Альбіна Володимирівна,
здобувач освіти
albinakrisko@gmail.com
МІГАЛЬЧАН Ірина Олександрівна
к.іст.н, викладач
bozhkomigalchan77@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Сьогодення… Важке, неспокійне, але необхідне. Йде жорстка боротьба за кожен наступний ранок та наше місце в ньому. Залишається складною ситуація в державі, повномаштабні бойові дії ранять та вбивають нашу державу. Біль одного – біль кожного. Ми не маємо права бути слабкими… Пандемія, яку ми разом переживали пліч-о-пліч, вплинула на людей по-різному, війна додала більше болю, переживань та сили. Щодень то більше ми зустрічаємося з

потребою в щоденній праці, мотивації та її активного впровадження в наше сьогодення.

Порушення звичного режиму життя, навчання та відпочинку змусило здобувачів освіти відчути страх та тривогу за своє майбутнє. Для деяких – це стало катастрофою. Але були й ті, що побачили нові можливості саморозвитку та ще більше стали вмотивованими до руху лише вперед, а також переоцінка цінностей. Ми – одна команда, тому підтримка кожного є спільною справою та мотивація згладжує всі прогалини, утворені війною та кризою психологічного спектру.

Питання мотивації до суспільної діяльності постає неоднорідним явищем і залежить від індивідуально-особистісних та поведінкових характеристик кожної особи. Мотивація формується на основі процесів, які здійснюють функцію саморегуляції на окремих фазах поведінки. Від мотивації залежить, як і в якому напрямку будуть використовуватися різноманітні функціональні здібності. Мотивацією пояснюється вибір між різноманітними можливими діями, варіантами сприйняття і можливим змістом мислення.

Особисто мене мотивують книги з психології, а також різні тренінги. Я створила дошку «візуалізації», яку часто переглядаю і відмічаю цілі яких я вже досягла. В досягненні цілей мені допомагає «Моделювання». Цей спосіб полягає в штучному створенні спеціальних умов, уміння розробляти ефективні способи впливу на людей з метою надання їм психологічної допомоги.

Відповідно до попередніх висновків Міжнародного опитування дітей та дорослих, проведено ЮНІСЕФ та Міжнародною асоціацією Геллап у 21 країні у середньому кожна 5 опитана молода людина у віці 15-24 роки зазначила, що часто почувалася пригніченою та не має інтересу до того, щоб робити повсякденні речі у житті. В зв’язку з тим що в нас, студентів є великий обсяг інформації, нам потрібно займатися фізичними вправами та не забувати про відпочинок.

Проблема професійного самовизначення, мотивації навчання, професійного становлення та самореалізації є важливою складовою мотивації. Особливо це

набуло поширеної проблеми з введенням масового дистанційного навчання через COVID-19, та посилилось через війну в Україні.

Отже, питання мотивації є актуальним та закономірним фактором, який визначає напрям розвитку особи та мету досягнення позитивної динаміки в тій чи іншій галузі. В Чернівецькому медичному фаховому коледжі чітко окреслено умови формування та розвитку мотивів професійного досягнення, сформоване професійне уявлення студентів, чітко визначена та усвідомлена кінцева мета навчання, розуміння практичної значущості, враховуючи психологічно-емоційний стан кожного здобувача освіти та створення довірливої атмосфери між викладачем та студентом. Можна впевнено сказати, здобувачі Чернівецького медичного фахового коледжу наполегливо йдуть вперед, не опускаючи руки і не здаючись перед труднощами. Ми вмотивовані як ніколи, бо саме наша праця та знання допомагають людям зберігати життя, здоров'я та цінність кожного з нас.

Ми певні того, для визначення мотивів потрібно:

1. зрозуміти свої бажання, переваги, які дасть нам успішне навчання (знання, практичні навички, досвід, повага оточуючих);
2. зацікавленість в розвитку та пізнанні нової інформації;
3. уміння правильно планувати свій час;
4. потреба у розвитку сили волі, уміння, розуміння, виконавчості;
5. не відкладаючи важливі справи «у скриньку», братися за них та робити все якісно та швидко.

Студентів нашого коледжу мотивує те, що у нас мудрі та кваліфіковані наставники. Серед викладацького складу є багато кандидатів наук. Це люди, які мотивують не обмежуватися тими знаннями, що є, а займатися самоосвітою, наукою та впевнено йти шляхом кращих, змінюючи самих себе, цей світ на краще. Адже, гарна освіта та освічені люди – запорука успішного майбутнього.

Наші наставники вчать нас, що освіта все більше орієнтується на «вільний розвиток», творчу ініціативу, самостійність, що вимагає якісно нового підходу до формування майбутнього фахівця. Володіння знаннями, вміннями і навичками нині не є достатнім результатом навчання. Для того, щоб залишатися

конкурентоспроможним фахівцем, особистість має бути спроможною оволодіти новими технологіями, орієнтуватися у значній кількості інформаційних потоків.

В нашому закладі освіти є безліч цікавого, пізнавального та корисного для студентів, а саме: Студентське наукове товариство, Організаційний комітет, Студентська рада. Ми з іншими студентами граємо в інтелектуальні ігри, беремо участь у тренінгах та конференціях, долучаємося до різноманітних акцій та програм, які мають на меті підвищити рівень обізнаності населення про здоров'я та методи його збереження.

В коледжі ми паралельно з вивченням теоретичного матеріалу відпрацьовуємо практичні навички. Наш колега, студент четвертого курсу СТОЙКА Крістіан, отримавши базові знання та практичні навички, рятує щодня чиєсь життя та береже наш відносний спокій у ЗСУ. Олена ЛАНІВСЬКА, Іван АВДІКОВСЬКИЙ, Андрій ЛАБУНЯК, Олександр ЛІКАР, Іван СТАВЧАНСЬКИЙ, Анатолій МАЛЯРЧУК, Марк КУРГАНОВ, Артур РАДОМСЬКИЙ, Андрій ФЕДОРЕНКО – випускники-медики з великої літери, які щодня борються за життя та здоров'я наших Героїв на передових позиціях. Вони є прикладом для нас та неабияк мотивують до навчання та відпрацювань практичних навичок.

Ми потрібні нашому суспільству, наші знання та громадянська позиція формують та загартовують нас. Ми вмотивовані та цілеспрямовані, у нас завжди є поруч наставники, які підтримують, направляють та скеровують. В період епідемії COVID-19 здобувачі освіти Чернівецького медичного фахового коледжу допомагали у «Центрі Контролю та профілактики хвороб», де телефонували людям, ознайомлюючи їх з місцями проведення вакцинації та вказували на важливість та дотримання умов карантину та методів боротьби з хворобою. Ми працювали у вільний від навчання час аби допомогти людям бути здоровими, а медицину зробити якісною та доступною.

Далі війна… ми – студенти… Але ми знайшли вихід і були корисними: плели маскувальні сітки, підтримували наших воїнів, допомагали вимушеним

переселенцям. І зараз ми не зупиняємося на досягнутому, а рішуче йдемо вперед до ПЕРЕМОГИ. ВМОТИВОВАНІ, РІШУЧІ та СИЛЬНІ.

ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНД ЛІКАРЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЙ МЕДИЧНОГО МАРКЕТИНГУ

ДЕНЕЖКО Альона Вікторіна,
здобуващ вищої освіти
denezhko.alona.mf2@bsmu.edu.ua
ГРИНКЕВИЧ Людмила Георгіївна,
к.мед.н.
grynkevych.l@bsmu.edu.ua
Буковинський державний медичний університет
м. Чернівці, Україна

У сучасних умовах модернізації та розвитку соціальних мереж на ринку медичних послуг підвищується вагомість особистості як об'єкта маркетингової діяльності. Особливого значення набувають інструменти для розбудови особистого іміджу як лікаря, так і клініки в цілому. Маркетингову стратегію для клініки неможливо розробити без дослідження шляху пацієнта. Пацієнти йдуть на прийом до лікарів, яким вони довіряють і бренд клініки тут не завжди є визначальним, адже на першому місці постає саме особистий бренд лікаря.

Метою роботи є і є визначення комплексу засобів бренд-комунікацій у створенні особистого бренду лікаря в соціальних мережах в контексті стратегій медичного маркетингу.

Особистий бренд лікаря – це його репутація, яка є сумішшю наступних компонентів: правильної комунікації з пацієнтами й колегами, професійних досягнень у практиці, інформаційно-просвітницької роботи в публічному полі. З одного боку, лікар і пацієнт стають ближче в комунікації а з іншого – це вимагає створення якісного інформаційного контенту лікаря для позиціонування своєї експертності.

Найбільш ефективним для публікації вважається контент, що містить експертну думку, професійні рекомендації, корисні поради, огляди робіт, відеоуроки, відгуки, розвінчування міфів, висловлення власної позиції з приводу певних подій, розповіді про клінічні випадки.

Персональний бренд дає особистості можливості в плані свободи формування власної експертності. Між просуванням продукту і просуванням людини практично немає ніякої різниці.

Отже, у результаті аналізу комплексу засобів бренд-комунікацій у створенні особистого бренду лікаря в соціальних мережах в контексті стратегій медичного маркетингу, можна зробити висновок, що персональний бренд дає особистості величезні можливості у формуванні власної кар'єри, що підсилюється за наявності значимої суспільної користі для цільової аудиторії, збирає довкола лікаря спільноту пацієнтів і лікарів зі схожими цінностями, завдяки чому легше довести свою експертність й здобувати довіру

МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ЯК ОСНОВА ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ В МАЙБУТНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

БОДЯН Владислав Віталійович,
здобувач освіти
bodian.vladyslav@chnu.edu.ua
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
м.Чернівці, Україна

Мотивація навчальної діяльності студентів є важливо необхідною умовою для ефективного здійснення навчального процесу, оскільки байдуже чи негативне ставлення до навчання може бути причиною низької успішності або й цілковитої неуспішності студента.

Основним фактором, що впливає на мотивацію до навчання студентів, є оволодіння знаннями, уміннями та навичками, які у подальшому сформують фундамент професійної діяльності. Студенти, котрі зацікавлені науковою діяльністю, проявляють мотиви саморозвитку та досягнень. Саме це змушує

працювати більше, розв’язувати складні завдання, займатися самоосвітою, долати труднощі для досягнення найвищих результатів.

На жаль, у процесі навчання як студенти, так і викладачі припускаються помилок. Так, у процесі мотивування студентів викладачі намагаються дати максимальну кількість «голих знань», часто без обґрунтування їх необхідності. Проте доцільно пояснити, яким чином ці знання знадобляться студентові в майбутньому, оскільки в іншому випадку буде втрачено зацікавленість предметом.

Оскільки молодь вступає до вищих навчальних закладів, щоб стати гарним спеціалістом у певній галузі, викладач повинен довести, що його предмет буде необхідним у подальшій професійній діяльності. Крім того, необхідно не лише зацікавити предметом, а й донести студенту можливості практичного застосування отриманих знань. Для студента важливо бачити викладача своїм наставником, мати можливість звернутися до нього за допомогою під час навчального процесу.

Спілкування викладача зі студентом не повинно бути формальним, зверхнім або маніпулятивним. Воно повинно базуватися на глибокій зацікавленості до студента, визнанні самостійності його особистості.

Окрім вільного спілкування, важливим є і застосування інтерактивних технологій, які підвищать зацікавленість студента у навчанні, допоможуть застосовувати знання на практиці. Однією з ефективних технологій для забезпечення успіху студентів є процесуальна теорія очікування, заснована на дослідженнях Віктора Врума. Дана теорія виділяє важливість наступних взаємозв’язків: очікування співвідношення між витраченими зусиллями та отриманими результатами; очікування певної винагороди або заохочення у відповідь на досягнутий рівень результатів і передбачуваний ступінь задоволення. Відповідно до цієї теорії, якщо значення будь-якого з цих факторів буде малим то, буде слабкою і мотивація навчальної діяльності в цілому.

Важливим пунктом також є і систематичний контроль знань, які можуть проводитись у вигляді розв’язання тестових та ситуаційних завдань, проведення

ділових ігор, тощо. Як результат, викладач отримує необхідну інформацію про зацікавленість студентами предметом, який він викладає.

Отже, навчання діє ефективніше тільки тоді, коли воно мотивоване, і коли діяльність студентів збігається за спрямованістю та внутрішніми мотивами. В результаті успішною стає і професійна підготовка випускника вищого навчального закладу.

Список використаних джерел:

1. Мотивація навчальної діяльності як запорука успішної професійної підготовки студента / Н. П. Коваленко, С. В. Пономаренко, Г. Д. Поспєлова, О. Л. Шерстюк // Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості вищої освіти : матеріали 50-ї наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів (Полтава, ПДАА, 26–27 лютого 2019 р.). – Полтава, 2019. – С. 13–16.

2. Клименко Н.О. Формування мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів гуманітарного профілю: автореф. дис. … канд. пед. наук: спец. 13.00.04. «Теорія та методика професійної освіти» / Н.О. Клименко. – Луганськ, 2005. – 20 с.

ДОКАЗОВЕ МЕДСЕСТРИНСТВО В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

КЛАКОВА Антоніна Вікторівна,
здобувач освіти
klakova2003@gmail.com
НОВИЦЬКА Ірина Олександрівна,
к.мед.н., викладач
novitskaja.ira@ukr.net
БЕДИК Ніна Миколаївна,
викладач
bedik.nina@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
М. Чернівці, Україна

На сучасному етапі реформування вищої освіти, первинної медико-санітарної допомоги та медсестринства в Україні, стан задоволення професійною діяльністю здобувача визначається не тільки системою фахових компетентностей, але й вмінням адаптуватися до умов сьогодення, ринку праці та потреб суспільства.

У преамбулі Статуту ВООЗ вказано, що «Здоров'я – це стан повного соціального, біологічного та психологічного благополуччя, коли функції всіх органів і систем урівноважені з навколишнім середовищем, відсутні якісь захворювання, хворобливі стани та фізичні дефекти». Але на нашу думку, краще в медицині застосовувати не теоретичну парадигму «здоров'я», а індивідуально-практичний підхід, зокрема «Здоров'я – це динамічний баланс фізичного, психічного, соціального та екзистенціального благополуччя в адаптації до умов життя та навколишнього середовища». Це визначення «здоров'я» оновлене в контексті 2020 року (COVID-19) і складається з шести різних ознак: динаміка, безперервність, багатовимірюваність, відмінність від функціональних обмежень, рівновага та адаптація, залежність від соціальних та ін. факторів навколишнього середовища [1].

В Україні у 1999 р. почалась реформа вищої освіти (Болонський процес) та продовжується на підставі нормативно-законодавчої бази щодо передвищої та вищої освіти з підготовки конкурентноспроможних фахівців та їх інтеграції в європейський освітній простір.

У 2018 р. запроваджено реформу первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) задля підвищення якості та доступності медичних послуг, підвищення ефективності державного фінансування, створення стимулів для здорового способу життя, тобто покращення здоров'я популяції [2]. Не залишилось осторонь і реформування галузі медсестринства. Світові тренди свідчать, що медсестринська практика все більше формується як окремий вид медичних послуг (American Nurses Association, 2020). Медсестринство займає все значуще місце в системі охорони здоров'я України, особливо з погляду на фокус реформи – первинної ланки МСД, зокрема: покращення показників здоров'я всього населення, підвищення доступності людей до охорони здоров'я, забезпечення захисту від корупції в медицині, підвищення стандартів сфери та трансформування застарілої системи надання послуг, зокрема на рівні ПМСД.

За даними Центру медичної статистики МОЗ України:

- у 2015 році в Україні налічувалося 262 тисячі сестер медичних та братів (МСБ);
- у 2020 кількість скоротилася до 213,4 тисячі;
- отримали медичну освіту 293 000 МСБ, що становить 6,6 на 1000 осіб населення;
- довіра пацієнтів на 66% медсестрам, а лікарям на 63%.

МОЗ створив «Центр розвитку медсестринства» із основними завданнями: подальший розвиток професії; моніторинг стандартів освіти; розробка професійних стандартів; підтримка лідерства сестер медичних та братів; підвищення статусу професії у суспільстві. Отже, щодо теоретичної частини реформи – то все гаразд.

Впровадження нових практик в організацію медсестринської професії, зміна компетентностей та компетенцій сестер медичних та братів (СМБ) – забезпечує

не тільки удосконалення навичок в умовах реформування медсестринства, але й оптимізує та розширює функціональні обов'язки, сприяє престижності праці.

Тому постають ключові запитання щодо реформування медсестринства:

Які реалії у рамках закону?

Які завдання та обов'язки СМБ із надання послуг в контексті ПМСД?

Які основні кроки із вирішення проблем медсестринства?

Як оптимізувати та інтегрувати медсестринство у контексті наукової організація сестринської справи для підвищення якості медичної допомоги?

І нарешті, що таке доказове медсестринство у контексті якісної медсестринської допомоги?

Відповідно до законодавчої бази МОЗ та КМ України, склад медичних послуг в рамках ПМСД, що надають СМБ [3]:

- здійснення професійної діяльності разом з лікарем загальної практики (сімейним лікарем);
- надання долікарської медичної допомоги;
- знання основних показників якості надання медичної допомоги населенню та кількісний і якісний аналіз своєї роботи;
- планування профілактичної роботи з населенням;
- проведення санітарно-освітньої роботи;
- проведення за призначенням лікаря профілактичних щеплень, внутрішньосудинних, -м'язових, -шкірних та підшкірних ін'єкцій;
- асистування лікарю під час малих операцій та догляд за післяопераційними хворими, дренажем, трахеостомою;
- проведення промивання шлунка, сечового міхура м'яким катетером, застосування газовивідної трубки;
- вимірювання гостроти зору, внутрішньоочного тиску; проведення ЕКГ;
- застосування сучасних методів обстеження вагітних з нормальним перебігом вагітності; спостереження за породіллям, новонародженими;
- проведення забору біологічного матеріалу;
- проведення профілактичних та протиепідемічних заходів;

- виписування електронних рецептів (наразі наказ є, але він «не працює», адже СМБ не мають електронного підпису та дозволу цього робити).

Наукова організація сестринської справи, моніторинг адекватних концептуальних моделей та їх адаптація до сучасних мінливих умов, безперервна освіта, як складові постійного професійного зростання, сприяють покращенню якості надання медичної допомоги СМБ та якості життя всіх пацієнтів на тлі реформи ПМСД.

Однак слід зауважити, що законодавство регулює ліцензування медичної практики, проте зовсім не згадує про медсестринську практику. СМБ не можуть самостійно надавати послуги. Українське законодавство не визначає і не регулює медсестринські послуги як окремий вид діяльності. Паліативну допомогу вдома легально можуть надавати мобільні паліативні бригади тільки із залученням лікаря [3]. Хочемо закцентувати, що в багатьох країнах таку допомогу надають саме медичні сестри та брати [4].

Центр розвитку медсестринства рекомендує 6 кроків вирішення проблеми медсестринства:

- розширення повноважень;
- визначення понять «медсестринський догляд» та «медсестринська практика» на рівні закону;
- запровадження професійних стандартів та сертифікації медичних сестер та братів;
- створення легального ринку приватних медсестринських послуг;
- самоврядування медсестринської професії;
- єдиний електронний реєстр медичних сестер та братів.

У даному переліку сказані 6 надзвичайно вагомих кроків, які є зрозумілими. А от щодо сертифікації? Запровадження та знання «Стандартів» – це важливо, але це тільки теорія. А щодо практичної діяльності – це сертифікація. Саме вона повинна підтвердити володіння не тільки теоретичними знаннями, але й здібностями та практичними навичками, зокрема певної галузі медицини, й

інтегральними та загальними компетентностями (аналіз та синтез, абстрактне та критичне мислення, комунікація тощо), згідно Стандарту про фахову передвищу та вищу освіту (наказ МОЗ №1212, №1344).

У 2022 року втратила чинність постанова КМУ № 302 щодо безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я, а постанова № 725 повинна була набрати чинності 1 січня 2022 року, і застосовуватися до молодших спеціалістів (фахових молодших бакалаврів, молодших бакалаврів, бакалаврів) з медичною освітою та провізорів [5].

Безперервний професійний розвиток (БПР) медичних фахівців – це дорожня карта сучасних державних вимог до професії, є одним із методів теоретичного і практичного удосконалення кваліфікації фахівців медсестринської галузі, та забезпечення якості медичної допомоги із метою задоволення потреб пацієнта та оптимізації сфери охорони здоров'я (п. 4).

Отже, відповідно до нових трендів та уберізації процесу звернення та отримання допомоги у сфері медицини та медсестринства в Україні є 5 ключових якостей, які повинні мати МСБ: професійність, командна робота, повна відповідальність за здоров'я людей (у профілактиці та лікуванні); пацієнтоцентрованість, збільшення повноважень (самостійність = відповідальність!!!) та розвантаження лікаря.

«Доказове медсестринство» у контексті «якість медичної допомоги» –це застосування найсучасніших, найефективніших, найбезпечніших та найбільш економічно вигідних технологій. Доказове медсестринство повинно зосереджуватись не тільки на дослідженнях, але й консолідувати дослідницькі дані, клінічний досвід та цінності пацієнта – практика, що базується на доказах та пацієнтоцентрованість [6].

Для досягнення поставленої мети потрібно тільки зосередитись на 5 етапах доказового медсестринства:

1. Сформулювати клінічне запитання (що?, як?, яким чином?) задля виявлення проблеми та формулювання «гіпотези»: трансформація потреби в

запитання на яке можна відповісти про причинно-наслідковий зв'язок, діагностику, лікування профілактику, прогноз тощо.

2. Зібрати інформацію (докази) для відповіді на запитання: пошук найкращих доказів.

3. Проаналізувати інформацію (найкращі докази): достовірність, кількісна та якісна ефективність впливу, результативність тощо.

4. Інтегрувати отримані докази та власний клінічний досвід в медсестринську практику: брати до уваги унікальність пацієнта, його індивідуальні потреби та цінності.

5. Оцінити результатів клінічної практики: корекція попередніх кроків.

Отже, навіть в умовах, коли триває війна, коли в Україні формується моральна та ціннісна Перемога, залишається актуальним – формування нової генерації бакалаврів медсестринства із широким спектром компетентностей. Основним інструментом впровадження змін, спрямованих на поліпшення якості надання медсестринських послуг, є застосування нової парадигми доказового медсестринства. Ця модель передбачає комплексний, інтегрований та динамічний підхід щодо покращення результатів роботи кожного медичного працівника, безперервного удосконалення та модифікації його знань та умінь на основі медсестринської практики заснованої на доказах.

МОТИВАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ БІОЛОГІЇ

П'ЯВКА Оксана Федорівна,
здобувач освіти
oksana.0969875160@gmail.com
НАКОНЕЧНА Світлана Василівна,
викладач-методист
svitlanavas67@gmail.com
Ковельський фаховий медичний коледж
м. Ковель, Україна

В умовах війни та дистанційного навчання у багатьох студентів пропадає бажання здобувати освіту, тому необхідно мотивувати здобувачів освіти до отримання знань. Це питання хвилює і педагогів, і студентів Ковельського фахового медичного коледжу.

Важливість вивчення біології для медика визначається тим, що біологія - це теоретична основа медицини. Зв'язки біологічного пізнання з медициною відходять в далеке минуле і датуються тим же часом, що і виникнення самої біології. Багато видатних медиків минулого були одночасно і видатними біологами (Гіппократ, Авіценна, Мальпиги та ін.). Тоді і пізніше біологія стала обслуговувати медицину шляхом "доставки" їй відомостей про будову організму. Значні заслуги в зміцненні зв'язків біології і медицини в XIX ст. і початку XX ст. належать К.Бернару і І.Павлову, які розкрили і загальнобіологічні основи фізіології і патології. І.І. Мечніков заклав біологічні основи вчення про імунітет, що має велике значення в медицині. "Медицина, узята в плані теорії, - це насамперед загальна біологія", - писав один з найбільших теоретиків медицини І.В. Давидовский. Успіхи медицини пов'язані з біологічними дослідженнями, тому медик постійно повинен бути обізнаний про новітні досягнення біології.

Відповідаючи на проблемні питання, студенти роздумують, чим важливі ті чи інші біологічні знання для майбутньої професійної діяльності. Наприклад:

- Як використовуються знання про явище плазмолізу в медицині для лікування гнійних ран ?

Важливими складовими мотивації є похвала, нагороди, заохочення, переживання ситуації успіху. Кожна оцінка на занятті в тій чи іншій мірі є збудником до дії і має стимулюючу силу. Але з оцінюванням треба бути дуже обережним, підхід викладача повинен бути тонким, толерантним, щоб не ранити студента, враховуючи його індивідуальні особливості.

На результативність навчання здобувачів освіти найбільше впливає саме внутрішня мотивація, тобто прагнення до пізнання нового, подолання труднощів під час виконання завдань, отримання насолоди від процесу пізнання нового. Головним джерелом навчальної мотивації є сприйняття себе активним суб'єктом навчального процесу, від якого в першу чергу залежить результат. Цьому сприяє мозковий штурм, проблемне викладення матеріалу, дослідницька діяльність. Також викладач повинен вибрати теми, в яких він може дати свободу вибору: підготувати реферат чи проєкт на вибір і т.п. – де студент зможе найкраще себе реалізувати. Наявність внутрішніх мотивацій сприяє виявленню оригінальності, зростання креативності та творчості здобувача освіти.

Однак, головним мотивом до навчання завжди залишаться педагог з його чуйною душею і серцем, уважним до запитів та інтересів студентів.

ЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІМИ ЛІКАРЯМИ

ГРІНІЧЕНКО Марина Леонідівна,
здобувач вищої освіти медичного факультету
grinicenkmarina@gmail.com
КАРПЕНКО Юлія Петрівна,
доктор філософії
завідувач кафедри фахових медичних та
фармацевтичних дисциплін,
yulia_karpenko1976@ukr.net
Черкаська медична академія, Україна

Мотивація є ключовим фактором успішного навчання. Вона вказує на ступінь зусилля, якого студент докладає для досягнення мети та забезпечує його інтерес у освітньому процесі. Мотивація може бути внутрішньою або зовнішньою. Внутрішня мотивація – це бажання саморозвитку, задоволення та особисте задоволення від навчання. Зовнішня мотивація пов'язана з прикладанням зусиль для досягнення певної мети або отримання певної вигоди.

Мотиваційний аспект має у собі кілька складових, які допомагають здобувачам освіти збільшити інтерес та зусилля в освітньому процесі. Першою складовою є бажання досягти успіху. Це пов'язано з розумінням того, що навчання є важливою складовою їх майбутньої кар'єри та успіху в житті.

Другою складовою є розуміння цілей та їх значущості. Студент повинен розуміти, чому навчання є успіхом для досягнення мети та як це пов'язано з його майбутньою професією.

Третьою складовою є віра у свої сили. Здобувач освіти повинен бути впевнений у своїх можливостях досягти поставленої мети та розв'язати будь-яку освітню задачу. Якщо студент не вірить у свої можливості, то він не може мати достатньої мотивації для досягнення мети.

Четвертою складовою є стимулювання успіхів. Студент повинен отримувати відповідний стимул за досягнення успіху в навчанні, такий як

грошова винагорода або підвищення стипендії, отримання соціальної ролі (староста, представник студентського самоврядування).

Вивчення хімії є надзвичайно корисним для студентів-медиків, оскільки хімічні знання є базовими для вивчення фундаментальних дисциплін. Лікарі мають розуміти хімічні процеси, які відбуваються в організмі людини, та знати, як впливають різні хімічні речовини на здоров'я пацієнта. Студент-медик повинен розуміти, що знання хімії є необхідними для правильного розуміння фізіологічних та патологічних процесів в організмі людини та ефективного застосування медичних препаратів. Крім того, хімічні знання є необхідними для майбутніх лікарів-науковців у галузі дослідження, розробки нових лікарських засобів, складання протоколів, методик лікування та діагностики.

Для того, щоб студент-медик мав достатню мотивацію вивчати хімію, він повинен бути переконаний у важливості цієї науки для своєї майбутньої професії. Задля цього викладачі повинні на кожній темі наголошувати на міжпредметних зв’язках. Проте, і здобувачі освіти, які зацікавлені у набутті фахових компетентностях повинні залучатись до аналізу змісту теми.

Щодо стимулювання, викладачі хімії можуть додавати бали до заліку чи іспиту за самостійну позааудиторну роботу.

Також важливо розуміти, що студенти-медики мають різні стилі навчання та мотивації. Деякі студенти вмотивовані здобувати знання для досягнення високих оцінок, тоді як інші можуть бути вмотивованими здобувати знання для того, щоб стати успішними лікарями. Викладачам потрібно використовувати різні стилі навчання та мотивації та працювати з кожним студентом індивідуально, щоб забезпечити їх максимальну мотивацію та успіх у навчанні. Важливо надавати студенту можливість досліджувати теми, які його цікавлять, що дозволяють розвинути його інтереси та мотив.

Отже, мотивація до вивчення хімії студентами є індивідуальною і може допомогти студентам-медикам здобувати необхідні знання з хімії та досягати успіху в своїй медичній кар'єрі.

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У СТВОРЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

ТКАЧЕНКО Лариса Данилівна,
викладач іноземних мов
larisatkachenko127@gmail.com
Бахмутський медичний фаховий коледж
м. Бахмут, Україна

Інтеграція української системи освіти до Європейського всесвітнього простору зумовлює потребу постійного оновлення змісту та осучаснення освітнього середовища з урахуванням потреб ринку праці. В нашій країні відбувається трансформація галузі щодо підготовки фахівців нової якості: здатних творчо мислити, добре орієнтуватися у світі інформаційних технологій, приймати нестандартні рішення. Для здобувачів освіти – це можливість набути ключових компетентностей, необхідних сучасній людині для успішної життєдіяльності, вчитися і розвиватися впродовж усього життя.

Значущу роль у оволодінні іноземною мовою особливо під час дистанційного навчання, відіграє мотивація – одна із складових успішного освітнього процесу, підґрунтя формування у студентів інтересу до іншомовної комунікації, розуміння важливості іноземної мови в наш час, що спонукає самостійно ставити мету, обирати форму для набуття знань, здійснювати самоконтроль, використовувати новітні технології відповідно до своїх потреб на різних етапах роботи. Викладач, як фасилітатор, допомагає досягти успішності у навчанні, підтримує, мотивує, бо «іноземній мові не можна навчити – можна тільки навчитись».

В ході занять для підвищення позитивної мотивації студентів впроваджую інтерактивні методи: елементи гейміфікації, вікторини, кросворди, рольові ігри, роботу в мікрогрупах (діадах, тріадах), складання кейсів, графічні організатори (схеми, опорні сигнали, інші засоби візуалізації) - це сприяє швидкому і кращому засвоєнню інформації. Дієвими методами є створення ментальних карт, робота

з фреймами, вирішення проблемних ситуацій, що містять: аналіз ситуації; моделювання; прогнозування подальшого розвитку і результат. В умовах дистанційної освіти, враховуючи інтереси сучасної молоді, використовую додатки Google, сервери Learning Apps, Sheppard Software.

Мій девіз під час занять: «Кожен студент - успішна особистість, але кожний має право на помилку». Вважаю, що роль викладача полягає у створенні ситуації успішності, наданні можливості виправляти свої помилки, не акцентуючи увагу на невдачах. Невдача призводить до розчарування і це найсильніший демотиватор.

Для вивчення мотивації студентів проводжу анкетування. Аналіз результатів показав, що більшість першокурсників виявляють інтерес до опанування іноземної мови, на сучасному етапі домінує когнітивна мотивація. Здобувачі освіти прагнуть оволодіти навичками іншомовної комунікації. У процесі навчання до вхідних мотивів додаються мотиви володіння іноземною мовою за професійним спрямуванням для успішної професійної діяльності.

На мою думку, від майстерності викладача залежить покращення рівня мотивації. Якщо вчитель захоплюється своєю роботою, ставить перед здобувачами освіти чітку мету, реальні цілі, пам’ятає про винагороду і заохочення, називає критерії оцінювання під час онлайн чи офлайн занять - це допомагає студенту не втратити мотивацію до вивчення іноземної мови, навіть під час дистанційного навчання.

Використання цікавих видів діяльності, робота гуртка, спільна взаємодія під час онлайн зустрічей, конференцій, консультацій підвищує інтерес моїх студентів до предмету, мотивацію досягнення поставленої мети.

Переконана, що повага викладача до особистості студента надає йому змогу відчути свою значущість, відповідальність за виконання завдань та підтримку наставника шляхом встановлення зворотного зв’язку – feedback, що посилює мотивацію. Студент із належним рівнем мотивації до навчання в цілому, і вивчення іноземної мови зокрема, відповідально ставиться до опанування

матеріалу, критично мислить, цілеспрямовано, самостійно здійснює пошук необхідної інформації.

Таким чином, викладач сприяє формуванню у здобувачів освіти мотивації до вивчення іноземної мови, навичок самостійно набувати знання з різних джерел; підтримує віру у власні сили і успішність; створює умови для саморозвитку і самореалізації особистості; допомагає студентові зрозуміти, що відповідальність за знання, які дозволять інтегруватися у Європейський освітній простір та витримати конкуренцію на міжнародному ринку праці, несе сам студент.

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ФАКТОР УСПІХУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МАЛИНОВСЬКА Анастасія Ярославівна,
здобувач освіти
malinovskaanastasia85@gmail.com
ОЖІБКО Оксана Іванівна,
викладач 2 категорії
oksana.ogibko@gmail.com
Медичний фаховий коледж ЛНМУ ім. Данила Галицького
м. Львів, Україна

Що ж таке мотивація у навчанні та у чому полягає її роль?

Почнемо з того, що мотивація – це внутрішній стан людини, який підштовхує її до певних дій або поведінки, починається він з потреби у досягненні якоїсь мети або задоволенні певних потреб. У контексті навчання мотивація є важливим фактором успіху, оскільки вона підтримує інтерес та стимулює до навчання та досягнення мети.

Якщо людина має сильну мотивацію досягти своїх цілей в навчанні та розвитку, то вона буде більш відкритою до навчання та більш наполегливою в досягненні успіху. Вона буде працювати більш ефективно та зосереджено, зможе легко перебороти труднощі та вміє швидко адаптуватися до нових ситуацій.

У той же час, якщо людина не має достатньої мотивації, то навчання та розвиток можуть стати складними та незграбними процесами. Недостатня мотивація може призвести до відкладання справ на потім, зниження концентрації та зосередженості, а також до відчуття розчарування та втоми.

Існує декілька видів мотивації:

Внутрішня мотивація до освітньої діяльності – це джерело енергії, яке походить зсередини людини і базується на її власних цінностях, інтересах та потребах. Це означає, що людина, яка має внутрішню мотивацію до освіти, навчається не для того, щоб отримати зовнішню винагороду, таку як гроші або похвалу, а для того, щоб задовольнити свої власні потреби в знаннях та розвитку.

Ось декілька ознак внутрішньої мотивації до освіти:

1. Інтерес до предмету або теми. Людина, яка має внутрішню мотивацію до освіти, навчається тому, що це її цікавить і її привертає.
2. Саморозвиток. Людина, яка має внутрішню мотивацію до освіти, бажає постійно розвиватися і вдосконалюватися.
3. Досягнення. Людина, яка має внутрішню мотивацію до освіти, хоче досягнути успіху в своїй навчальній діяльності і отримувати задоволення від своїх досягнень.

Зовнішня мотивація в освітній діяльності відноситься до тих факторів, які змушують людину досягати успіху в освіті, через зовнішні стимули, які залежать від оточуючої середовища, таких як визнання, гроші, подяки, похвала, призи. Зовнішній мотиватор може бути корисним, якщо людина має достатньо внутрішньої мотивації, щоб почати і продовжувати навчання.

Наприклад, студент може бути мотивований здобути високі оцінки, тому що це приведе до отримання стипендії або до визнання від батьків, викладачів та оточуючих. Однак, якщо ця зовнішня мотивація стає єдиною причиною навчання, студент може втратити інтерес до навчання, якщо не зможе отримати зовнішній стимул.

Іншими словами, зовнішня мотивація може стимулювати початок інтересу до навчання, але на довгострокову перспективу важливо розвивати внутрішню

мотивацію, яка полягає в тому, щоб людина навчалася заради особистої задоволеності, саморозвитку і вирішення власних завдань і проблем.

Мотивація наслідування в освітній діяльності відноситься до мотивації, коли людина намагається наслідувати певних людей або моделі поведінки, які вважаються успішними або цікавими. Така мотивація може виникнути, коли студенти бачать успіх інших людей у навчанні і намагаються наслідувати їхній приклад.

Наприклад, студент може намагатися наслідувати успіх своїх старших колег, які отримали високі оцінки і отримали добрі роботи. Ця мотивація може стимулювати студента до більшого зосередження на навчанні, розвитку вмінь та знань, щоб досягти успіху, як його попередники.

Мотивація досягнень в освітній діяльності є одним з найбільш важливих чинників успіху в навчанні. Ця мотивація зумовлена бажанням досягти високих результатів і отримати відповідну винагороду за свою працю.

Для досягнення успіху в навчанні, важливо мати конкретні цілі та ретельно планувати свої кроки для їх досягнення. Мотивація досягнень може бути стимульована підтримкою викладача або наставника, які допомагають студентам встановити мету і відслідковувати прогрес до її досягнення.

Крім того, можна стимулювати мотивацію досягнень, надаючи студентам можливості брати участь в змаганнях, конкурсах та проектах, що вимагають від них певного рівня досягнень. Важливо також похвалити та нагородити студентів за їхні досягнення, щоб підтримати їхню мотивацію та показати, що їхні зусилля були оцінені.

Мотивація в освітній діяльності є важливим фактором успіху в навчанні. Вона може бути внутрішньою, зумовленою особистими цінностями та потребами, або зовнішньою, яка ґрунтується на зовнішніх стимулах, таких як винагороди, похвала та підтримка. Викладачі та наставники можуть допомогти студентам встановлювати цілі та планувати свої кроки для досягнення успіху. Крім того, можуть бути застосовані різноманітні методи та техніки, які сприяють залученню студентів та підвищенню їхнього інтересу до навчання.

Загалом, мотивація є фактором, який допомагає студентам розвиватися та досягати успіху в навчанні. Викладачі та наставники можуть допомогти студентам зберігати мотивацію досягнень та розвивати їхні здібності, щоб підготувати їх до майбутніх викликів в житті.

МОТИВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

ГАВРИЛЮК Аніта Андріївна,
здобувач освіти
anitamalayko@gmail.com
ВАСЮК Юлія Володимирівна,
викладач
juliavv555@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Вступ. На сьогоднішній момент важливим фактором удосконалення медичної освіти залишається мотивація освітнього процесу студентів медичних закладів освіти у зв'язку з тим, що високий рівень мотивації здобувачів освіти несе за собою високі темпи освоєння необхідного матеріалу, при цьому низька мотивація призводить до низької зацікавленості студентів у навчанні, що неприпустимо для медичної сфери.

Мотивація – важлива складова професійних особистісних характеристик майбутнього медичного фахівця; критерій успішності навчального процесу та становлення його як професіонала своєї справи.

Мета дослідження. На основі детального аналізу науково-медичної літератури, сучасних досліджень узагальнити можливі технології формування мотивації студентів медичних закладів фахової передвищої освіти з метою формування високих професійних навичок фахівців у галузі охорони здоров'я.

Методи дослідження. Детальний аналіз науково-медичної літератури, рекомендацій та статистичних даних.

Результати дослідження. Від початку навчання у медичному закладі фахової передвищої освіти студенти стикаються з певними обставинами, які можуть вплинути на рівень успішності майбутніх медичних працівників: вхід до нового соціального середовища (здобувачі фахової передвищої освіти); зниження рівня зовнішнього контролю за процесом навчання студентів; зміни безпосередньо освітньої діяльності. Основою формування пізнавальної активності студентів-медиків являється мотиваційна складова, що сприяє та забезпечує підтримку процесів мислення, набуття нових знань, професійних навичок.

Згідно з дослідженнями, мотивація – сукупність різноманітних психологічних моментів на основі поведінки певної особи. Структура мотивації освітньої діяльності включає наступні складові – задоволення учасника освітнього процесу безпосередньо своєю діяльністю, значення результатів навчання для студента, «мотиваційна» винагорода за успіхи в освітньому процесі, певний тиск на особистість.

Поняття професійної мотивації являє собою фактори, процеси, що відображені у свідомості студента та сприяють засвоєнню особливостей майбутньої професійної діяльності. Погляди сучасних дослідників на принципи формування мотивації навчання студентів-медиків включають використання новітніх технологій, які практикуються успішно у закордонних закладах освіти, а саме – тренінгових методів з числа інтерактивних технологій, де є можливість працювати у незначних групах викладачів та студентів, та основними рушійними силами являються спілкування, порозуміння, спільні пошуки правильного виходу з певної ситуації, дискусії.

Основною метою тренінгів є формування нових навиків, удосконалення наявних знань, що дозволить ефективно проводити навчання студентів. При цьому тренінг – цікавий етап пізнання своєї особистості та інших осіб, навчання особливостям спілкування між собою з метою забезпечення групової роботи, ефективний спосіб опанування необхідних знань та розширення наявного досвіду.

У процесі тренінгу створюється неформальна обстановка, яка відкриває перед всіма учасниками нові варіанти власного розвитку та вирішення різноманітних ситуацій, заради яких був створений даний тренінг. Соціально-психологічний тренінг завжди спрямований на формування особистості здобувача фахової передвищої освіти, поведінки та професійних вмінь. Також досвідчені вчені рекомендують використовувати організаційні тренінги, які формують нові знання та навички професійного характеру, процес адаптації фахівців, які розпочинають свою професійну діяльність, розкривають потенціал студентів, співробітників закладу освіти. Ефективність тренінгів залежить від арсеналу технологій та засобів формування мотивації у студентів та вибору прийому для досягнення певної мети – групові дискусійні тренінги, рольова гра, психологічна драма, психологічна гімнастика.

Висновок. На основі проведення аналітичного дослідження можна зробити висновок, що тренінгові технології формування мотивації студентів до освітньої діяльності є найсучаснішою методикою, яка дає змогу залучати молодих спеціалістів-педагогів до співпраці, формувати у студентів чітке бачення особливостей майбутньої професійної діяльності, кожне заняття – окрема сходинка, яка закладає технологію колективної творчої роботи заради формування чітких професійних вмінь у майбутньому.

МОТИВАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

ТОКАРЧИК Христина Геннадіївна,
здобувач освіти
kristulchik@gmail.com
СТРИЖАКОВСЬКА Ліліана Олексіївна,
к.мед.н.
lili_niki@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Професійне становлення молоді під час навчання у закладі фахової передвищої освіти є важливим етапом у її соціалізації, де провідною діяльністю є освітньо-професійна.

Поява нових комунікаційних та інформаційних мереж потребує від молоді адаптації до нових реалій життя. Змінилися і вимоги до закладів освіти. Перед вищою та фаховою передвищою освітою сьогодення постають нові завдання: виховання компетентної особистості фахівця, розвиток таких якостей, як високий професіоналізм, ініціативність, почуття відповідальності, вміння швидко орієнтуватися в ситуації та працювати в команді, приймати самостійні рішення.

Самостійна робота здобувачів є невід'ємною складовою освітнього процесу. Здобувач повинен навчитися володіти прийомами самостійного пошуку, збору інформації, отримувати знання, вміння та навички з освітньої та дослідної діяльності, вміти сформулювати проблему та проаналізувати шляхи її розв'язання. Для цього потрібна чітка сформована, позитивна мотивація здобувачів до освітнього процесу. Тому питання мотивації є одним з основних у підготовці сучасного фахівця. Більшість здобувачів мотивовані прагненням до пізнання, бажанням оволодіти високими професійними навичками з обраної ОПП. В інших – провідним мотивом є отримання диплома.

Отже, мотиваційний компонент освітньої діяльності є основним.

Формування професійної мотивації здобувачів є різним. В одних – більш широкі інтереси, ніж передбачено програмою. Вони проявляють соціальну активність: з першого курсу беруть участь у благодійних акціях, донорстві крові, волонтерстві, їх діяльність орієнтована на професійну медичну підготовку. В інших – пізнавальна діяльність не виходить за рамки освітньої програми, а професійний вибір визначають випадкові чинники.

Мета нашого дослідження – визначення динаміки мотивації досягнення успіху в студентів-медиків 3-го та 4-го курсів ОПП «Лікувальна справа» Чернівецького медичного фахового коледжу.

Спрямованість мотивації та домінуючі мотиви вибору професії студентами-медиками були вивчені під час соціологічного дослідження, проведеного методом анкетування шляхом опитування. У дослідженні взяли участь 98 здобувачів 3-го та 4-го курсів (респондентів), а також 10 бакалаврів, серед яких 78 респондентів навчаються за регіональним замовленням, 20 – за контрактною формою навчання. Опитування проводилось анонімно.

Аналізуючи мотиви освітньої діяльності здобувачів було виявлено п’ять найбільш важливих. Мотив «стати висококваліфікованим медичним фахівцем» характерний для 96 % здобувачів 3-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, 88 % здобувачів контрактної форми навчання; 92 % здобувачів 4-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, та 93 % студентів контрактної форми навчання, а також для 97 % бакалаврів. Мотив «здобути глибокі та стійкі професійні компетентності» відзначили важливим 85 % здобувачів 3-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, 80 % здобувачів контрактної форми навчання; 85 та 87 % студентів 3-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням та контрактної форми навчання відповідно, а також 98 % бакалаврів. «Забезпечити успішність майбутнього медичного фахівця» – важливий мотив для 76% студентів 3-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, 72% студентів контрактної форми навчання; 78% студентів 4-го курсу обох форм навчання та 95% бакалаврів. «Прагнення отримати інтелектуальне

задоволення від процесу навчання та майбутньої професії» відмітили 89 % здобувачів 3-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, 81 % студентів контрактної форми навчання; 94% студентів 4-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, та 91% – контрактної форми навчання, а також 91% бакалаврів. Мотив «отримання диплому» був важливим для 20% студентів 3-го курсу, які навчаються за регіональним замовленням, 28% студентів контрактної форми навчання; 30% студентів 4-го курсу регіонального замовлення та 25 % студентів контрактної форми навчання, а також 25% бакалаврів.

Менш важливими здобувачі 3-го курсу регіонального замовлення назвали мотив «продовжити навчання у ЗВО» та «постійно отримувати стипендію». Для здобувачів 3-го курсу контрактної форми навчання також виявився важливим мотив «не відставати від однокурсників» та «запобігти покаранню за погане навчання». Що стосується здобувачів 4-го курсу як регіонального замовлення, так і контрактної форми навчання, а також бакалаврів, то для них важливим виявився мотив «досягнення поваги викладачів, схвалення батьків та друзів».

Найменш важливими мотивами навчання усіх респондентів виявилися такі: «бути завжди готовими до занять», «не запускати клінічні дисципліни», «виконувати вимоги закладу».

В результаті проведеного дослідження нами виявлено, що для більшості здобувачів-медиків є характерною наявність позитивної мотивації, або мотивації досягнення успіху в процесі здійснення освітньої діяльності.

Отже, отримані результати свідчать про те, що мотивація досягнення успіху у здобувачів за період навчання має тенденцію до зростання. На здійснення ними освітньої діяльності впливає система внутрішніх мотивів, що забезпечує ефективне оволодіння майбутнім фахом.

МОТИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

БІЛЯР Олександра Олександрівна,
здобувач освіти
biliar06y@gmail.com
УКРАЇНЕЦЬ Людмила Петрівна,
к.психол.н.
lydmulaukr@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Навчання – це процес здобуття нових знань та навичок. Визначальним компонентом організації освітнього процесу, а отже і навчальної діяльності є мотивація. Основна мета – формування компетенцій, які можуть бути корисні для вирішення певних ситуацій. Навчання може відбуватися через різні форми: традиційне, дистанційне та самостійне вивчення. Що стосується двох останніх форм, то важливу роль відіграє мотивація. Вона впливає на поведінку здобувачів і на їхню внутрішню мотивацію, що дозволяє працювати над "слабкими" сторонами і досягати успіху. Крім того, допомагає зберігати інтерес до навчання, почуватися впевненими та досягати більш високих результатів. Часто мотивацію плутають із самодисципліною, але це різні поняття, які мають велике значення в навчанні та професійному розвитку.

Мотивація – це певна сила, яка змушує нас наполегливо працювати та підштовхує до успіху. Це те, що мотивує до виконання конкретних дій, наприклад навчання, роботи над різними проєктами. Її можна вважати правильним вибором, тобто коли в людини є якісь інші плани і пропозиції, але вона обирає свої пріоритети і продовжує йти до своєї мети. Що стосується самодисципліни – це виконання своїх обов'язків, можливість проявляти активність, реалізувати свої права на основі самоуправління. Самодисципліна це в свою чергу контроль, вимоги та критика до себе і звичайно наполегливість. В навчальному процесі варто включати різні мотиваційні моменти, що допоможуть

кожному студенту бути зацікавленим у процесі вивчення матеріалу та його подальшому застосуванні.

Для підвищення мотивації студентів необхідно враховувати такі фактори:

- створення сприйнятливого навчального середовища, яке стимулює студентів до вивчення матеріалу;
- застосування найрізноманітніших методик навчання, що дозволять розвивати навички та вміння;
- персоналізація підходу до кожного здобувача освіти, що допомагає врахувати індивідуальні особливості та підібрати оптимальні завдання;
- підтримка позитивного ставлення до навчання, заснованого на взаємодії з міцними позитивними враженнями;
- стимулювання студентів до активної участі в наукових проєктах;
- подання наукового матеріалу в незвичному форматі (карти, малюнки, клінічні ситуаційні задачі, повчальні фільми, і т. д.);
- ведення дискусій, які викликають цікавість і бажання проявити себе;
- справедливе оцінювання знань.

Зараз у світі поширена тенденція саморозвитку, прагнення до ідеалу, медитацій, ведення здорового способу життя. З розвитком інформаційних технологій є багато можливостей самостійно навчатися тієї чи іншої справи або професії. І мабуть, найбільше проблем із вигоранням у тих, хто вирішив самостійно навчатися або розвиватися, не маючи відповідних навичок.

Кожен хоча б раз у житті відкладав свої справи на потім, але забував за них і це є нормально, адже нам властиво забувати щось, але є й таке, що людина свідомо відкладає справи на завтра, не бажаючи їх робити і наступного дня. Ця проблема зараз досить поширена і стан відкладання на потім називається прокрастинацією. Більшість вважає, що прокрастинувати це погано, адже потім накопичується "вагон" справ, які не встигають зробити і виникає почуття провини, а іноді навіть сорому. Ми вважаємо, що прокрастинація іноді може допомогти особистості зрозуміти себе і свої потреби, та виступити одним із наших механізмів захисту. Вона може допомогти знайти себе, творити,

розставляє пріоритети, рятує від перфекціонізму. Варто зауважити, що прокрастинація також може виникати через відсутність мети в житті, мотивації та дисципліни. А що ж робити, якщо мотивація відсутня? Можна застосувати наступні поради:

- визначте мету, важливо зрозуміти, чому саме це потрібно робити і який результат очікується;
- розпочинати треба з простих, нескладних справ не намагаючись зробити все одразу;
- використовуйте позитивне мислення. Варто виражатися позитивно і думати про те, що вдасться все зробити;
- використовуйте похвалу, важливо визнавати свої досягнення;
- робіть перерви. Іноді необхідно зробити перерву для того, щоб набратися сил і продовжити роботу далі;
- знаходьте стимули. Необхідно знайти стимули, які мотивують до подальшої роботи;
- створюйте плани та дотримуйтесь тайм-менеджменту;
- шукайте підтримку. Підтримка від колег, друзів та родини може допомогти зберегти мотивацію до навчання і роботи.

Отже, успіх будь-якої діяльності, особливо освітньої, залежить не лише від знань і здібностей, а й від мотивації, тобто від прагнень самоствердуватися, досягати максимальних результатів. Адже чим вищий рівень мотивації, чим більше чинників спонукають особистість до діяльності, тим вищих результатів вона може досягти.

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ФАКТОР УСПІХУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ДИМКА Мирослава Михайлівна,
здобувач освіти
Miroslavadimka519@gmail.com
ЧОРНА Надія Миколаївна,
викладач
chornadya@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Потреба в знаннях є однією з базових потреб людини, на основі якої людина формує людський досвід у світі. На різних етапах життя людини змінюються об'єкт інтересів, форми і методи здобуття знань, але потреба в знаннях як властива людській природі не тільки не змінюється з роками, а й отримує свій подальший розвиток.

Однією з найактуальніших проблем сучасної освіти є побудова такого освітнього процесу, який може слугувати основою виховання у сфері мотивації здобувачів освіти.

Всебічний розвиток особистості здобувача освіти має велике практичне значення. Розвиток особистості відбувається протягом усього життя. У закладах освіти сутнісні особистісні характеристики здобувача освіти визначаються в подальшій професійній діяльності, яка «розвивається як особистість».

У процесі навчання багато здобувачів освіти стикаються з багатьма психолого-педагогічними аспектами, пов'язаними з адаптацією до нових освітніх ситуацій, які принципово відрізняються від освітнього формату та способу організації навчального процесу. Оскільки причини і завдання є важливими детермінантами поведінки, то з цього випливає, що формування позитивних причин і реальних цілей є важливим у формуванні особистості майбутніх фахівців.

Формування навчальної мотивації - це створення у закладах освіти умов для виникнення внутрішніх спонукань навчання.

Мотивація – це теоретична концепція, яка використовується для пояснення ініціації, спрямованості, інтенсивності, наполегливості та цілеспрямованої поведінки. Мотивацію відрізняють від цілей (безпосереднє прагнення до певних наслідків поведінки) і стратегії (методи, що використовуються для досягнення цілей, і таким чином задоволення мотивів).

Основна функція виховання інтересу до навчання полягає у створенні проблемних ситуацій і вирішенні труднощів, які здобувачі освіти не можуть вирішити з наявними резервами знань, при виникненні труднощів вони переконуються в необхідності здобувати нові знання в нових ситуаціях. Цікава лише робота, яка вимагає постійної напруги. Простий матеріал, який не вимагає розумової напруги, не приносить задоволення.

Подолання труднощів у навчальній діяльності є найважливішою умовою формування інтересу. Постійний інтерес до дисциплін і слабка здатність до засвоєння інших дисциплін перешкоджають формуванню освітньої мотивації, незадоволеність однаковими формами навчання, недостатня творча навчальна діяльність, пошук проблем.

Формування навчальної мотивації – це створення у закладі освіти умов для виникнення внутрішніх мотивацій навчання; сприйняття здобувача освіти та саморозвиток його мотиваційного поля.

Отже, мотивація здобувачів освіти – це бажання вчитися для досягнення не лише академічних цілей, а й кар’єрного розвитку. Тому, щоб успішно пробудити навчання, скеровувати діяльність здобувачів освіти і мотивувати їх до успіху, здобувачі освіти повинні бажати брати активну участь у освітньому процесі. Рівень освітньої активності здобувачів освіти є наслідком сильної або слабкої навчальної мотивації.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ

РОКАЧУК Анастасія Олександрівна,
здобувач освіти
students9@medkol.cv.ua
СТРОКАНЬ Валентина Іванівна,
викладач
valentinastrokan@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Навчання, позбавлене будь-якого інтересу
і здобуте тільки силою вбиває
в здобувача бажання до навчання,
без якого він далеко не піде.
К.Д. Ушинський

Концепція сучасної освіти побудована таким чином, щоб створити оптимальні умови для мотивації до навчання у здобувача освіти в галузі медицини, допомогти їм в правильному виборі майбутньої професії.

Основною метою системи освіти є створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації кожного здобувача, який зможе навчитись створювати і розвивати інтелектуальні здібності до самонавчання.

3 процесу навчання відомо, що якість підготовки будь-якого фахівця, а особливо медика, в сучасних умовах визначається не тільки рівнем його знань але і професійними вміннями, що дозволяють здобувачеві творчо вирішувати виникаючі проблеми, активно взаємодіяти з хворими на основі суб'єктивних відносин

Одним із перспективних напрямків формування мотивації до навчання у здобувачів освіти в медицині є причини, які вимагають вдосконалювати підвищення якості освіти. А саме:

1. Збільшення поширеності хвороб з кожним роком.

2. Розробка нових методів профілактики для виявлення і попередження хвороб

3. Запобіганням шкідливим звичкам, формування здорового способу життя.

Тому, майбутні медики мають володіти самостійністю у прийнятті рішень, швидкістю реакції, свободою самовияву, вміння піддавати сумніву і науковому осмисленню певні явища. Розумова діяльність це творча ланка молоді, у якої є інтерес до поглинання вдосконалювати знання та безперервно навчатись. Мотивація навчальної діяльності - це рушійна сила, яка спонукає здобувача освіти до активного володіння знаннями, уміннями, навичками. На сьогоднішній день наш коледж комп'ютеризований, оснащений всією необхідною медичною наочністю: стенди, навчальні таблиці, муляжі, клінічні кабінети та кваліфіковані викладачі. Саме це мотивує нас здобувати освіту у сфері медицини. Можна перераховувати велику кількість мотивів чому саме ми вступили до Чернівецького медичного фахового коледжу. Але насамперед вимушені проблеми зі здоров'ям людства, а також найголовніший мотив це пандемія COVID-19. Адже завдяки саме медикам щодня виживають тисячі людей, і саме ми медичні сестри відіграємо важливу роль у цьому процесі.

«Інтерес до навчання з'являється лише тоді, коли є натхнення, що народжується від успіху в оволодінні знаннями, без натхнення навчання перетворюється для здобувачів на тягар», – писав В.О. Сухомлинський.

ЛІТЕРАТУРНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

ДУЛІЧЕНКО Анастасія Віталіївна,
здобувач освіти
n.dulikk@gmail.com
КОНДРАТЕНКО Світлана Іллівна,
викладач
skondr@i.ua
Дніпровський фаховий педагогічний коледж
КЗВО «ДАНО» ДОР»
м. Дніпро, Україна

З метою підвищення якості освіти, забезпечення більш ефективного навчання та розвитку дітей з урахуванням сучасних тенденцій в Україні у 2018 році була запроваджена педагогічна концепція Нової української школи (НУШ), однією з функцій якої є активізування пізнавальної діяльності дітей за допомогою впровадження нових підходів до навчання (проблемне, проєктне, дослідницьке і т. ін.), що дозволяє учням активно долучатися до освітнього процесу та самостійно досліджувати світ навколо себе, розвиваючи ключові компетентності.

Метою нашого дослідження є визначення ролі літературних ігор для розвитку пізнавальної активності молодших школярів на уроках класного і позакласного читання в Новій українській школі.

Літературні ігри – це педагогічний прийом, що передбачає використання ігрових елементів на уроках літератури з метою активізації пізнавальної діяльності дітей та забезпечення найбільш ефективного засвоєння матеріалу.

За допомогою літературних ігор діти мають можливість більш повно і яскраво сприймати літературний твір, згадувати деталі та зміст, розвивати творчі й аналітичні здібності, навички спілкування та співпраці. Це, зокрема, словесні ігри, рольові ігри, ігри-вікторини, ігри на сприйняття образів, ігри на пошук

відповідей в тексті тощо. Використання літературних ігор на уроках літератури дозволяє зробити навчальний процес цікавим, ефективним та яскравим для дітей.

Літературні ігри інтегруються в навчальний процес різними способами з метою пізнання літературних прийомів і технік, розвитку творчих навичок, логічного мислення школярів, глибшого розуміння літературних творів, мотивації до читання, формування літературної культури тощо.

Мета запровадження літературних ігор на різних етапах уроку читання на ознайомлення з новим твором залежить від завдань уроку та жанру виучуваного твору, додає динаміки, активізує інтерес до навчання.

На етапі *повторення вивченого* літературні ігри можуть бути застосовані для перевірки знань учнів конкретного твору, опрацьованого на попередньому уроці, допоможе вчителю зрозуміти рівень засвоєння матеріалу, виявити слабкі місця в знаннях.

На етапі *підготовки до сприймання* – допоможуть учителю забезпечити увагу учнів до нового твору, активізувати подальший процес сприймання та розуміння учнями загального контекст твору, підготовці їх до подальшого аналізу.

На етапі *аналізу змісту й художніх особливостей твору* запровадження літературних ігор сприятиме поглибленню знань про ідейно-тематичний зміст твору та мовне оформлення, допоможе дітям розібратись у складних деталях твору, зрозуміти глибину його змісту, пояснити особливості характерів та мотиви вчинків персонажів.

На етапі *узагальнювальної бесіди* літературні ігри сприятимуть більш точному формулюванню головної думки та визначенню ключових моментів твору шляхом систематизації відомостей, здобутих під час роботи на попередніх етапах уроку.

Використання літературних ігор допомагає створити більш динамічний та захоплюючий урок літератури.

Як відомо, на уроці *узагальнення знань*, який проводиться в кінці вивчення тематичного розділу, основний етап – *узагальнення й систематизація вивченого.*

Тут літературні ігри можуть бути запроваджені для закріплення знань учнів та перевірки розуміння прочитаного і покликані зіграти основну роль у перевірці знань учнів. Кожна застосована гра є комплексною і може бути створена на основі змісту декількох вивчених творів.

На уроках позакласного читання (початковий та основний етапи) літературні ігри використовуються для активізації інтересу до читання, розвитку мислення та творчих здібностей, формування навичок роботи в команді тощо.

Отже, використання літературних ігор на уроках читання НУШ є ефективним засобом розвитку пізнавальної активності молодших школярів, допомагає підвищити мотивацію до навчання, розвивати уяву та творчі здібності учнів, одержувати початкові літературні уявлення в доступній формі, забезпечує здоровий інтерес дітей та їх розвиток на перспективу.

У подальшому дослідження буде продовжене у контексті проєктного навчання шляхом вивчення особливостей методики застосування літературних ігор для розвитку ключових компетентностей учнів.

УМОВИ І ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

БАЛИЦЬКИЙ Кирило Едуардович,
здобувач освіти
kirillbalitskiyob20@gmail.com
ПОЛУНЕНКО Кирило Ігорович,
здобувач освіти
polunenkokirill@gmail.com
КРЬОКА Світлана Вікторівна
викладач спеціальних дисциплін вищої категорії,
викладач-методист
svetlana.krjoka@gmail.com
Відокремлений структурний підрозділ
«Дружківський фаховий коледж Донбаської
державної машинобудівної академії»
м. Дружківка, Україна

Засинаючи 23 лютого 2022 року, ми і в найстрашнішому сні не могли передбачити, як зміниться наше життя. Здобуваючи освіту в нашому коледжі ось уже третій рік потихеньку забуваємо, що таке звичайне аудиторне навчання. Під час пандемії наш навчальний заклад перейшов на консультаційно-дистанційну форму. Коли епідеміологічний стан дозволяв (вересень), заняття проводились на свіжому повітрі, в лабораторіях і аудиторіях. У жовтні і листопаді навчалися дистанційно. А в грудні, коли закінчувався семестр, адміністрація коледжу і викладачі організовували консультації для отримання заліків. Звичайно, було важко, нам хотілося спілкуватися зі своїми одногрупниками. Війна тепер не дозволяє і цього. Ми живемо в невеликому містечку на Донеччині, яке можна пройти пішки за годину. Так, до війни ми могли бачитися зі своїми друзями після занять або на вихідних. Тепер військові дії в 25 кілометрах від Дружківки. Багато мешканців стали переселенцями. Наша група роз'їхалася по всій Україні, дехто опинився за кордоном. Не виключенням стали і наші викладачі. І ось в цей

час і студентам, викладачам стали в нагоді навички і технології, що були отримані під час карантину.

Дистанційне навчання – це форма навчання, яка забезпечує студентів можливістю отримати знання віддалено, використовуючи різноманітні технології. Сучасні технології дистанційного навчання надають студентам різноманітні можливості отримувати знання, незалежно від місця перебування. Серед найбільш популярних технологій дистанційного навчання можна виділити:

Відеоконференції. Використання цієї технології дозволяє студентам спілкуватися з викладачами та іншими студентами в режимі реального часу. Завдяки цьому, вони можуть отримувати відповіді на свої запитання та обговорювати навчальний матеріал з іншими учнями.

Відеоуроки. Ця технологія дозволяє студентам переглядати відеоуроки з будь-якого місця та в будь який час, коли вони зможуть їх дивитися. Тобто існує синхронна і асинхронна форма уроку. Відеоуроки можуть бути доступні онлайн або завантажені на комп'ютер студента.

Електронні курси. Ця технологія дозволяє студентам отримувати доступ до електронних курсів, які містять навчальний матеріал, тести та інші матеріали. Електронні курси також можуть бути доступні в онлайн-режимі або завантажені на комп'ютер студента

Дистанційне навчання стало важливим в період війни, коли звичайна навчальна діяльність була порушена. Умови дистанційного навчання під час війни можуть включати такі елементи:

1. Наявність необхідної інфраструктури.
2. Наявність відповідного навчального матеріалу.
3. Наявність належної підтримки для студентів.
4. Наявність відповідного технічного забезпечення.
5. Наявність технічної підтримки.
6. Наявність належної комунікації між студентами та викладачами.

Розглянемо більш ретельно вище перераховані елементи дистанційного навчання. Для успішного навчання необхідно мати доступ до інтернету, комп'ютера та необхідного програмного забезпечення. В період війни, коли інфраструктура може бути пошкоджена або недоступна, це може стати важкою проблемою. Також можуть виникнути проблеми з наданням студентам доступу до навчальних матеріалів, таких як підручники та наочні посібники.

Для успішного дистанційного навчання необхідно мати належно організовану систему доступу до навчального матеріалу. А для цього необхідно мати належне технічне забезпечення, таке як веб-камери, мікрофони та інші технічні засоби, які можуть допомогти студентам та викладачам взаємодіяти між собою.

Для успішного дистанційного навчання необхідно мати належну технічну підтримку, яка може допомогти студентам та викладачам вирішувати проблеми зі з'єднанням, програмним забезпеченням та іншими технічними проблемами. В період війни, коли інфраструктура може бути пошкоджена, забезпечення належної технічної підтримки може бути дуже складним завданням.

Для успішного дистанційного навчання необхідно мати належну комунікацію між студентами та викладачами. Це може включати в себе використання відеоконференцій та інших засобів зв'язку, які можуть допомогти здобувачам освіти та викладачам взаємодіяти між собою. В період війни, коли зв'язок може бути порушено або недоступний, належна комунікація може стати важкою проблемою.

Для успішного дистанційного навчання необхідно мати належну підтримку для студентів, яка може допомогти їм зрозуміти матеріал та відповісти на запитання. Це може включати в себе належне надання підтримки під час виконання завдань, відповіді на запитання та інші послуги, які можуть допомогти молоді досягти успіху. В період війни, коли студенти можуть відчувати додатковий стрес і тиск, належна підтримка може бути особливо важливою.

Умови дистанційного навчання під час війни можуть бути складним завданням. Однак, з правильною інфраструктурою, належним навчальним матеріалом, відповідним технічним забезпеченням, належною комунікацією та підтримкою для студентів, дистанційне навчання може бути успішним, навіть у воєнний час.

Крім того, дистанційне навчання може бути недоступним для деяких студентів, які можуть мати обмежений доступ до інтернету або комп'ютерів. Це може бути особливо важливим питанням для студентів з районів які знаходяться поруч з зоною бойових дій.

Висновок: Дистанційне навчання стає все більш популярним в світі, особливо в умовах пандемії COVID-19. Проте, дистанційне навчання може бути важким завданням у воєнний час. Умови дистанційного навчання включають в себе належну інфраструктуру, технічне забезпечення, належний навчальний матеріал, належну комунікацію та підтримку для студентів. Ці умови дозволяють забезпечити якісне навчання у віддалених умовах та допомагають уникнути переривань в навчанні під час війни.

Дистанційне навчання може мати свої переваги та недоліки у воєнний час. Якщо умови дистанційного навчання відповідають вимогам, воно може допомогти забезпечити доступ до навчання для тих, хто не може відвідувати звичайні навчальні заклади. Проте, воно може бути недоступним для деяких студентів, які мають обмежений доступ до інтернету та комп'ютерів. Отже, важливо бути готовим до різних можливих сценаріїв та враховувати всі можливі фактори при плануванні дистанційного навчання в умовах війни. Перелік посилань

1. https://osvita.ua/school/87150/
2. https://mon.gov.ua/ua/news/bezpechne-i-zdorove-osvitnye-seredovishe-v-nush-shvaleno-plan-zahodiv-na-2023-rik

ІІ. МІЖНАРОДНА ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

СТУДЕНТСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

ГАМАЛЬ Марія-Єлізавета Богданівна,
здобувач освіти
student966@medkol.cv.ua
ГУЧКО Оксана Іванівна,
к.іст.н.
oigg@i.ua
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

На сучасному етапі вищу освіту складно уявити без налагодження міжнародної співпраці між навчальними закладами.

Міжнародна академічна мобільність — це можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Міжнародна освіта відноситься до «освіти, яка виходить за рамки національних кордонів», і триває в писемній історії вже майже тисячу років! Наприклад, Арістотель родом з Македонії відвідував школу в Греції. Французький педагог Марк-Антуан Жульєн сприяв створенню всесвітньої комісії з питань освіти, пояснюючи таку необхідність зміцненням миру між націями, а також використанням можливості обмінюватися ідеями та зміцнювати взаємну довіру між педагогами. Коли Перша світова війна добігла кінця, американські коледжі, релігійні групи та організації, що дбали про мир, почали шукати творчі способи надихнути своїх студентів дізнатися більше про світ за межами США.

Всі ми чули про освітні програми обміну. Суть їх полягає в тому, аби молодь мала змогу набувати досвід та знання, а також обмінюватися ними з іншими студентами по всьому світу. Залежно від мови, якою ви володієте, можете обрати країну, що найбільше підходить: Велика Британія, США, Франція чи Німеччина.

Програми обміну поділяються на короткострокові та довгострокові.

Багатьом знайомі такі програми, як Work and Travel або Erasmus.

Work and Travel USA - програма міжнародного культурного обміну, що дозволяє студентам різних країн світу поїхати на літні канікули до Сполучених Штатів Америки, працюючи та відпочиваючи (подорожуючи). Основною метою програми Work and Travel є знайомство з культурою і життям сучасної Америки та поширення власної (української, наприклад) культури серед мешканців США.

Erasmus - програма обмінів студентів, викладачів та науковців. Програма надає можливість навчатися, проходити стажування чи викладати в іншій країні, що бере участь в програмі.

Система вищої освіти, як і решта сфер життя нашої країни, зазнала серйозних втрат і руйнувань внаслідок війни, яка зараз триває в Україні. Проте програми за обміном продовжують діяти та сприяють поширенню ідей боротьби з насильством і пропаганди миру у всьому світі. Наш Чернівецький медичний фаховий коледж теж зробив свій крок до міжнародних програм з тією ж метою. Протягом останніх років Чернівецький медичний фаховий коледж уклав договори про співпрацю з Тбіліським державним медичним університетом (Грузія), угоду про партнерську співпрацю з Європейською Фундацією розвитку медицини й освіти ЄВРОМЕД (Польща) а також меморандум про співпрацю з Сімейною Школою медичних сестер імені Артур(а) Лабатт (факультет наук здоров’я при університеті Західного Онтаріо) (Канада).

МІЖНАРОДНА ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ЧЕВКА Юліана Геннадіївна,
здобувач освіти
cevkauliana@gmail.com
СТОЯН Олександра Василівна,
викладач
oleksandra-1984@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Важлива складова життя людини – комунікація. З давніх – давен, вона була цінною для отримання певного виду інформації, що пізніше призводила до прогресу. Це відбувається і зараз, обмін досвідом між різними країнами допомагає удосконалити освітній процес, зробити навчання цікавішим та ефективнішим.

Міжнародна та міжкультурна комунікація є необхідною складовою модернізації освітнього процесу в медичному закладі, оскільки медицина є глобальною проблемою, і майбутні медичні сестри та фельдшери повинні бути готові працювати з пацієнтами з різних культур та національностей.

Міжкультурна комунікація – це група форм спілкування представників різних культур, з метою налагодження діалогу або культурної взаємодії, в якій сполучною ланкою є мова. Її можна назвати інтегрованою науковою галуззю, що передбачає залучення для її потреб осіб з спільною сферою діяльності.

Виникнення поняття «міжкультурна комунікація» пов'язують з написанням наукової роботи Е. Холла та Д. Трегера «Культура як спілкування», яка була написана у 1954 році. Саме у ній автори вперше запропонували цей термін для широкого використання. У подальшому докладніше про основні правила та ідеї міжкультурної комунікації написав Е. Холл у своїй роботі "Німий язик", де науковець продемонстрував тісний зв'язок між культурою та спілкуванням. Після цих подій суспільство почало досліджувати цю тему детальніше та виокремили її в самостійну дисципліну.

Міжнародна та міжкультурна комунікація може сприяти формуванню міжнародних зв'язків та співпраці між медичними закладами різних країн.

Впровадження міжнародної та міжкультурної комунікації в освітній процес сприятиме збагаченню культурного досвіду здобувачів освіти та викладачів.

Міжнародна та міжкультурна комунікація допоможе студентам розвивати професійні навички: такі як ефективне спілкування з пацієнтами з різних культур та національностей, адаптація до нових середовищ та вирішення міжкультурних конфліктів.

Отже, включення міжнародної та міжкультурної комунікації в освітній процес сприятиме підвищенню якості медичної освіти та забезпечить випускникам медичних коледжів конкурентну перевагу на ринку праці.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

МАКСИМЮК Богдан,
здобувач вищої освіти
maksymiuk.bohdan.ls.@bsmu.edu.ua
БОЙЧУК Тетяна Іванівна,
к.мед.н.
tetyanaboychuk1@gmail.com
Буковинський державний медичний університет
м. Чернівці, Україна

Спілкування… Те, що ви говорите, не означає, що ви спілкуєтесь

Мистецтво медицини тісно пов’язане з мистецтвом спілкування. Тому професійна підготовка майбутніх лікарів, здатних застосовувати свої навички для відображення потреб пацієнтів, пов’язаних з доглядом, профілактикою та лікуванням захворювань, є одним із найпоширеніших сучасних напрямів вищої медичної освіти та Буковинського державного медичного університету зокрема.

У зв’язку з розвитком пацієнтоцентрованих стосунків між лікарями та пацієнтами в університеті різко зросла увага викладачів і науковців до проблеми професійної комунікації та факторів, що стимулюють її розвиток.

Комунікативна підготовка в нашому медичному університеті набуває першочергових освітніх завдань та є обов'язковою складовою освітньої програми і навчального плану професійної підготовки лікарів протягом усіх років навчання.

Щоб забезпечити оптимальну взаємодію між лікарем і пацієнтом компетентність лікаря має визначатися не лише науковими та клінічними знаннями, а й відмінними навичками спілкування. Пацієнти мають бути партнерами у процесі вибору діагностики та методів лікування. Це спонукатиме їх до відповідальності за власне здоров'я та сприятиме підвищенню ефективності медичної допомоги. Використовуючи хороші комунікативні навички лікар сприяє процесу «спільного прийняття рішень», розвиває партнерство.

Нас навчають спілкуватися у різних ситуаціях і з різними категоріями пацієнтів. Ми – студенти під час курації пацієнтів використовуємо кожну можливість спостерігати за взаємодією лікаря і пацієнта, часто є присутніми під час серйозних розмов. Під час таких спостережень ми маємо можливість спостерігати за манерами спілкування й подумати, чи варто наслідувати поведінку, яку бачимо, чи уникати, подумати, як можна скорегувати свою майбутню поведінку в такій ситуації.

Студент повинен вибрати те, що йому подобається, і використовувати його як своє, створюючи власну структуру комунікаційних прийомів. Ефективна комунікація значною мірою сприяє побудові довірчих стосунків між лікарем і пацієнтом. Пацієнти очікують від лікарів підтримки, співчуття, відкритості та чесності щодо подробиць їхньої хвороби, вибору лікування, побічних ефектів ліків, і очікуване полегшення симптомів.

Надзвичайне значення для побудови стосунків між лікарем і пацієнтом мають невербальні аспекти спілкування, такі як мова тіла, зоровий контакт, вираз обличчя, дотик, жести та міжособистісна дистанція.

З метою усунення серйозної перешкоди між моделями спілкування, яких нас навчають у навчальних ситуаціях, і реальною поведінкою лікарів у клінічній практиці є інтеграція навчання клінічним і комунікативним навичкам у клінічних

ситуаціях. Тому для навчання та оцінювання комунікативних умінь майбутніх лікарів нам моделюють реальні умови професійного спілкування й залучають кожного студента до практичної комунікативної діяльності. Проте найкращою демонстрацією професійних комунікативних навичок є реальні клінічні ситуації – «біля ліжка пацієнта», де нас, студентів, вчать ефективно спілкуватися та опановувати навички спілкування на власному досвіді. Кінцевою метою є те, щоб навчити студентів особливостей спілкування та використанню їх у практичній діяльності. Щоб навчити та оцінити наші комунікативні уміння, як майбутніх лікарів викладачі постійно моделюють реальні умови професійного спілкування та залучають кожного студента до практичної комунікативної діяльності.

Крім того, ми – студенти беремо участь у групах збору анамнезу, де зазвичай близько шести-восьми студентів зустрічаються щотижня з одним або двома студентами-наставниками, щоб взяти історію хвороби стаціонарних пацієнтів і отримати структурований зворотний зв’язок щодо навичок спілкування, а також взаємодії студент-пацієнт.

Як і в інших медичних університетах у Буковинському медичному університеті запровадили ОСКІ для оцінювання навичок спілкування. ОСКІ проводиться наприкінці третього та шостого курсів, і студенти проходять різні типи станцій, включаючи збір анамнезу або фізичні огляди зі стандартизованими пацієнтами. На кожній станції екзаменатор оцінює успішність студентів.

Отже, щоб бути успішним постачальником медичних послуг, лікареві потрібні надзвичайні комунікативні навички, та вміння використовувати їх у ситуаціях високого стресу. Ефективна професійна комунікація – основа успішної діяльності сучасного лікаря. Професія лікаря належить до професій типу «людина – людина», тобто професіоналізм фахівця залежить насамперед від його комунікативних якостей, стилю спілкування, сили впливу на поведінку інших людей та інтегральної чутливості до об’єкта, процесу й результату професійної діяльності. У діяльності лікаря комунікативна компетентність забезпечує здійснення ефективного спілкування з пацієнтами, їх близькими, колегами.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО – НОВІ ІДЕЇ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ В МЕДСЕСТРИНСТВІ

ТАНАСЮК Анна-Ліза,
здобувач освіти
tanasyuk.anna-liza@ukr.net
ТОДОРЮК Олег Дмитрович,
здобувач освіти
todoryukoleg@gmail.com
БОЙЧУК Тетяна Іванівна,
к.мед.н.
tetyanaboychuk1@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Сказати, що 2022 рік був насичений подіями, це не сказати нічого. Він – у когорті тих, які безповоротно змінили нашу життєву історію та розділили час на довоєнний і той, в якому ми змушені існувати в одному просторі зі страшним ворогом. І всі інші події в цьому просторі-часі набувають зовсім іншого звучання.

Усупереч війні в Чернівецькому медичному фаховому коледжі продовжують забезпечувати систему навчання, орієнтовану на потреби здобувачів, створюють сприятливе освітнє середовище, яке допоможе нам – випускникам досягти успіху після коледжу та навчить вчитися впродовж усього життя.

Від Сімейної Школи Медичних Сестер імені Артур(а) Лабатт на факультеті наук здоров'я при Університеті Західного Онтаріо, Канада надійшла пропозиція щодо співпраці та встановлення міжнародних зв'язків з коледжем.

Ця співпраця орієнтована на здобувачів спеціальності «Медсестринство», які в майбутньому будуть упроваджувати їх в практичну охорону здоров'я та має на меті оцінити ефективність освітніх програм в медсестринстві для міжнародного розвитку й співробітництва.

Між закладами освіти укладено Меморандум про співпрацю, яким визначено спільні наміри щодо:

1. Обміну освітніми програмами, навчальними планами, стандартами освіти в медсестринстві, нормативно-правовими документами, що стосуються акредитації.

2. Науково-дослідницької та освітньої співпраці, обміну знаннями, викладачами та студентами.

3. Взаємного обміну та поширення позитивного досвіду в розробці освітніх програм, методик викладання, методів навчання, які використовуються в освітніх процесах.

4. Можливості залучення здобувачів, слухачів курсів післядипломної освіти до спільних проєктів, навчання на основі симуляційних чи практичних занять та/або спостережень.

5. Участі здобувачів, слухачів курсів післядипломної освіти у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця, за календарний рік, у т.ч. й онлайн).

6. Обміну ідеями, освітніми ресурсами, публікаціями та іншою інформацією щодо навчання здобувачів, упровадження наукових дослідів і практик в Канаді та Україні.

Проєкт виявився надзвичайно актуальним. Через воєнний стан в Україні зустрічі проводилися щомісяця, протягом вересня 2022 – березня 2023 року у вигляді вебінарів, інтенсивних обговорень і експериментів за допомогою віддаленого підключення. Проте сторони проєкту були в постійному контакті та мали можливість комунікувати. Ми, здобувачі, були залучені до співпраці з самого початку.

Важливим результатом проєкту став обмін освітніми програмами, навчальними планами з медсестринства, обмін думками, знайомство з новими дослідженнями, теоретичними та практичними приклади їх застосування. Було складно працювати над спільною моделлю, оскільки ми досить різні. Та незважаючи на різні вихідні точки, ресурси, початковий рівень здобувачів і

кількість годин, зустрічі покращили розуміння та здатність усіх учасників співпрацювати.

Таким чином, досвід, отриманий під час проєкту, був дуже позитивним. Завдяки партнерству між закладами освіти ми, як здобувачі освіти, підвищили свою обізнаність, розуміння щодо міжнародного розвитку й співробітництва через освітні програми коледжу та університету. Запропоновано подальшу розробку спільних програм для підготовки та адміністрування медичних фахівців. Ми покращимо в нашому коледжі освітні програми в медсестринстві, які орієнтовані на підготовку фахівців для практичної охорони здоров'я в майбутньому, переглянемо та доповнимо їх зміст.

Співпраця Чернівецького медичного фахового коледжу та Сімейної Школи Медичних Сестер імені Артур(а) Лабатт на факультеті наук здоров'я при Університеті Західного Онтаріо, Канада дозволила створити глобальну спільноту для обміну ідеями та розвитку медсестринської освіти на наступні кілька років.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

КУПЧАНКО Вікторія Віталіївна,
здобувач освіти
vikakupch@gmail.com
САВОСЮК Альона Степанівна,
викладач
savosyuk.alena@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

У своїй професійній діяльності кваліфікований медичний працівник потребує кількох ключових навичок, у тому числі навички міжособистісного спілкування.

Міжкультурна комунікація як багатопланове поняття охоплює дві головні складові – «культуру» й «комунікацію». Розгляд явищ міжкультурної

комунікації бере свій початок ще в працях філософів XVII-XX ст. Л. Вітгенштайна, Ю. Габермаса, Г. Гадамера, І. Канта, Ф. Ніцше, О. Шпенглера та інших. Поняття міжкультурної комунікації вперше виникає в середині XX ст. і пов'язане з іменами таких вчених, як Е. Голл, К. Клакхон, А. Кребер, Р. Портер, Д. Трагер [3, с. 118]. Теоретики міжкультурної комунікації намагалися пояснити цей феномен з різних точок зору. Основні положення міжкультурної комунікації були ґрунтовно розглянуті у відомій роботі Е. Голла «The Silent Language» («Німа мова», 1959 р.), де автор показав тісний зв'язок між культурою та комунікацією. Розвиваючи свої ідеї про взаємозв'язок культур в процесі комунікації, Е. Голл дійшов висновку про необхідність навчання культури. Тим самим він першим запропонував зробити проблему міжкультурної комунікації не лише предметом наукових досліджень, але й самостійною навчальною дисципліною [2, с. 6] .

В Україні предметне поле досліджень у рамках проблематики «міжкультурна комунікація» сьогодні в процесі формування, над ним працюють В. Андрущенко, Н. Висоцька, О. Гриценко, Л. Губерський, І. Дзюба, П. Донець, В. Євтух, А. Єрмоленко, Г. Касьянов, М. Кушнарьова, Л. Нагорна, П. Скрипка [5, с. 2].

Життя людей і відносини між ними визначаються тією чи іншою культурою, яка регулює широкі спектри людської ментальності й поведінки та впливає на характер сприйняття, оцінки й міжособистісних відносин. Освіта, виховання, історична пам'ять, традиції, звичаї, правила, продиктовані суспільством, мова спілкування – все це виробляє систему орієнтацій, яка допомагає кожному індивіду сприймати різні життєві ситуації й адекватно реагувати на них. Тому можна стверджувати, що не може існувати гомогенної культури, так само як і гомогенної структури суспільства. Також міжкультурна комунікація завжди віддзеркалює «сучасну» культуру суспільства [8, с. 177]. Міжкультурне спілкування охоплює ситуації, в яких люди з різним культурним віруванням, цінностями або поведінкою спілкуються один з одним [4, с. 118]. Культурне походження може впливати на манеру, якою люди вчаться і спілкуються. У

соціально-філософському аспекті поняття “міжкультурна комунікація” історично виникає як констатація факту взаємодії культур. Тут культура розглядається як одна з основ соціально-комунікативного процесу, оскільки виступає як динамічна та багатогранна система, що пронизує всі аспекти життя суспільства, впливає на розвиток та саморозвиток людини, формування її власної картини світу, визначає її ставлення до інших людей. При цьому комунікативні процеси сприяють оновленню культури, а людина виступає одночасно і суб’єктом, і об’єктом взаємодії культур [9, с. 287].

Існують такі основні форми міжкультурної комунікації: акультурація, культурна експансія, культурна дифузія, конфлікт культур та синтез культур, що дозволяє розглядати міжкультурну комунікацію як соціальний феномен. Серед всіх форм прояву міжкультурної комунікації найзмістовнішою є синтез, який поєднує позитивний історичний та культурний досвід з новітніми тенденціями у розвитку сучасного світу, одночасно зберігаючи власний стрижень культури. Також виділяються такі суперечності у міжкультурній комунікації: протиріччя між глобальним та локальним; протиріччя між традиціями та новаціями; протиріччя між посиленням національної ідентичності та набуттям маргінального статусу індивідом; протиріччя між індивідуальними та соціальними цінностями; релігійні протиріччя, що загострюються на тлі глобалізації культури [7, с. 112].

Основним у міжкультурній комунікації виступає пріоритет дотримання своїх інтересів у своїй культурі та пріоритет дотримання інтересів партнера в його культурі, постійна готовність до розуміння і прийняття чужих етнічних стереотипів поведінки, звичаїв, інтересів, культурних цінностей тощо [10, с. 384]. Успішна міжкультурна комунікація базується на розумінні культурних відмінностей, врахуванні цих відмінностей в процесі комунікації, повазі до них та доброзичливого сприйняття культурних відмінностей. А невдалою вона стає, коли здійснюється напад на систему цінностей, прийнятих в культурі іншої людини, зачіпаються національні почуття або ж принижується національна гідність. Оскільки сучасний освітній простір України характеризується

тенденцією до етнокультурного ускладнення, то прояв міжкультурної толерантності в майбутнього медичного працівника є беззаперечним, оскільки безпосередньо сприяє міжкультурній комунікації.

Список літератури:

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. Бацевич. – К.: Академія, 2004. – 343 с.

2. Донець П. Основи загальної теорії міжкультурної комунікації / П. Донець. – Харків: Штрих, 2001. – 384 с.

3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. -1040 с.

4. Захарчук Н. Роль міжкультурної комунікації у формування цінностей майбутніх екологів / Н. Захарчук // Вісник Житомирського державного університету. – 2009. – Вип. 43. – С. 117–120.

5. Мальцева К. Міжкультурні непорозуміння і проблема міжкультурного перекладу: Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.04 / К. Мальцева, Ін-т філос. ім. Г.С.Сковороди НАН України. — К., 2002. — 20 с.

6. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація / В. Манакін. – К.: ЦУЛ, 2012. – 288 с.

7. М’язова І. Особливості тлумачення поняття «міжкультурна комунікація» / І. М’язова // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2006. – № 8 . – С. 108–115.

8. Потебня О. Естетика і поетика слова: Збірник / Упоряд., вступ. ст. І. Іваньо. – К.: Мистецтво, 1985. – 305 с.

9. Подольська Є. Кредитно-модульний курс культурології / Є. Подольська. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 368 с.

10. Сенченкова Т. Комунікація як чинник діалогу культур [Електронний ресурс] / Тетяна Сенченкова // Держава і суспільство. – С. 379–386. – Режим доступу до журн.: http://www.scribd.com/doc/53461757/%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D1%83%D0.

ІІІ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

ЛОПАЧУК Кароліна Вікторівна,
здобувач освіти
karolinalopachuk@gmail.com
РУСНАК Наталія Василівна,
викладач
nata.rusnak.86@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Фундаментальні цінності академічної доброчесноті: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальность та відвага до дій.

До основних форм академічної не доброчесності є: академіний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво.

У кожній галузі нашої держави з роками запроваджується введення законодавчих норм, які б упорядковували правовідосини та правила поведінки людей.

Так, і для закладів освіти у вересні 2017 року було прийнято новий Закон України «Про освіту», який до того ж визначав нове поняття принципів та правил для учасників освітнього процесу – академічну доброчесність.

Одними із обов'язків педагогічних працівників закладів освіти, що визначає академічну доброчесність, є – посилання на джерела інформації яку використовує педагог і надання достовірної інформації. Крім того, викладачі мають дотримуватись законодавства про авторське право та суміжні права.

Це дозволяє користуватись додатковими джерелами інформації для подальшого ознайомлення з темою, перевірки неоднозначних тез, мінімізації суперечок між авторами, підвищення загального рівня довіри до викладача, уникнення звинувачень у плагіаті та крадіжках інтелектуальної власності.

Обов'язками наділені і здобувачі освіти, які крім цього повинні самостійно виконувати навчальні завдання, не обманювати, не списувати, не давати хабарі.

Найважчим порушенням академічної доброчесності, з яким досить часто стикаються у закладах освіти є хабарництво, за яке передбачено не тільки дисциплінарна а й кримінальна відповідальність.

Вирішенням даної проблеми стало зовнішнє незалежне оцінювання, яке береться за основу при вступах до вищих навчальних закладів. Результати ЗНО зараховуються як результати державної підсумкової атестації і як результати вступних іспитів до вищих навчальних закладів.

Кожен, незалежно від того чи вступає до іншого закладу освіти, має можливість перевірити свої знання завдяки ЗНО та підвищити свій рівень інтелекту.

Покращення рівня закладів – можна було б досягти зробивши їх приватними. Це б покращило умови навчання завдяки новій техніці, харчуванню тощо. Однак не всі українці мають достатній дохід, щоб оплатити навчання дітей.

Основним обов'язком будь-якого викладача є об’єктивне оцінювання результатів навчання і контроль за оцінюванням, тому що від цього залежить бажання та старання учнів і студентів навчатися.

Найкращим варіантом для об'єктивного оцінювання та контролю стало виконання завдання студентами у вигляді тестів, розміщених на відповідних платформах, наприклад: «na urok», «test pad» та інші. Таким чином, тести дозволяють зменшити час для перевірки виконаних завдань викладачами та при цьому здобувачі освіти уникають стресових ситуацій під час виконання робіт.

Отже, комп’ютеризація освітнього процесу дає можливість підвищити якість освіти, створити умови для творчої діяльності майбутніх фахівців,

дозволяє активізувати їх навчально-пізнавальну діяльність та дотримуватись академічної доброчесності.

Найважливіше те, що про академічну доброчесність важливо не просто говорити, а й учитися жити доброчесно на практиці та виховувати в собі сміливість відстоювати своє право на справедливе доброчесне освітнє середовище.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ. ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

ФОКА Аделіна Михайлівна,
здобувач освіти
ГАЛАН Олена Василівна,
здобувач освіти
fokaadelina65@gmail.com
КАГЛЮК Олена Сергіївна,
викладачка
novakln@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

«Вивчай все не з марнославства, а для практичної користі» – саме так, за словами Георга Крістофера Ліхтенберга – відомого німецького науковця, сатирика та філософа, повинні втілюватися принципи академічної доброчесності.

Плагіат, як поняття дуже широко використовується у всіх сферах сучасного життя і медицина не є виключенням. Медична галузь – одна із найбільш актуальних сфер науки, адже саме від результатів та ефективності проведення досліджень залежить здоров'я людей. У зв'язку з чим залишається актуальним питання захисту прав інтелектуальної власності науковців, збереження та дотримання принципів академічної доброчесності з метою попередження

поширення плагіату. Важливою умовою успішного розвитку вищої освіти в Україні, є впровадження принципів академічної доброчесності у навчальному процесі та науковій діяльності як студентів, так і викладачів вишу.

Поняття «Академічна доброчесність» в сучасному освітньому просторі все більш набуває значущості та важливості. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання наукових досягнень .

Міжнародний центр академічної доброчесності визначає академічну доброчесність як дотримання п’яти фундаментальних цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності та відваги до дій. На сьогоднішній день існує дуже багато форм порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація , списування, хабарництво, необ’єктивне оцінювання.

На перший погляд це звучить безневинно, але учасникам освітнього процесу, які вчиняють плагіат в тій чи іншій формі сприяють знеціненню дипломів, гальмуванню розвитку економіки країни. І в цілому країна втрачає свій авторитет у світі. Це все в свою чергу призводить до того, що значна кількість “ спеціалістів” не мають жодного підтвердження своїх знань і навичок, окрім диплома.

Саме тому в статті 42 Закону України “ Про освіту” з’явилося поняття про академічну доброчесність, зміст якого визначено як сукупність” етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання або творчих чи наукових досягнень”.

Вивчення і усвідомлення сутності академічної доброчесності дасть можливість продовжувати виховувати власну інтелектуальну гідність і повагу до різноманіття думок та ідей; реалізувати свою соціальну місію й запобігати

академічним проступкам з боку здобувачів освіти, викладачів чи представників адміністрації.

Сьогодні, як ніколи, нашій країні потрібна якісна освіта, особливо медикам. Адже від наших вмінь і знань залежить здоров'я і зокрема наша перемога. І тому нам потрібно всіма силами викорінити всі форми академічної недоброчесності.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

ГВОЗДАК Вікторія Сергіївна,
здобувач освіти
v.hvozdak@lebmed.edu.ua

ВОЛОШИНА Надія Іванівна,
викладач
Лебединський фаховий медичний коледж
імені професора М. І. Ситенка
м. Лебедин, Україна

Академічна доброчесність – важлива частина освітнього процесу. Вона починається з доброчесної поведінки кожного: здобувачів освіти, батьків, викладачів, дирекції. Але, на жаль, не всі учасники освітнього процесу знайомі з цим поняттям.

Питанню академічної доброчесності у Лебединському фаховому медичному коледжі приділяється значна увага. Проводяться заходи з метою інформування про поняття академічної доброчесності та які є порушення.

Міжнародний центр академічної доброчесності визначає це поняття як дотримання п'яти фундаментальних цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності та відваги до дій. [2]. А Закон України «Про освіту» (ст. 42) визначає академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої)

діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових(творчих) досягнень [1]. Ми ознайомилися у коледжі з видами порушення академічної доброчесності та відповідальністю за академічно не доброчесну поведінку. У нашому коледжі розроблені Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу, працює Комісія з академічної доброчесності, до складу якої входять і здобувачі освіти коледжу, і викладачі, і студентське самоврядування. Кожен учасник освітнього процесу підписав декларацію про дотримання академічної доброчесності у КЗ СОР «Лебединський фаховий медичний коледж імені професора М. І. Ситенка».

Провівши дослідження на тему «Чому студенти списують?», ми виявили, що, насамперед, здобувачі освіти пояснюють своє недотримання академічної доброчесності тим, що не знали, що означає це поняття, які є види порушень та яка є відповідальність внаслідок недотримання академічної доброчесності. Тому першим кроком до боротьби з академічною недоброчесністю в Лебединському медичному коледжі було проведення просвітницької діяльності серед здобувачів освіти та викладачів.

Студентське самоврядування також активно долучається до боротьби з академічною недоброчесністю. З ініціативи студентського самоврядування у рамках дискусійного клубу, відбулися дискусії з питання дотримання академічної доброчесності. Темою першої та другої зустрічі було про здатність людини, громадянина, здобувача освіти бути чесним і мати стійкі моральні принципи. На третій зустрічі здобувачі освіти говорили про те як корупція краде наші можливості та як цьому запобігти.

У нашому коледжі є здобувачі освіти, які не дотримувались академічної доброчесності, а саме: поширювали інфографіку з мережі Інтернет, видаючи це за власне напрацювання. Такі здобувачі освіти були запрошені на засідання Комісії з питань академічної доброчесності, де до них були застосовані дисциплінарні заходи.

Отже, ми, молодь, вважаємо, що проведення просвітницької роботи у закладах освіти є важливим аргументом на шляху до подолання академічної недоброчесності, зокрема, та корупції в цілому.

Використана література:

1. Закон України «Про освіту».

2. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Перекладено за виданням «The Fundamental Values of Academic Integrity», видання друге. Міжнародний центр кадемічної доброчесності. Ред. Тедді Фішман. Університет Клемсон. 1999.

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

БІЛИК Яна Вадимівна,
здобувач освіти
yanettbilyk@gmail.com
ШЕВЧЕНКО Олександра Теодорівна,
к.психол.н., проректор з науково-методичної роботи
lesyatshevchenko@ gmail.com
МАРУШ Інна Вікторівна,
викладач
imarush2022@gmail.com
Черкаська медична академія
м. Черкаси, Україна

Академічна доброчесність бере початок із доброчесної позиції кожного: здобувача освіти, його сім'ї, викладача, адміністрації закладу вищої освіти. Помилково вважається, що вона стосується лише наукової діяльності та наукових публікацій, участі у наукових заходах. Це поняття значно ширше і охоплює увесь процес освітньої та наукової діяльності.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час

навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [1], це відданість шести фундаментальним цінностям: чесність, довіра, чесність, повага, відповідальність і мужність [2].

У Черкаській медичній академії значну увагу приділяють популяризації принципів академічної доброчесності, зокрема: діє комісія з етики та академічної доброчесності, до складу якої входять і представники студентського самоврядування; проводиться інформування здобувачів, членів науково-дослідного товариства студентів та молодих вчених, наукових / предметних гуртків, які діють у закладі вищої освіти. Кожен викладач на початку вивчення окремої освітньої компоненти інформує здобувачів стосовно дотримання принципів академічної доброчесності та видів їх порушень, заходів, що будуть вживатися у разі порушення студентом встановлених правил. Усі роботи здобувачів освіти, що надсилаються для участі в наукових заходах, перевіряються на плагіат.

Для контролю щодо обізнаності здобувачів з поняттям академічної доброчесності у Черкаській медичній академії проводиться анкетування. 90,5% студентів ознайомлені з поняттям «академічна доброчесність», 68,8% та 65,2% до проявів академічної недоброчесності відносять фальсифікацію та академічний плагіат, 92,5% усвідомлюють наслідки порушення академічної доброчесності, 96,8% згідні дотримуватись принципів академічної доброчесності. Результати опитування свідчать про високий рівень обізнаності здобувачів нашого закладу вищої освіти.

Таким чином, академічна доброчесність потребує популяризації серед усіх учасників освітнього процесу, зокрема здобувачів освіти. Участь в наукових / предметних гуртках, в роботі науково-дослідного товариства студентів і молодих вчених сприяють їхній обізнаності та формуванню прихильності до дотримання принципів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення про академічну доброчесність у Черкаській медичній академії. URL: https://drive.google.com/file/d/1LVLlbsx0V6n3USch6nY5Z-M69x8aIs65/view

2. International center of academic integrity. Official site. URL: https://academicintegrity.org

ПОНЯТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ: ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ, НАУКОВЕ РОЗУМІННЯ ТА РИЗИКИ

ШОВДРА Іван Васильович,
здобувач освіти
shovdra.ivan@chnu.edu.ua
Чернівецький національний університет
ім. Юрія Федьковича
м.Чернівці, Україна

Академічна доброчесність є однією із найважливіших складових навчально-наукового освітнього процесу. Доброчесність є конче необхідною для забезпечення якісного навчання студентів, професійного розвитку викладачів та розвитку довіри всередині наукової спільноти.

На даний період історії України академічна доброчесність водночас є і політично важливим інструментом, який забезпечує належне головування у Міністерстві освіти та стимулює беззаперечний розвиток держави та її правління у майбутньому.

Саме тому даний освітній принцип має досить чітку сферу правового регулювання у чинному законодавстві, зокрема, у Законі України «Про вищу освіту» у п.1.1 ч.1 ст.1 [] та Законі України «Про вищу освіту» у ст. 42 [] законодавець тлумачить академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники

освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Проте, все ж таки нормативною основою законодавчого регулювання є безпосередньо Конституція України, де у ст. 41 встановлюється захист права на вільне володіння та користування результатами своєї інтелектуальної чи творчої діяльності, у ст. 54 держава гарантує свободу (невтручання- авт.) та захист прав, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

У відповідності до згаданих вище норм чинного законодавства к.ю.н. Тицька Я.О., розглядає даний принцип, чи радше сукупність принципів, як невід'ємну складову якості освіти, яку вона тлумачить як відповідність результатів навчання до вимог, визначених законом, освітніми стандартами.[3]

Розвиваючи дану думку, к.ю.н. А. Колесніков у одній зі своїх робіт вказує, що у сфері участі України у світовій системі академічної доброчесності здійснюються значні зрушення, зокрема він згадує, що у 2016 році американські ради з міжнародної освіти в партнерстві з Міністерством освіти і науки України США ратифікували Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP), який перебачає брендинг даного принципу; формування практики створення освітньої бази з академічної доброчесності; удосконалення нормативно-правового регулювання [4].

На жаль, поки в Україні немає спеціального закону, який би вповні регулював питання пов'язані із реалізацією академічної доброчесності, хоча Конституція України, ЗУ «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права» та інші закони у яких здійснюється регулювання деяких аспектів щодо реалізації академдоброчесності формують чималу базу нормативно-правового регулювання, що, на мій погляд, може сформувати загальне розуміння даного поняття у науковій спільноті, проте без конкретних дій/кейсів та політичної волі у керівників ЗВО та освітньо-політичних інституцій існує ризик перетворення академічної доброчесності на бездіяльний символ,

який замість стимулювання розвитку науково-освітнього процесу буде номінально відображати процес реформації освітньої царини, але не діяти.

Використані джерела:

1- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про вищу освіту»- режим електронного доступу- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2- ЗАКОН УКРАЇНИ «Про освіту»- режим електронного доступу- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

3- Я.О. Тицька: Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти/УДК 342.9/ Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2018 № 34

4- А. Колесніков: Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози/УДК 378/ Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ОКАТЕНКО Микита Олександрович,
студент
Буковинський державний медичний університет
nikita.okatenko.med@bsmu.edu.ua
ГАЛКІНА Анастасія Сергіївна,
студентка
nastiagal2006@gmail.com
СТРИЖАКОВСЬКА Ольга Степанівна,
к. філол. н.
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна
olgastr4@ukr.net

Воєнні події, які відбуваються в Україні, є стресом для всіх учасників освітнього процесу. В умовах війни важливого значення набувають питання створення комфортного освітнього середовища та організації освітнього процесу. Велика увага приділяється актуальності дистанційного навчання,

цифровізації освіти, здоров'язбережувальній практиці та психолого-педагогічній підтримці. І в цей складний час освітяни більш активно ведуть пошук шляхів вирішення проблем в організації навчання студентів. Заклади освіти відкрили платформи зі своїми навчальними матеріалами у вільному доступі.

В умовах сьогодення роль самостійної роботи здобувачів освіти зростає і водночас з'являються додаткові проблеми для викладачів: як проконтролювати засвоєння студентами базових фахових знань, як сформувати професійні компетентності, як досягти систематичності в самостійній роботі студентів? А також актуальним є питання об'єктивного оцінювання знань і вмінь здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання.

Для того, щоб освітній процес був якісним та результативним, студенти з першого курсу повинні ознайомитись з поняттям академічної доброчесності, зрозуміти, яким чином академічна доброчесність сприяє боротьбі з корупцією.

Важливим є комплекс заходів, спрямованих на формування академічно доброчесного середовища в закладі освіти.

Наприклад, у Чернівецькому медичному фаховому коледжі на офіційному сайті є вкладка, де розміщені нормативні документи, які прямо чи опосередковано торкаються питань академічної доброчесності: Кодекс честі коледжанської спільноти, Положення про порядок забезпечення академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти, Положення щодо виявлення та запобігання академічного плагіату, функціонує «скринька довіри». Створена комісія з питань академічної доброчесності з метою вирішення та запобігання конфліктних ситуацій. Куратори груп ознайомлюють студентів з основними положеннями АД, які визначені та закріплені у статті 42 Закону України «Про освіту» та статті 26 Закону України «Про фахову передвищу освіту», члени студентської ради проводять інформаційні бесіди, круглі столи, майстер-класи з питань дотримання принципів академічної доброчесності. Коледж не обмежується лише інформативно-просвітницькими заходами. У закладі створена система внутрішнього моніторингу якості освіти, що включає анонімне онлайн-опитування здобувачів.

За результатами онлайн-опитування щодо дотримання академічної доброчесності, у якому взяли участь 343 респонденти, 91% – знають, що таке академічна доброчесність і усвідомлюють її важливість, 85% – ознайомлені з Кодексом честі коледжанської спільноти, 99% – знають, що таке плагіат, 6% – зустрічалися з проявами академічної недоброчесності. Одним із найбільш поширених проявів нечесності здобувачі визначають списування. 55% – усвідомлюють масштаби відповідальності за порушення академічної доброчесності.

У коледжі проводиться ряд заходів, спрямованих на формування академічно здорового освітнього середовища: створення презентацій, написання есе про основні принципи академічної доброчесності.

Отже, здобувачі освіти Чернівецького медичного фахового коледжу ознайомлені з усіма поняттями та принципами академічної доброчесності, усвідомлюють свої морально-етичні зобов'язання та чесні з собою, акцентують увагу на важливості чесного і сумлінного навчання, а відтак всі учасники освітнього процесу досягають спільної мети – якісної підготовки медичних фахівців та отримання якісної медичної освіти.

Отже, питання академічної доброчесності украй важливі для закладів освіти та потребують широкого впровадження.

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНІОСТІ В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

ПЕТРАЩУК Марія Радимирівна,
здобувач освіти
Maryap2112@gmail.com
ГЕРМАН Леся Василівна,
к.мед.н.
lesya.german.1605@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

«Кожен студент має право на академічне середовище, вільне від несправедливостей, спричинених будь-якою формою інтелектуальної нечесності»,- йдеться у кодексі честі студента політехнічного університету Віргінії, США. Що таке доброчесність? Це поняття більше пов'язане з філософією та релігією. Іншими словами, чесні люди прагнуть не суперечити своїй честі та моральним принципам. «Доброчесність – це бажання робити якісь вчинки на користь інших людей, задля суспільства. Доброчесною є людина, котра не керується власними інтересами та вигодами, а слідує принципам людяності, порядності, справедливості», – казали вітчизняні науковці Л. Прудиус, Л. Курочка та інші. Англійські філософи Джеремі Бентам та Джордж Мур вважали, що доброчесність – це протилежність корисливості, це обов'язок, а німецький філософ Густав Радбрух називав доброчесність «позитивною моральною властивістю, високою моральністю конкретної людини».

Вперше закріплено принцип академічної доброчесності в статті «Викладачі та академічна доброчесність» у 1997 році (видання «Synthesis: Law and Policy in Higher Education», редактор Г. Павел). У ній згадується десять принципів: утверджувати важливість академічної доброчесності; плекати любов до навчання; ставитися до студентів як до самостійної особистості; створювати атмосферу довіри в класі; заохочувати відповідальність студентів за академічну доброчесність; формулювати чіткі очікування для студентів; розробляти

справедливі та відповідні форми оцінювання; обмежувати можливості для академічної нечесності; кидати виклик академічній нечесності, коли такі випадки трапляються; допомагати визначити та підтримувати стандарти академічної доброчесності.

Дотримання принципів академічної доброчесності у Чернівецькому медичному фаховому коледжі – це двосторонній процес, в який включені викладачі та студенти. Саме викладачі закладають фундамент основних засад високоморальної поведінки, що є прикладом для наслідування та мотивації для молодого покоління. Втілюючи ідеали доброчесності та високого професіоналізму, молодь може розвиватися в освіті та науці на засадах академічної доброчесності, створювати оригінальні дослідницькі проєкти та досягати нових висот . Здорова академічна культура є безцінним символічним капіталом закладу освіти. Постійне заохочення студентів до етичної поведінки під час занять та під час самостійної роботи, закладає фундамент для довгострокової академічної доброчесності. Академічна доброчесність фокусується на підтримці та просвітницькій роботі, а не на покаранні та дисциплінарних заходах, що сприяє прищепленню принципів академічної доброчесності у свідомість студентів ЧМФК.

Дотримання принципів академічної доброчесності позитивно впливає на підвищення конкурентоспроможності вітчизняної освіти та загальних стандартів у світовому освітньому і науковому просторі в умовах зростаючого попиту на практичну орієнтованість освітніх програм, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному суспільстві. Продуктивна співпраця та взаємодія всіх учасників освітнього та наукового процесу можлива лише на засадах відкритості, чесності, прозорості та толерантності. Дотримання принципів академічної доброчесності має починатися з кожного з нас. Саме доброчесність є мірилом внутрішньої культури людини.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ЗАКЛАДАХ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

МАЛЕК Марія Юріївна,
здобувач освіти
student998@medkol.cv.us
ДУБІЦЬКА Валентина Вікторівна,
викладач
dubitski_2@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Вступ. Питання забезпечення академічної доброчесності в закладах освіти продовжує залишатися актуальним та важливим з точки зору соціального інституту формування відповідальної поведінки майбутніх медичних працівників. Академічна доброчесність передбачає попередження випадків шахрайства у процесі навчання, фальсифікації, плагіату, підтримку академічних стандартів.

Академічна доброчесність має вплив на якість медичної освіти, від неї залежить якість виховання молоді, формування цінностей у процесі навчання. Учасники освіти повинні відповідати на запитання – що краще: наполегливість засвоєння основних знань та навичок, які у майбутньому допоможуть сформувати відповідального, всебічно розвиненого медичного працівника, що буде відповідати всім вимогам ринку праці, чи краще потакати шахрайству, сумнівній «спритності» у професійній діяльності, що може потягнути країну на дно у випадку становлення даної поведінки у суспільстві.

Мета дослідження. На основі детального аналізу результатів анонімного опитування студентів ІІ курсу Чернівецького медичного фахового коледжу з приводу наявності ознак порушення академічної доброчесності узагальнити поширення окремих форм недоброчесності з метою проведення якісних змін у процесі навчання.

Методи дослідження. Анонімне опитування студентів, аналіз сучасної науково-медичної літератури та статистичних даних.

Результати дослідження. Для виявлення ознак порушення академічної доброчесності на базі Чернівецького медичного фахового коледжу було проведене анонімне опитування серед студентів ІІ курсу з використанням платформи Google Forms. Запитання створені закритого та відкритого типу: Чи приходилося Вам списувати у школі, коледжі? Як часто Ви списували? Вкажіть причини списування; Чи давали Ви списувати у школі, коледжі? Чи засуджуєте Ви тих студентів, які списують? Серед ваших одногрупників є такі, які навчаються за кордоном? Чи Ви знаєте про випадки списування серед студентів, які знаходяться за кордоном? Чи складали ви іспити, де не було можливості списати? Вкажіть, списування – позитивне чи негативне явище? Опишіть свою думку з приводу поняття «академічна доброчесність» Яким чином на Вашу думку можна забезпечити дотримання правил академічної доброчесності?

На перше запитання всі студенти відповіли «Так» (100%), часто списували 70%, 20% – нечасто, інколи – 10%. Найчастіші причини списування – недостатнє вивчення теми (35%); важка тема (20%); відсутність часу для вивчення теми (15%); невпевненість у повноті вивчення (10%); проблеми із запам’ятовуванням інформації (20%). У більшості опитуваних є знайомі, друзі, які знаходяться за кордоном, практично всі з них списують у процесі навчання (84%). При цьому всім анкетованим приходилося складати іспити, де не було можливості списати. Негативно до списування ставляться 34%, нейтрально – 35%, 31% – позитивно.

Згідно з активним впровадженням принципів академічної доброчесності, рекомендовано у навчальному закладі впровадити спеціальну дисципліну «Академічна доброчесність»; запровадити консультації з батьками; змінити оточення студентів; працювати з викладацьким складом з приводу профілактики та боротьби з академічною недоброчесністю.

Висновок. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що студенти у більшості випадків ставляться негативно, але разом з тим зустрічаються випадки порушення принципів академічної доброчесності, що

вимагає впровадження більш сучасних, міжнародних стандартів у боротьбі з явищами шахрайства у медичній освіті.

Список використаної літератури

1. Гарань Н. С., Фатальчук С. Д., Смоляр Є. Д. (2021). Академічна доброчесність як універсалія сучасної освіти та науки.

2. Зінченко В. М., Зинченко В. Н. (2020). Академічна доброчесність як основа сучасного процесу. *Актуальні питання гуманітарних наук*, *3*(21), 198-205.

3. Колесніков А. (2020). Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*, (24), 122-128.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ДУДІР Надія Миколаївна,
здобувач освіти
dudirnadia@gmail.com
ЧОРНА Надія Миколаївна,
викладач
chornadya@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової або творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попереджень порушень навчального процесу.

Академічна доброчесність починається із кожного з нас: батьків, учнів, вчителів, викладачів та в загальному усіх людей. На жаль дуже мало людей знають що таке академічна доброчесність і дуже часто чужі роботи видають за свої. Це у свою чергу несе дуже багато негативних наслідків таких як: зниження

професіоналізму у суспільстві, погіршення якості роботи та навчання, важкість вираження власної думки та адаптації у суспільстві.

Дотримання академічної доброчесності зі сторони педагогів, наукових працівників передбачає: додавання посилань на використані джерела інформації, надання достовірної інформації про результати або методи якихось досліджень, власну педагогічну діяльність; дотримання авторських прав і суміжних прав передбачених законодавством; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності зі сторони здобувачів освіти передбачає: самостійне виконання навчальних планів (завдань, задач, контрольних); додавання посилань на використані джерела інформації, надання достовірної інформації у разі використанні ідей, розробок, відомостей і тверджень; дотримання авторських прав і суміжних прав передбачених законодавством; надання достовірної інформації про результати власної освітньої діяльності.

За порушення академічної доброчесності педагоги, наукові працівники, здобувачі освіти та й у загальному всі люди притягуються до такої відповідальності: позбавлення присудженого наукового ступеня чи звання; відмова у присудженні наукового ступеня чи вченого звання; позбавлення права займати певні посади, брати участь у роботі визначених законом органів; відмова у присвоєнні кваліфікаційної категорії; повторне проходження оцінювання; позбавлення стипендії; повторне проходження частини освітньої програми, відрахування із закладу освіти; позбавлення пільг з оплати за навчання.

До порушень академічної доброчесності відносять: самоплагіат – опублікування власних раніше опублікованих наукових результатів як нових; плагіат – оприлюднення чужих робіт, досліджень як власних; фальсифікація – модифікація чи зміна наявних даних; фабрикація вигадування даних чи фактів; обман; списування; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; вплив на працівника щоб він не об'єктивно оцінював.

На мою думку, покарання за академічну недоброчесність потрібно зробити більш жорсткими, такими як: введення штрафів; для студентів не тільки

позбавлення стипендії, а й повернення усіх коштів, які виплачувала їм держава; позбавлення волі на декілька років.

Для того щоб рівень академічної доброчесності тільки зростав потрібно всі роботи перевіряти на плагіат, а не тільки деякі. У свою чергу це допоможе здобувачам освіти і викладачам вільно висловлювати власну думку, стати більш впевненими в собі і своїх можливостях та всі стануть більш чесними одні з одними.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ФОЙЧУК Катерина Іванівна,
здобувач освіти
Foichukkate@gmail.com
ЯНЧАК Аліна Валентинівна,
викладач
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Вступ. Вища медична освіта на території України в умовах сьогодення розвивається у напрямку створення середовища, яке повністю буде вільним від академічної нечесності та порушення прав на інтелектуальну власність учасників освітнього процесу. Цей процес контролюється на рівні законодавства (Закон «Про освіту», Закон «Про вищу освіту», 2020 р.), що дозволяє забезпечити внутрішню якість освіти, що у першу чергу важливо для медичної сфери у зв’язку з роботою медичних фахівців зі здоров’ям людей.

Надання, отримання якісних освітніх послуг – основа збалансованого розвитку особистості медичного працівника, розвитку творчих талантів, навичок, формування спеціальних компетентностей, які будуть повністю відповідати вимогам сучасного суспільства, охорони здоров’я та вимог міжнародного ринку праці.

Нові підходи до надання якісних освітніх послуг сприяє виникненню широкого спектру можливостей проявів академічної нечесності: копіювання інформації, відтворення досліджень інших авторів, інших ознак, які сигналізують про порушення прав інтелектуальної власності.

Мета дослідження. На основі детального аналізу даних нормативних законодавчих актів, науково-педагогічної літератури узагальнити засоби та прийоми дотримання академічної доброчесності у закладах вищої медичної освіти.

Методи дослідження: збір даних, аналіз отриманої інформації, формування висновків та рекомендацій.

Результати дослідження. Згідно з даними літератури, на території України триває проєкт сприяння академічної доброчесності у закладах вищої освіти «Зміцнення академічної доброчесності на території України», SAIUP за сприяння Американської ради з Міжнародної освіти, МОН України, Посольства Польщі в Україні, який має на меті узагальнення спільного досвіду з приводу розвитку академічної доброчесності.

Згідно з проведеними соціологічними опитуваннями, близько 78% студентів бажають отримати знання академічної доброчесності на лекційних заняттях, інші – на навчальних практиках з включенням спеціального предмету із формування чесної поведінки учасників освіти у навчальний процес. Близько 90% студентів-медиків дозволяють іншим за себе писати певні роботи, особливо цей напрямок академічної нечесності поширився за час дистанційного навчання у період пандемії коронавірусної інфекції та у час війни на території нашої країни. Тільки 10% студентів усвідомлюють недопустимість копіювання інформації. Списування – один з найпоширеніших методів академічної нечесності, що негативно впливає на розвиток вищої медичної освіти в Україні.

Більшість студентів не вважають списування та привласнення чужих робіт порушенням доброчесності, що вимагає більш широкого впровадження сучасних засобів та методів боротьби з академічною нечесністю.

Висновок. Світова та українська практика підтверджує необхідність набуття студентами-медиками необхідних загальних та спеціальних компетентностей для успішної професійної діяльності, при цьому повинні забезпечуватися всі принципи дотримання академічної доброчесності у закладах вищої медичної освіти.

Список використаної літератури

1. Bretag, T. (Ed.). (2020). A research agenda for academic integrity.
2. Holden, O. L., Norris, M. E., & Kuhlmeier, V. A. (2021, July). Academic integrity in online assessment: A research review. In *Frontiers in Education* (Vol. 6, p. 639814). Frontiers Media SA.
3. Luniachek, V., Brovdii, A., Kulakovskyi, O., Varenko, T., & Tirri, K. (2020). Academic integrity in higher education of Ukraine: current state and call for action. *Education Research International*, *2020*, 1-8.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ГУМЕНЮК Юліанна Дмитрівна,
здобувач освіти
yuliannagumenyuk.19@gmail.com
МОРОЗ Ірина Дмитрівна,
викладач
irynamoroz544@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Вступ. У цьому дослідженні висвітлена актуальність питання формування та дотримання правил академічної доброчесності у медичні освіті як складника об’єктивної оцінки успішності студента у процесі навчання в дистанційному форматі.

У ході роботи було проведене опитування студентів для виявлення факторів, чинників, які їх турбують в умовах дистанційного режиму навчання

під час війни на території війни. Було визначено, що певний відсоток учасників освіти на постійній основі продовжують використовувати списування, копіювання інформації для виконання завдань з різноманітних предметів, що вимагає вивчення причин плагіату та формування заходів для боротьби з даним явищем серед студентів-медиків.

Мета дослідження. Метою цієї роботи був детальний аналіз причин академічної недоброчесності в медичній освіті під час вимушеного дистанційного навчання.

Методи дослідження. Анкетування студентів Чернівецького медичного фахового коледжу, аналіз отриманих результатів тестування.

Об'єкт дослідження. Студенти Чернівецького медичного фахового коледжу.

Матеріали дослідження. Для досягнення мети дослідження було проведене анонімне онлайн-тестування студентів Чернівецького медичного коледжу з приводу виявлення елементів порушення правил академічної доброчесності. Опитування проводилося з використанням Google Forms, анкета містила 6 запитань закритого типу: Чи завантажували ви роботу для виконання онлайн-завдання з інтернет ресурсів? Чи користувалися ви інтернет інформацією під час складання іспиту в онлайн-режимі? Чи спілкувалися ви з іншими студентами під час занять, щоб отримати підказку? Чи користуєтеся ви незареєстрованими інтернет-ресурсами для вирішування онлайн-тестування? Чи відчуваєте ви тиск для отримання позитивної оцінки? Чи використовуєте ви спеціальні додатки для визначення правильних відповідей на тестові завдання? На запитання студенти відповідали «Так» або «Ні», за результатами тестування визначалося поширення академічної недоброчесності у відсотковому еквіваленті.

Результати дослідження. У дослідженні взяли участь 35 студентів, з яких 20% (7 студентів) зазначили випадки завантажування різноманітного роду завдань з інтернет-ресурсів, 13% (4 студенти) користувалися інтернет інформацією під час проведення онлайн-іспитів, 20% (7 студентів) спілкувалися зі своїми одногрупниками, однокурсниками та іншими особами під час

навчальних практик з метою отримання підказки, 30% (10 студентів) зазначили використання різноманітних ресурсів для вирішення онлайн-тестувань, 10% (3 студенти) відзначили жорсткі умови отримання позитивної оцінки на навчальних практиках та 40% (14 студентів) користуються спеціальними додатками для вирішення тестових завдань.

За результатами опитування було зазначений певний відсоток прояву академічної недоброчесності під час вимушеного дистанційного навчання в умовах війни, у зв'язку з чим запропоновані методи формування культури академічної доброчесності – використання спеціальних браузерів, де неможливо провести пошук інформації, а тільки виконати тестове завдання; веб-камери у процесі навчання; програмного забезпечення для повноцінної ідентифікації студенти з метою уникнення підміни студента при виконанні завдання.

Висновок. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що у процесі вимушеного дистанційного навчання серед студентів спостерігаються випадки недотримання академічної доброчесності під час занять, проходження іспитів в онлайн-режимі, що потребує запровадження сучасних інструментів контролю виконання комплексів навчальних завдань.

Список використаної літератури

1. Крістенсен Хьюз, Дж. (2022). Академічна доброчесність у часі та місці: сумнівне моральне покликання вищої освіти. В академічній доброчесності в Канаді: стійкий і суттєвий виклик (С. 25-59). Cham: Springer International Publishing.

2. Наливайко О., Жерновникова О.А., Наливайко, Н.А., & Молоток, В. (2022). Академічна доброчесність в умовах вимушеного дистанційного навчання. Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету», (13), 89-103.

3. Рижко, О. (2023). Результати цільового опитування «Плагіат як порушення академічної доброчесності». Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації, (4 (52)), 108-112.

4. Holden, OL, Norris, ME, & Kuhlmeier, VA (2021, липень). Академічна доброчесність в онлайн-оцінюванні: огляд дослідження. У Frontiers in Education (том 6, стор. 639814). Frontiers Media SA.

IV. ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

ЛАТИНСЬКА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

МІЛІЦІАНОВА Анастасія Володимирівна,
здобувач освіти
anastasiamilicianova@gmail.com
МУРЛИК Вікторія Василівна,
викладач іноземних мов
viktoriya.murlik.84@gmail.com
Погребищенський медичний фаховий коледж
м. Погребище, Вінницька обл., Україна

Анотація. У статті розкривається вплив латинської мови на розвиток міжкультурної комунікації для формування особистості студентів закладів фахової передвищої освіти медичного спрямування, адже саме в медицині латинська мова є головним інструментом професійної міжкультурної комунікації, вона закладає основи наукових знань студентів-медиків та допомагає їм освоїтися у спеціальності.

Постановка проблеми. Латинська мова є однією з найдавніших мов, що формували цивілізацію. Вона вважається «мертвою» мовою, проте справила величезний вплив на формування більшості європейських мов і широко застосовується як мова міжнародного спілкування науковцями, літераторами та освітянами. Найбільше потрібна латина сучасним медикам, для яких вона воістину є професійною міжнародною мовою спілкування.[1] Уся анатомічна, клінічна та фармакологічна термінологія в своїй основі має греко-латинське підґрунтя, а лаконічність та економічність виразу й досі роблять латинську мову

незмінним осередком формування міжнародних номенклатур та наукової лексики. Саме завдяки універсальному характеру медичної термінології, в основі якої лежить латинська мова, назви хвороб, діагностик і лікувань впізнаються медиками світу будь-якої національності.

Крім того, латинська мова надає студентам можливість розвитку професійного мовлення, що дає змогу виконувати комунікативні завдання медичного працівника в процесі його професійної діяльності. Комунікативні здібності медичного працівника середньої ланки, його слово та вміння встановити з пацієнтом довірливі стосунки і пояснити хворому процес лікування визначають його професіоналізм та часто сприяють позитивній динаміці клінічної картини. А ще знання латинської мови робить більш доступним вивчення професійно-орієнтованих текстів, які часто наповнені греко-латинською термінологією. Великий вплив на формування комунікативної культури має і знання латинських крилатих висловів, адже саме завдяки латинській мові вони, пройшовши крізь віки, зберегли свою автентичність і досі вражають своїми влучними зауваженнями про життя, здоров'я та інші цінності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У своїх роботах загальні питання вивчення латинської мови, її роль у розвитку та збагаченні словникового запасу, її культурне значення розглядали О. Сутула, Т. Вільчинська, О. Пилипів, О. Румик, проте значення латинської мови як інструменту міжкультурної комунікації глибоко не досліджувались. Більш детально дане питання дослідила кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Тернопільського державного медичного університету Ворона І.І. у своїй статті «Значення латинської мови у процесі міжкультурної комунікації» [2], у якій вона розкрила роль латинської мови в згаданому процесі та вказала на потребу наповнення занять латинської мови гуманітарним змістом, що у перспективі допоможе розвивати мислення та творчі здібності особистості.

Мета статті. Висвітлити питання впливу латинської мови на формування особистості майбутнього фахівця медичної галузі та її значення як засобу міжкультурної комунікації.

Виклад основного матеріалу. З давніх давен латинська мова була мовою міжнародного спілкування. Латиною велось викладання в університетах, писались наукові праці та художні твори, велись служби в усіх католицьких церквах. Та, незважаючи на те, що вона була, здебільшого, витіснена національними мовами, вона зберегла свою значимість в усіх сферах науки, а, особливо, в медицині, адже медична термінологія налічує понад 500 000 греко-латинських термінів, які є основою анатомії, гістології, фармакології та усіх клінічних дисциплін. Не дарма, медики розпочинають вивчення латинської мови з крилатого вислову «Non est medicina sine lingua Latina» (Немає медицини без латинської мови), адже сучасна професійна мова медичних працівників – це продукт багатовікових напрацювань Гіппократа та Герофіла, Авл Корнелія Цельса та Клавдія Галена, Плінія та Алі Абу ібн Сіна, Леонардо да Вінчі та Миколи Коперника, Михайла Ломоносова та Миколи Пирогова і безлічі інших видатних вчених, лікарів, хірургів і педагогів.

Назви частин тіла та органів, хвороб та патологічних станів, методів обстеження та лікування, медичних рослин та препаратів практично всіма мовами подаються за допомогою греко-латинських відповідників. Наприклад, vena, alveolus, dermatitis, neurosis, botulismus, tabuletta і англійською мовою звучатимуть як vein, alveolus, dermatitis, neurosis, botulism, tablet і українською – всього лише транслітеруються у вену, алевеолу, дерматит, невроз, ботулізм та таблетку. Нерідко ми зустрічаємо терміни, які мають в нашій мові окремі назви, проте медики віддають перевагу звичним їм коротшим і лаконічнішим латинським термінам, наприклад, «ангіна» замість «запалення мигдаликів», «ректоскопія» замість «інструментальний огляд прямої кишки», «апендицит» замість «запалення червоподібного відростка сліпої кишки», «гіпертонія» замість «підвищений артеріальний тиск» та ін. Це не тільки економить час медичного працівника, а й призводить до інтернаціоналізації медичної термінології, що в свою чергу, сприяє тіснішій міжнародній співпраці та міжнародній комунікації в медицині.

У професійній мові медика будь-якої країни світу є спеціальні вирази, які вживаються тільки латинською мовою, наприклад, in vivo – на живому організмі, per os – через рот тощо. Як відомо, рецепти також виписуються латинською мовою за суворими правилами, зрозумілими фармацевтам в будь-якій країні світу. Тож, формування міжкультурної комунікації в межах предмету «Латинська мова» здійснюється безперервно.

На кожному занятті студенти-медики не просто вивчають граматику і лексику латинської мови, а розширюють свій кругозір, лінгвістичне чуття, інформативний і духовний потенціал, проявляють ерудицію, знайомляться з античною культурою, крилатими латинськими висловами, афоризмами, сентенціями.

Медицина увібрала в себе дуже багато з історії попередніх епох, взяла лексику і з інших сфер людської культури. Досліджуючи етимологію медичних термінів латинського походження, на заняттях студенти можуть поринути в міфологічний світ. Терміни, що мають у своєму складі міфологічне ім'я або міфологізоване ім’я з літературного джерела, називають термінами-міфологізмами.[3] Наприклад, в медицині є ахіллотомія, неврологія, венерологія, голова Медузи, синдром Аліси в країні чудес, хвороба Дауна, Едіпів комплекс, синдром Мюнхгаузена, нарцисизм, пропасниця та багато інших.

Фразеологічний запас латинської мови містить безліч прислів’їв та приказок, які увійшли до постійного вжитку різних мов і в перекладеній формі, і як прямі запозичення, завдяки своїй влучності, дотепності багатовіковому досвіду. Їх вивчення допомагає розвивати навички мовної культури студентів-медиків, вчить чітко, зрозуміло і яскраво висловлювати власну думку. Слушний латинський вислів прикрасить і розмовну мову, і виступ на конференції, а сам автор при цьому виявить ерудицію та професійну освіченість. [4] Всім відомі такі вислови, як Per aspera ad astra (Через терни до зірок), Omnia mea mecum porto (Все своє ношу з собою) чи Veni, vidi, vici (Прийшов, побачив, переміг). Олімпійський девіз Citius, altius, fortius – communis (Швидше, вище, сильніше – разом) став справжньою життєвою філософією, що звеличує та об’єднує в єдине ціле тіло,

волю й розум. Кожен майбутній медик просто зобов'язаний знати, пам'ятати, а головне, дотримуватись головного заповіту батька медицини, видатного давньогрецького лікаря і мислителя Гіппократа Noli nocere (Не нашкодь!).

Навіть, якщо не брати до уваги величезного значення вивчення стародавніх мов для наукового та духовного практичного використання, важливим залишається утилітарне застосування латини у побуті. Адже люди, які її не знають, не тільки багаторазово програють, а й буквально страждають. Чого варті лише латинські абревіатури та скорочення, які є загальноприйнятими та легко розуміються у всьому світі: a.m./p.m., де a.m. (ante meridiem - до полудня, тобто час від 0 годин до 12 годин дня); p.m. (post meridiem - пополудні, тобто час від 12 годин дня до 0 годин); N.B. (Nota bene! – Зверни увагу!); P.S. (Post scriptum - після написаного, приписка після закінченого листа), e.g. (exempli gratia - наприклад), etc. (et cetera – і так далі).

Неоціненне значення знання латини і в тому, що вона мала величезний вплив на інші мови. Вивчаючи англійську мову, ми маємо розуміти, що з 20 тис. найпоширеніших англійських слів 10,4 тис. мають латинське коріння. Не менше їх і в українській мові, згадаймо хоча б слова нашого щоденного вжитку *аудиторія* (лат. audire- слухати та лат. суфікс із закінченням orium - місце), *колоквіум* (лат. colloquium – розмова, бесіда), *лекція* (лат. lectio читання), *екзамен* (лат. examen – зважування, дослідження, випробування), *професор* (лат. professor - *наставник).*

Варто відмітити, що у Європі ніколи не відмовлялися від цієї культури. У гімназіях Німеччини, Італії, Великобританії, Франції латинь, а подекуди і давньогрецька – обов'язкові предмети. У цій ситуації латинська мова сприймається вже майже як міжнародна. Крім заучування парадигм відмінювання, на Заході латинь процвітає і в інших областях життя. В Англії, наприклад, має успіх латинський переклад Вінні Пуха для школярів Winnie Ille Pooh, а в Німеччині та Франції – латинські комікси про Астерікса та Обелікса. Популярна латинь і у Фінляндії. По фінському радіо навіть передаються випуски

новин латиною. А нещодавно у Фінляндії випустили компакт-диск із хітами Елвіса Преслі, перекладеними на латину.

Висновки. Хоч латинська мова все далі відходить у минуле, важливим залишається той факт, що вона є ключем до вивчення інших європейський мов та всієї медичної термінології, а її знання засвідчує інтелектуальний рівень людини та приналежність української освіти до європейських традицій. Вона є міжнародною мовою науки і продовжує жити та розвиватись, згідно з потребами сьогодення. Знання латинської мови студентами медичного фахового коледжу має неоціненне значення для розвитку професійної міжкультурної комунікації висококваліфікованого спеціаліста.

Бібліографічний список

1. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології: Навч.посібник.-К.:ВСВ «Медицина», 2015.-С.13.

2. Ворона І. І. Значення латинської мови у процесі міжкультурної комунікації // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 69(2). - С. 27-32.

3. Шумило М.Ю. Відображення міфологічних греко-латинських термінів у мові медицини. [Електронний ресурс] // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. - 2014. - Вип. 45. - С. 70-73.

4. Ворона І.І., Кітура Г.Я. Латинські крилаті вислови як джерело формування професійно-комунікативної культури у фахівців медичної галузі. Медична освіта: науково-практичний журнал. - 2022. - N 2 (96). - С. 82-87.

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

ЧОРНЕЙ Карина Юріївна,
здобувач освіти
kchornei11@gmail.com
ЗИКОВА Христина Олегівна,
викладач
krismandrusiak@gmail.com
Чернівецький фаховий коледж технологій та дизайну
м.Чернівці, Україна

У контексті євроінтеграційних тенденцій особливо актуальним постає питання підготовки фахівців, здатних ефективно налагоджувати професійно-ділову комунікацію з іноземними партнерами. Така підготовка, безсумнівно, має реалізовуватися у межах навчальних закладів та спрямовуватися на досягнення достатнього рівня ключових умінь та навичок, необхідних для успішного працевлаштування.

У загальній стратегії навчання іноземних мов фахового навчального закладу передбачена вимога щодо розвитку іншомовного спілкування в професійній сфері. Сучасна європейська мовна політика орієнтує громадян Європи на багатомовність. Вивчення іноземної мови в навчальних закладах, безумовно, знаходиться також і в інтересах загальної національної політики України. Знання майбутніми фахівцями декількох мов є надійною інвестицією в умовах ринкової економіки.

Навчання іноземній мові майбутніх фахівців повинно розглядатись крізь призму їх подальшої професійної діяльності. Важливим завданням навчання іноземної мови за професійним спрямуванням є формування спеціалізованої компетенції у сферах професійного та ситуативного спілкування, оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

У форматі навчання іноземної мови професійного спрямування, варто відзначити, що володіння навичками ділової англійської мови є потужним

інструментом досягнення професійного успіху в сучасному світі міжкультурного спілкування та обробки величезних обсягів інформації.

Під час навчання здійснюються професійна ідентифікація і професійна адаптація майбутнього спеціаліста, що є найважливішим аспектом для розвитку особистості фахівця у будь-якій сфері діяльності. В результаті чого вивчення іноземної мови набуває особистісного сенсу в залежності від напрямку професійного спрямування.

Говорячи про особливу роль, яку відіграє англійська мова у міжнародній бізнес-комунікації, слід згадати, що англійська оголошена офіційною мовою міжнародних та міжнаціональних корпорацій. Близько 50% компаній у Європі спілкуються англійською мовою.

За результатами дослідження міжнародного освітнього центру Пірсон, метою якого було дослідити темпи розвитку та поширення англійської мови в світі кількість людей які вивчають англійську мову сьогодні складає 1.5 млрд. Англійська мова залишається єдиною універсальною мовою Європейського союзу, де-факто мовою міжетнічного спілкування.

Як наслідок, вимоги роботодавців до фахівців стають жорсткішими адже середнього рівня володіння мовою вже недостатньо, перевага надаватиметься спеціалістам зі знанням фахової бізнес-англійської, тобто просунутому рівню володіння мовою - C1-C2.

Дослідження, що було проведено для міжнародного освітнього центру Пірсон інтернет-мережею ділового спілкування **LinkedIn** серед директорів міжнародних компаній та директорів з персоналу шістьох країн: Великої Британії, Німеччини, Китаю, Мексики, Бразилії та Індонезії, засвідчило наступне: **68%** топ-менеджерів глобальних компаній та директорів з персоналу серйозно оцінюють навички володіння діловою англійською мовою майбутніх працівників; **91%** респондентів вважають наявність таких навичків надзвичайно сприятливим фактором для розвитку світового бізнесу в цілому.

Стає очевидним, що володіння англійською мовою ділового спілкування є безперечною перевагою на шляху професійного зростання особистості.

Активний розвиток інформаційних технології спричинив перехід багатьох освітніх процесів в інший формат та викликав необхідність швидкого пристосування до нових реалій навчального процесу, освоєння форм і методів дистанційної освіти, пошуку ефективних методів управління процесом навчання. Технології дистанційного навчання дозволяють урізноманітнити можливості для викладання та самостійного вивчення іноземних мов. Вивчення іноземної мови у дистанційному режимі має безліч переваг, а поєднання онлайн ресурсів та традиційного способу викладання розширюють знання і навички студентів, сприяють ефективності навчання.

Серед найбільш дієвих онлайн ресурсів для опанування іншомовної комунікативної компетенції варто відзначити наступні: **BBC Learning English** – масштабне відділення BBC, присвячене вивченню англійської мови, на сайті доступні навчальні курси для різних рівнів; **British Council LearnEnglish** – ресурс для вивчення англійської мови від Британської ради, департаменту уряду Великої Британії, що займається поширенням британської культури, на сайті можна вивчати граматику, лексику, покращувати навички з письма та вимови; **Duolingo** – платформа для вивчення іноземних мов, англійську можна вивчати як на сайті проекту, так і за допомогою мобільного додатку; **engVId** – сайт з відео-уроками для вивчення англійської, поділений за тематичним вивченням, з метою здачі міжнародних іспитів IELTS чи TOEFL, можна скористатись спеціальними відео-лекціям для підготовки; **Memrise** – оригінальна платформа для вивчення іноземних мов за допомогою системи карток, контент можна також створювати самостійно, а у 2017 році додаток переміг у категорії “Найкраща програма року від” Google Play Awards; **TED** (Technology, Entertainment, Design) – мотиваційні пізнавальні лекції англійською, для глядачів із уже наявними знаннями з англійської, які хочуть покращити свої навички сприймання мови на слух; **Prometheus** – онлайн-курс для тих, кому англійська необхідна в роботі, навчання складається з трьох частин: необхідної лексики, розвитку практичних навичок та порад для подальшого вивчення мови; **Coursera** – низка навчальних лекцій з англійської мови на одному з найбільших у світі ресурсів з онлайн-освіти, де

можна знайти найрізноманітніші відео для підготовки: від основних принципів мови до спеціалізованого курсу з написання електронних листів англійською; **Tandem** – месенджер для вивчення іноземних мов, додаток створений для ентузіастів, які хочуть вивчити мову завдяки спілкуванню з іншими людьми, а також поділитись знаннями рідної мови.

Таким чином, зважаючи на той факт, що два мільярди населення нашої планети говорять англійською мовою, і 90% інформації на сайтах Інтернету також представлено цією мовою міжкультурна комунікація англійською мовою є ознакою мовної компетентності освіченої людини. Взаємодія у соціумі передбачає не тільки інформаційний обмін в різних сферах комунікації, а й міжособистісне спілкування, характер якого визначається комунікативними інтенціями і стратегіями їх досягнення. Формування та ефективне використання навичок іншомовної комунікації дозволяє удосконалювати рівень власної професійної компетентності, а також розширювати коло міжособистісного спілкування.

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

САГАЛЮК Галина Дмитрівна,
викладач іноземної мови
sagalyukg@gmail.com
Вашковецький медичний фаховий коледж
м. Вашківці, Україна

Ключові слова: *іноземна мова, комунікативний підхід, міжкультурна компетенція, невербальна комунікація.*

Сьогодні динамічні перетворення у політичному, соціально-економічному і культурному житті нашої країни зумовлюють потребу в людях, що володіють іноземною мовою як засобом спілкування та можуть використовувати її для свого фахового зростання.

Іноземна мова – це навчально-освітня дисципліна, що володіє величезним потенціалом, здатним зробити вагомий внесок у розвиток людини як особистості; це один з інструментів, який допомагає не тільки діяти, переконувати, приймати рішення, а й створювати сприятливу ділову атмосферу, розуміти культуру представника іншої країни та менталітет його народу.

Загальною стратегією навчання є комунікативний підхід, що зумовлює практичну мету навчання та вивчення іноземних мов, а саме: оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням, шляхом формування і розвитку міжкультурної комунікативної компетенції.

Цілком зрозуміло, що досягнути цю мету можна, якщо створити мотиви і умови, за яких студенти можуть виявляти пізнавальну активність та мати бажання реально користуватися набутими знаннями та сформованими мовними навичками й уміннями. Для того, щоб полегшити перебування в культурному іншомовному середовищі, а також сприяти налагодженню комунікації між представниками різним культур, необхідно формувати міжкультурну компетенцію.

В Україні ідеї міжкультурної комунікації почали розвиватися одночасно з ідеями принципово нового підходу до викладання іноземних мов. “Навчити студентів спілкуватися, виробляти, створювати, а не тільки розуміти іноземну мову – це важке завдання, яке ускладнено тим, що спілкування – не просто вербальний процес".

Ефективне навчанням міжкультурної комунікації неможливе без знання невербальної комунікації, такої як, на приклад: kinesics – вивчення рухів тіла та жестів; proxemics – вчення про дистанцію між людьми під час спілкування; facial expressions – вирази обличчя; oculesics – зоровий контакт; silence – різний вплив періодів мовчання під час спілкування тощо.

Кожне заняття іноземної мови – це практика міжкультурної комунікації, зустріч і поєднання культур. Опанувати комунікативною компетенцією на занятті з іноземної мови, не перебуваючи в країні, мова якої вивчається, справа нелегка. Тому важливим завданням для викладача є створення реальних і уявних

ситуацій спілкування на занятті з використанням різних прийомів роботи, зокрема дискусій, рольових ігор, творчих проектів тощо.

Також, вкрай важливо навчити студентів приймати участь у семінарах, ярмарках, виставках; вести переговори під час уявної закордонної подорожі; вести листування (ділове та приватне); обмінюватися інформацією за допомогою телефону, Інтернету; писати резюме, рекомендацію, автобіографію, заповнювати анкети, тобто формувати іншомовну комунікативну компетенцію.

Отже, для формування міжкультурної компетенції студентів під час навчання іноземної мови викладачу потрібна висока майстерність та постійний пошук, дієвих прийомів та методів навчання. А ефективність міжкультурного спілкування значною мірою залежить від високої мотивації та бажання студентів продовжувати спілкування, незважаючи на мовні та культурні бар'єри.

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

ФАКАС Світлана Євгеніївна,
здобувач освіти
fakas879@gmail.com
ШЕНДЕРЮК Оксана Олегівна,
викладач
oksanasenderuk@66gmail.com
ЛЕСИК Тетяна Анатоліївна,
викладач
tanua.lesik@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

В зв'язку з процесами глобалізації і розвитку інформаційних технологій посилився інтерес до проблем міжкультурної комунікації. Терміном міжкультурна комунікація називається адекватне взаєморозуміння двох учасників комунікативного акту, які належать до різних національних культур.

Відповідно, освіта повинна підготувати молодь до життя в умовах діалогу культур.

Знання іноземної мови є одним із засобів міжкультурної комунікації і адекватної взаємодії з представниками інших культур. Це зумовлено трьома причинами. По-перше, іноземна мова, як навчальна дисципліна, виконує гуманістичну функцію розвитку креативних и логічних якостей особистості; по-друге, знання мови на комунікативно-достатньому рівні в сучасному взаємопов'язаному і взаємозалежному світі дозволяє налагодити ділові контакти між спеціалістами; і, по-третє, зняття мовних бар'єрів значно розширює коло можливостей як для працевлаштування, так і для отримання освіти за кордоном.

Під комунікативною компетенцією в галузі іноземної мови ми розуміємо вміння і готовність студентів використовувати іноземну мову в різних ситуаціях спілкування згідно з нормами даної мови, при роботі з іноземною інформацією, в сукупності знань соціолінгвістичного і соціокультурного планів.

Оскільки формування іноземної комунікативної компетенції стало одним із важливих компонентів соціальної мобільності, а також критерієм освіти випускників вузів, необхідно шукати нові форми навчання іноземних мов і контролю рівня формування іноземної комунікативної компетенції, які відповідають сучасному етапу розвитку системи мовної освіти в рамках особисто-орієнтовного и комунікативно-діяльнісного підходів в методиці вивчення іноземних мов.

З цього випливає, що комунікативно-орієнтоване вивчення іноземних мов повинно враховувати особливості реального спілкування. В основі цього процесу навчання лежить модель реального спілкування, під яким розуміють не просто передачу і спілкування інформації пізнавального і афективно-оціночного характеру, обмін знаннями, навичками і вміннями, а, перш за все, забезпечення взаєморозуміння людей в процесі мовної взаємодії.

Таким чином, використання інформаційних технологій на заняттях – це не спосіб перекласти на плечі комп'ютера багатогранну творчу працю викладача, а лише один із засобів, що дозволяє інтенсифікувати освітній процес, активізувати

пізнавальну діяльність, збільшити ефективність викладання навчальної дисципліни. Перед вищою школою стоїть завдання не тільки істотного оновлення змісту навчання іноземних мов, але і форм контролю рівня формування іноземної комунікативної компетенції її випускників.

МІСЦЕ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

КАШУБА Людмила Володимирівна,
викладач вищої категорії, викладач-методист
ludmila.kashuba65@gmail.com
КЗ ЧОР «Прилуцький фаховий медичний коледж»
м. Прилуки, Україна

Сучасні цивілізації характеризуються різноманіттям взаємозв`язаних культур, одним із інструментів яких є мова. Серед численних функцій мови - комунікативна. Оскільки культура, як притаманна людині ознака пристосування до навколишнього середовища, теж є комунікацією, стає очевидним, що зв'язок мови, культури і комунікації природний і нерозривний. Мова формує особистість людини, яка саме через мову сприймає менталітет, традиції і звичаї свого народу, а також специфічний культурний образ світу. Підвищивши іншомовну міжкультурну компетентність, ми підвищуємо і професійну компетентність, можливість знайомитися з досягненнями сучасної медицини. Вивчаючи дисципліну «Англійська мова за професійним спрямуванням», наприклад, підтеми «Історія медицини», «ВООЗ». студенти готують повідомлення та проєкти про розвиток медицини та методи лікування в народній медицині різних країн, що є також частиною культури.

Ситуація, яка склалася в останні роки, змушує проводити заняття в змішаному форматі: on line і off line, що вносить свої складності в навчальний процес. Працюючи в аудиторії, я використовую країнознавчі тексти для аудіювання різної складності відповідно рівня знань студентів. Крім аудіювання і перевірки розуміння студентами змісту текстів за допомогою тестів, питань різного типу тощо пропоную лексичні та граматичні вправи. Наприклад:

після прослуховування тексту «Why St Patrick`s Day went global» (рівень B1) студенти виконують тести на розуміння змісту, роблять вибірковий переклад, відповідають на питання, виконують граматичні завдання, а саме:

- знайти прикметники найвищого ступеню і назвати початкову форму;
- визначити неозначену форму дієслів, які вживаються в тексті в пасивному стані;
- пояснити вживання присвійного відмінку іменників.

Я пропоную підготувати самостійно повідомлення про святкування Дня Святого Патріка в різних країнах світу.

Для аудиторної і самостійної роботи доцільно використовувати матеріали платформи British Council, які постійно оновлюються. Вони містять інформацію про сучасне соціокультурне життя різних країн. Текст для читання «Travel Guide» розповідає про визначні місця Каліфорнії, розуміння його перевіряється за допомогою вправ типу: check your understanding; true or false; matching; fill gaps. Для розвитку усного мовлення обговорюється тема «Which place in California would you like to visit?»

З метою кращого ознайомлення з культурою і традиціями інших народів студенти досліджували традиції святкування зимових свят українцями в різних країнах світу. Ця ідея з`явилася після перегляду фільму «Canada Presents Ukrainian Winter Holidays», який був створений у 1942 році. Фільм без субтитрів англійською мовою, що спонукало студентів працювати над перекладом. Це розповідь про три покоління сім`ї українців, предки яких емігрували в Канаду на початку XX століття і зберегли українські традиції святкування: обряди, колядки, народні пісні. Молодь вразило виконання відомої кожному наразі пісні «Червона калина», яка майже була забута протягом багатьох десятиліть в Україні. Українці також запозичили багато традицій у жителів Канади, а також інших країн, де існують українські діаспори. Досліджуючи дану тему, студенти ознайомилися з святкуванням зимових свят українцями в США, Австралії, Німеччині, Конго, Польщі та багатьох інших країнах.

Продовжили дослідження роботою над темою «Найвідоміші свята англомовних країн». Об'єктом стали найвідоміші свята Великої Британії, США, Канади, Австралії, Ірландії та Нової Зеландії.. Свята – це частина культури будь-якої країни. Приблизно одна третина населення земної кулі розмовляють англійською. Незважаючи на відстань між країнами, Об'єднане Королівство, Сполучені Штати Америки та Австралія, мають схожі риси у багатьох традиціях, звичаях і святкуваннях, але існують і певні відмінності. Як говориться в англійському прислів'ї «Скільки країн, стільки й звичаїв

Більшість англомовних країн мають подібні свята. Однак, існують окремі дні, які інші країни не святкують, такі як День Незалежності у Сполучених Штатах або День Австралії в Австралії. Також існують святкування, які відзначаються тільки у певній частині країни.

Цікаво пройшла зустріч в літературній кав`ярні під назвою «Поезія без кордонів». Студенти розповідали цікаві факти з життя англійських поетів Д. Байрона, Р. Бернса, читали їхні поезії та сонети В. Шекспіра англійською мовою і в перекладі українських поетів. Студенти дізнались про першого англійця, який отримав Нобелівську премію в галузі літератури і став наймолодшим її лауреатом Р. Кіплінга, прочитали його вірш «If…»,присвячений синові, перекладений В. Стусом і згадали його відомі дитячі казки.

Звучали також і вірші українських поетів: Т.Г. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, П. Тичини, В. Симоненка, В. Стуса, Л. Костенко в перекладі на англійську мову. Цікавий факт: Шевченкові слова «Our soul shall never perish, Freedom knows no dying…» («Не вмирає душа наша, не вмирає воля…»). викарбувані на п’єдесталі пам’ятника Кобзарю у Вашингтоні. Перекладач поезій Шевченка англійською – британська поетеса, літературознавець, журналістка Faith Elizabeth Joan Rich (1936–2009). Вона заповідала бути похованою біля Тараса Шевченка, і її волю виконано.

Знання мови не тільки знайомить з культурою країн, мова яких вивчається, але й заглиблює в особливості своєї національної культури. Відтак, одним із

пріоритетних завдань навчання іноземних мов є формування у студентів соціокультурної компетенції.

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

ЗАДОРОЖНЯК Валентина Анатоліївна,
здобувач освіти
vodoleyushka@gmail.com
АНДРІЄШ Тетяна Юріївна,
викладач
tetianaandriesh863@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Сучасні умови стрімкої інтеграції України у світовий та європейський простір, гострі потреби у спілкуванні та співпраці між країнами і людьми з різними мовами та традиціями, ставлять перед особистістю багато вимог. Зокрема, зростає потреба в майбутніх фахівцях з високим рівнем професійної підготовки, одним із компонентів якої повинно бути професійне володіння іноземною мовою. Виразною рисою сучасного українського суспільства при цьому стає міжкультурна комунікація, а її розвиток – одним з пріоритетних напрямків системи освіти. Дітей з раннього дитинства оточують великою кількістю інформації, яка часто, як на перший погляд здається, зовсім не потрібна малюку. До прикладу, ті ж іноземні мови, які в подальшому допоможуть дитині отримувати інформацію з різних джерел, не обмежуючись лише своєю рідною мовою. Адже, загальновідомо, що саме ранній дитячий вік є сензитивним періодом для розвитку мовлення, оскільки саме в цей час оволодіння мовою є найефективнішим. Уже до трьох років дитина оволодіває мовленнєвим диханням, засвоює майже всі звуки рідної мови, виявляє активність у мовному спілкуванні з дорослими та дітьми. Маючи високу пластичністю

функцій мозку і психіки, дитина має великі потенційні можливості розвитку, реалізація яких залежить від безпосереднього впливу оточуючих дорослих, від виховання та навчання. [1, с.135].

Про значення рідної мови писав ще К.Д. Ушинський у роботі «Рідне слово». У своїй праці він аналізує вплив вивчення іноземних мов на процес оволодіння дитиною рідною мовою. [5] .

Педагогічна політика в системі будь-якої національної освіти повинна бути спрямована на соціокультурне виховання, що не тільки змінить і збагатить молоду людину як носія національної культури, але й зробить її всебічно розвиненою і духовно, й емоційно. Іноземна мова, як один з головних засобів міжкультурної комунікації, має на меті сформувати особливий тип компетенції – лінгвосоціокультурну, і цим забезпечити повноцінне міжкультурне спілкування і взаєморозуміння у діалозі культур і цивілізацій. “Рідне” і “чуже” зближуються між собою. Це зближення не розщеплює національну свідомість, не виснажує національних почуттів, а, навпаки, дозволяє краще поцінувати “своє” за рахунок порівняння з “іншим”.

Для досягнення ефективності у міжкультурному спілкуванні недостатньо лише засвоїти мовну систему і набути мовленнєвих умінь і навичок – необхідно “увійти в незнайомий світ, стати відкритим для нового, відчути культурну спільність з носіями мови й надати спілкуванню особливої повноти й багатомірності” [4]. Відтак, одним із пріоритетних завдань навчання іноземних мов є формування в молоді соціокультурної компетенції, що передбачає наявність знань про національно-культурні особливості країни, мова якої вивчається, про норми мовленнєвої та невербальної поведінки її носіїв, а також вимагає вміння будувати свою поведінку відповідно до цих особливостей і норм.

Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти основною метою навчання іноземної мови є розвиток у студентів уміння використовувати іноземну мову як інструмент міжкультурного спілкування в будь-яких сферах життєдіяльності. Стратегічною метою є орієнтація навчання на виконання сучасного замовлення – володіння іноземною мовою як засобом комунікації і

забезпечення досягнення цієї мети [2]. Так, Т.І. Олійник вважає, що введення елементів культури в процес викладання іноземної мови є необхідною потребою сьогодення, оскільки усвідомлення та відокремлення ознак відмінностей різних культур, толерантне ставлення до цих відмінностей стимулює лінгвістичний, когнітивний та соціальний розвиток студентів [3, с. 29]. Окрім цього, варто зауважити, що в процесі міжкультурної комунікації формується загальна і професійна культура майбутніх фахівців, власні погляди, переконання, відкриваються нові можливості в опануванні іноземною мовою, виховуються ціннісні орієнтації, культура спілкування, особисте ставлення не лише до іноземної мови, а й до народу, який цією мовою розмовляє.

Отже, підсумовуючи вище зазначене, можна зробити висновок, що всебічне оволодіння іноземною мовою як інструментом міжкультурної комунікації відіграє пріоритетну роль у формуванні особистості, сприятиме поглибленню мовних та культурних контактів українських фахівців у світовому співтоваристві і відповідатиме міжнародним стандартам щодо основних компетенцій сучасного фахівця. Адже підвищуючи власну іншомовну міжкультурну компетентність, ми підвищуємо нашу професійну компетентність, а відтак зростають і наші шанси стати висококваліфікованим фахівцем у своїй галузі та знайти гідне місце роботи. Саме тому вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти набуває культурологічного сенсу, оскільки майбутній фахівець нового типу, який володіє іноземною мовою, має здійснювати професійну діяльність на міжнародному рівні, пристосовуватись до нового засобу спілкування, пізнавати іншу культуру та осмислювати власні етнокультурні першоджерела, швидко адаптуючись у полікультурному просторі та виявляючи толерантне ставлення до чужої мови та культури [6, с. 35].

Список літератури:

1. Василенко Л.П. Вікова психологія / Л.П. Василенко, М.В. Савчин. – К. : Академвидав, 2006. – 360 с.

2. Національна доктрина розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 р. №347/2002. – Освіта України. 2002. № 33. С. 4.

3. Oliynyk T.I. Raising cross-cultural awareness through English language teaching // Іноземні мови. – 2008. – №4. – С. 29-32.

4. Постригань А.В. Мова як інструмент міжкультурної комунікації для формування особистості / А.В. Постригань // Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасного ВНЗ: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ (15 березня 2016 р.) / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. у-т ім. В.Гетьмана»; редкол.: І.А. Колеснікова (голова) [та ін.]. – Київ: КНЕУ, 2016. – С. 112-115.

5. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. – Київ: Рад. шк., 1983. – Т.2. – С. 554-575.

6. Юдіна О.В. Система вправ для навчання майбутніх менеджерів міжкультурного спілкування німецькою мовою // Іноземні мови. — 2009. — №2. – С. 35-39.

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ – ОДИН ЗІ СПОСОБІВ САМОРОЗВИТКУ

КАБАН Марія Миколаївна,
здобувач освіти
kabanmaria37@gmail.com
АНДРІЄШ Тетяна Юріївна,
викладач
tetianaandriesh863@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Актуальність проблеми: У сучасному світі важко уявити людину без володіння хоча б однією іноземною мовою. У західних країнах майже кожен житель окрім своєї рідної мови додатково знає ще й англійську. Іноземна мова (переважно англійська) набирає популярності і в Україні. Вона широко використовується на телебаченні, у соцмережах, у різних робочих галузях, наприклад, у програмуванні, архітектурі, будівництві тощо. А від початку

повномасштабного вторгнення рф в Україну, іноземна мова – це ще й спосіб комунікації кожного переселенця за кордоном. Чому ж завжди всі стверджують, що знання іноземної мови є обов'язковим вмінням у сучасному світі? Та чи насправді дане вміння має можливість розвинути мозок?

Мета дослідження: Мета дослідження полягає в обґрунтуванні переваг, які відкриває перед нами вивчення іноземних мов як один зі способів саморозвитку та самореалізації у соціальному, економічному та професійному житті.

Виклад основного матеріалу: Опанування нової мови – це не лише двері для розширення нашої свідомості та особистості, а й відмінний тренажер для мозку. Вченими вже стовідсотково доведено твердження, що знання іноземної мови загартовує мозок і розвиває вміння бути гнучким та адаптивним.

На підтвердження цієї думки існує кілька наукових фактів:

1. Білінгви (носії кількох мов) рідко страждають від синдрому Альцгеймера.

2. Іноземна мова розвиває здібності до багатозадачності, також розвиває гнучкість і адаптивність у роботі.

3. Вивчення мов покращує пам'ять.

4. Під час навчання покращується вміння концентруватися та розвивається посидючість. [1]

Окрім вищезазначеного, питанням впливу вивчення кількох іноземних мов на роботу мозку займалися незалежні американські лінгвісти Едвард Сепір і Бенджамін Лі Уорф. [2]

Також зі знанням мови з'являється можливість використовувати більше джерел для саморозвитку та вивчення тем, які цікавлять. Відкриваються нові горизонти й перспективи налагодити знайомства з жителями інших країн, поринути у їх культуру.

Висновки: Іноземна мова допомагає розвинути багато якостей – організованість, посидючість, вміння концентруватися. Вивчаючи іноземну, ми тренуємо мозок швидко мислити, бути гнучким, сприймати й засвоювати нові системи, доводячи їх до автоматизму. Також це вміння допомагає з легкістю подорожувати іншими країнами та дізнаватися нове у цих мандрах. Знання та

вивчення іншомовних джерел інформації – курси, книги в оригіналі, музика, наукові статті та ще багато іншого – це обов'язкові уміння в сучасному глобалізованому світі, які збагачують духовне пізнання, роблячи життя більш яскравим.

Список використаних джерел:

1. https://sparkmedia.com.ua/vyvchennia-inozemnykh-mov-vplyvaie-na-nash-mozok/

2. http://perevod.kr.ua/uk/chym-korysno-vyvchennya-kilkoh-inozemnyh-mov/

НЕРОЗРИВНИЙ ЗВ'ЯЗОК КУЛЬТУРИ ТА МОВИ В СИСТЕМІ ЛІНГВІСТИКИ ТА САМОРОЗВИТКУ

ГЕРМАН Ірина Петрівна,
здобувач освіти
irynag75@gmail.com
ЧОРНЕЙ Марина Петрівна,
викладач
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
м.Чернівці, Україна

На сьогоднішній день вже неможливо уявити особистий розвиток без вивчення хоча б однієї іноземної мови. А враховуючи той факт, що всіх мов на планеті більш ніж 7 тис., важко навіть уявити скільки часу знадобиться для їх осягнення. Однак різні мови мають спільні закономірності будови. Важливо розуміти, що кожна з мов перебуває у постійній трансформації, що збагачує та підсилює інтерес до всього процесу вивчення іноземної мови та розуміння лінгвістичної моделі зокрема. Не слід забувати, що мова є не тільки продуктом, але й символом культури. Ця думка є важливою при впровадженні навчальних стратегій та систем у закладах освіти. Культура, історія, традиції та й взагалі мова у всіх її проявах сприяє покращенню лінгвістичного розуміння всього когнітивного процесу вивчення мови. Тому вчителі другої мови повинні

приділяти більше уваги розмаїттю культур, визначати ключові культурні елементи в кожному аспекті, коли вони розробляють навчальну програму іноземної мови і застосовувати відповідні стратегії навчання до викладацької діяльності, щоб допомогти здобувачам освіти подолати, так звані, культурні прогалини. Лінгвістика навчає краще систематизувати свої думки, допомагає краще зрозуміти будову мови, що корисно під час вивчення нових мов, а також допомагає розвинути аналітичні здібності.

Мова та культура дуже тісно взаємопов'язані, мають взаємовплив, а сучасний світ вимагає навичок міжкультурного спілкування, де знання інших культур не можна повністю відокремити від знання інших мов. Мова символізує всю культуру та формує свідомість її носіїв. І навпаки, культура також символізує мову і підсумовується економічною, релігійною та філософською системами інших країн.

Культуру можна визначити як засвоєну систему цінностей, переконань та норм серед групи людей. Широкі визначення культури включають етнічне походження, національність, стать, расу, релігію. Культура не тільки змінює людські цінності та звички, але й впливає на мову та поведінку людей. Культурні знання є вирішальними для досягнення мовного рівня і культура суспільства може бути змінена залежно від мови, яка використовується. Наприклад, деякі старі слова залишаються навіть тоді, коли вони більше не використовуються в культурі. Нові слова з’являються, коли їх ототожнюють з певною культурною діяльністю. Сленгові слова, які використовували наші батьки, ймовірно відрізнялися від тих, які ми використовуємо сьогодні. Різні епохи часто мають різні «поп-мови». На ці мови, швидше за все, впливають телепрограми, політика чи музика, і потроху вони створюють власну культурну тенденцію. Мова має бути інтегрованою як частина суспільства та його культури.

Іноземні мови допомагають підвищити усвідомлення культурних відмінностей і відчути значущість цих відмінностей на рівні лінгвістики (особливо прагматики), а також на рівні цінностей і мислення. Кожен, хто володіє кількома мовами, усвідомлює різні способи спілкування та покладається

на контекст різних культур, а не лише своєї власної. Здатність до культурної обізнаності може бути збільшена завдяки багатомовності, що у свою чергу, може допомогти студентам легше вивчити іншу іноземну мову, оскільки вони вже мають знання про можливі відмінності.

Німецький поет Йоганн Вольфганг фон Гете сказав: «Той, хто не знає іноземної мови, не знає й своєї власної». Дана цитата чи не найяскравіше демонструє нам, що знання рідної мови – не лише частина навчальної програми закладу освіти, це – код нашої культури, наших цінностей та традицій на карті світу та системі мовознавства. Переконані, після перемоги України у війні з росією, інтерес до нашої мови та культури на світовій арені значно зросте. А частина українців, які повернуться з інших країн зможуть спостерігати феномен впливу іншої культури та іноземної мови у процесі саморозвитку.

V. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГОСПРОТИВУ

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

СЕРИЦЯ Єлизавета Ігорівна,
здобувач освіти
liza.siritsyna@gmail.com
ЗАХАРІЯ Віталій Іванович,
викладач
zacharsv@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Національний спротив в Україні — визначається Законом України «Про основи національного спротиву».

Національним спротивом називають застосування заходів, які сприяють залученню та підготовці громадян України до дій, спрямованих на забезпечення

воєнної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності держави, а також на стримування і відсіч агресії та завдання противнику сильних втрат, через які він не зможе далі продовжувати бойові дії на території України.

Підготовка громадян України до національного спротиву здійснюється як в мирний, так і в особливий період. Вона включає в себе – формування патріотизму у громадян, готовності до опору агресору та набуття громадянами знань і практичних вмінь, які сприятимуть захисту України.

На даний час питання національного спротиву для України є надзвичайно актуальним. І тому підготовка здобувачів освіти відіграє значну роль. Для цього в закладах освіти є спеціальна дисципліна, яка називається «Захист України». На ній учні або ж студенти проходять початкову загальновійськову підготовку.

Здобування базових знань про Збройні сили України, цивільний захист, захист України та військово-медичну підготовку в майбутньому можуть стати у пригоді всім нам. Адже, за допомогою цієї дисципліни ми можемо навчитися теоретичним і практичним навичкам, оволодіти первинними загальновійськовими знаннями та підготуватися як морально, так і фізично до служби в Збройних силах України та інших військових формуваннях.

Заклади освіти повинні бути забезпечені матеріально-технічними засобами для якісної підготовки здобувачів освіти.

Відповідно до Положення про допризовну підготовку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, забезпечення озброєнням, боєприпасами і військовим майном в закладах освіти здійснюється органами постачання оперативних командувань через територіальні центри комплектування.

Озброєння і боєприпаси для навчання видаються за наявності виданого в установленому порядку уповноваженим органом дозволу на їх зберігання.

Отже, судячи з усього вищесказаного, підготовка здобувачів освіти до національного спротиву є важливою складовою життя кожного громадянина України.

Національний спротив – це оборона нашої країни, тому, чим краще буде підготовка до нього, тим швидше буде наша перемога!

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

БІЛОШИЦЬКИЙ Олександр Вікторович,
здобувач освіти
КРАВЧУК Наталія Дмитрівна,
викладач
utya-krava@ukr.net
ШЕНДЕРЮК Оксана Олегівна,
викладач
oksanasenderuk66@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

У цей важкий час, широкомасштабного вторгнення, кожен працює на своєму фронті для забезпечення захисту та збереження України. Підготовка здобувачів до національного спротиву посідає найперше місце, адже згуртованість допоможе подолати ворога. За визначенням національний спротив - комплекс заходів, які організовуються та здійснюються з метою сприяння обороні України шляхом максимально широкого залучення громадян України до дій, спрямованих на забезпечення воєнної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності держави, стримування і відсіч агресії та завдання противнику неприйнятних втрат, з огляду на які він буде змушений припинити збройну агресію проти України.

Підготовка громадян України до національного спротиву - сукупність заходів, які здійснюються державними органами та органами місцевого самоврядування з метою формування патріотичної свідомості та стійкої

мотивації, набуття ними знань та практичних вмінь, необхідних для захисту України [1].

Підготовка здобувачів освіти до національного спротиву – це процес формування у студентів патріотичної свідомості та готовності захищати свою країну у разі потреби. Це може включати в себе вивчення історії України, її культури та традицій, розвиток навичок лідерства та співпраці, а також тренування військових навичок. Особлива увага приділяється розвитку моральних якостей, таких як відвага, відповідальність та солідарність. Така підготовка допомагає здобувачам освіти стати активними громадянами своєї країни.

Основними завданнями освітнього процесу при підготовці здобувачів до національного спротиву:

• військово-патріотичне виховання здобувачів;

• ознайомлення здобувачів з основами законодавства щодо захисту України, цивільного захисту населення та особистої безпеки людини;

• усвідомлення здобувачами свого обов'язку щодо захисту України в разі виникнення загрози незалежності та територіальній цілісності держави;

• набуття знань про функції Збройних Сил, інших складових сил безпеки та сил оборони, їх характерні особливості; здійснення морально-психологічної підготовки до військової служби;

• набуття практичних навичок для засвоєння основ захисту України, військової справи, цивільного захисту населення, домедичної допомоги, здійснення психологічної підготовки громадян;

• підготовка до захисту України, професійної орієнтації молоді до служби у Збройних Силах та інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях [2].

У Чернівецькому медичному фаховому коледжі реалізуються усі завдання щодо національного спротиву. Найперше, усвідомлюючи свій обов'язок щодо захисту України, здобувач четвертого курсу Стойка Кристіан з перших днів

широкомасштабного вторгнення вступив до лав ЗСУ. Разом зі своїми побратимами захищає територіальну цілісність держави.

Починаючи з перших курсів із здобувачами проводиться робота в напрямі національно-патріотичного виховання.. Шляхом проведення годин спілкування зокрема з таких тем: « Ми українці: честь і слава незламним», «Урок пам`яті: річниця трагедії в Бабиному Яру», відзначення Дня захисників та захисниць України «З Україною в серці». Адже правильно організоване національне виховання формує повноцінну цілісну особистість, суверенну індивідуальність, яка щиро цінує свою громадянську, національну і особистісну гідність, совість і честь [3].

До освітніх компонент освітньо-професійних програм входять дисципліни на яких вивчається медична допомога населенню. Здобувачі відпрацьовують до автоматизму навички, що є необхідними для порятунку життя. Крім того, важливо підтримувати психологічний стан громадян. Компетентності з даного напряму також вивчаються здобувачами нашого коледжу.

Отже, аналізуючи основну мету та завдання освітнього процесу при підготовці здобувачів до національного спротиву, можна зробити висновок що необхідність підготовки є пріоритетом не лише у військовий, але й у мирний час.

Список використаної літератури:

1.https://nmc-vfpo.com/wp-content/uploads/2022/10/vystup 24.10.22_compressed.pdf

2. Постанова кабінету міністрів України №1443 від 29 грудня 2021 року *(Із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ №1399 від 16.12.2022)* Про затвердження Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву.
https://osvita.ua/legislation/other/85352/

3. Бех І. Національна ідея у виховному процесі школи: програмно-виховний контекст / І. Бех, К. Чорна // Шкільний світ. – 2008. – № 45. – С. 1-37.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА ЯК ФАХІВЦЯ ТА ГРОМАДЯНИНА

КЛИМЕНКО Ярослав Петрович,
здобувач освіти, уповноважений з прав студентів
klymenko.yaroslav1@gmail.com

ЗЮКІНА Алла Павлівна,
викладач основ психології та
міжособистісного спілкування,
завідувач відділення
ziukina@med.cc.ua
Кам'янський фаховий медичний коледж,
м. Кам'янське, Україна

Причетність до подій сьогодення

Моя країна зараз переживає неймовірні випробування. Війна зачепила кожну сферу людського життя: дітей і дорослих, учнів та студентів. Відлік часу втричі прискорився.

Моя мрія здійснилася: я навчаюсь в медичному коледжі. Для мене медик - це єдина професія, в якій функції фахівця та громадянина нероздільні. Вже зараз я розумію, що дії одного медика, парамедика, лікаря, фельдшера, санітара здатні врятувати десятки – сотні життів.

Навчання на випередження

Перед нами, студентами, виникає питання: як у воєнний час оптимально застосувати свої перші вміння та навички?

Ми змінили повністю ритм життя і якість навчання. У Кам'янському фаховому медичному коледжі на постійній основі сумісно з центром екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Дніпропетровської обласної ради для студентів старших курсів освітньо-професійних програм Лікувальної, Сестринської та Акушерської справ проводяться практичні тренінги, майстер-класи з надання медичної допомоги постраждалим при невідкладних станах. Метою тренінгів є вдосконалення практичної підготовки здобувачів освіти.

Майстер-класи практичних навичок проводять досвідчені, віддані своїй справі фахівці.

Зараз кожний навчальний кабінет, лабораторія – це локації, в яких розгортаються змагання «за життя» дітей та дорослих у ситуаціях, максимально наближених до умов війни: мінно-вибухові травми, кровотечі, хімічні опіки, зупинка серця тощо.

Що ми робимо? Починаємо із сортування поранених, визначаємо рівень безпеки для себе та інших, стабілізуємо постраждалих через надання поетапної допомоги. Вчимося працювати в команді, як один механізм. І так щодня, власноруч, до дрібниць, відпрацьовуємо кожну навичку ще раз і ще раз. Чим більше втомлюємося, тим більше полегшення; відчуваємо, що причетні до боротьби Збройних Сил України і всього народу.

Дієвість – наш основний двигун

Все пізнане і набуте ми передаємо на волонтерських засадах пересічним громадянам під час тренінгів з домедичної допомоги. Ми раніше думали, що це навчання на випередження. Тепер ми розуміємо, що йдемо в ногу з життям. Але наша швидкість випереджає час біди.

І таке прискорення дає нам можливість бути у центрі громадського життя. Про наші досягнення та суспільну діяльність ми розповідаємо в соціальних мережах: як допомагаємо ЗСУ; донатимо на станціях переливання крові; купуємо необхідний одяг; збираємо матеріали на окопні свічки та маскувальні сітки; допомагаємо в лікарнях. А ще пишемо листи нашим захисникам і вкладаємо в них обереги. Гартуємо наш дух та формуємо в собі готовність до професії, в якій ми вже знаходимось.

Виклик і справа мого покоління

Новини з фронту; інтерв'ю з представниками ЗСУ, волонтерами; пошук можливостей застосувати наші знання – це основні теми наших розмов серед молоді. Несемо в собі особисту відповідальність за кожен день навчання. Ставимо нашим викладачам конкретні практичні питання. Як найкраще, найміцніше засвоїти знання; опанувати практичні навички, що є стандартом в

усьому світі? Як раціонально і з користю використати наданий нам історією час? Ми завжди отримуємо відповідь. Вона у наших вчинках, стосунках та відповідальності.

В одному з підручників 2021 року «Охорона ментального здоров'я» є передмова:

Не всі рани війни є видимими,

Але всі потребують зцілення…

Будемо навчатися ще краще, щоб бути спроможними долати складні виклики сьогодні та в майбутньому. Збережемо здоров'я людей. Вистоємо та переможемо.

VI. КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ВІЙНИ

ВПРОВАДЖЕННЯ ДИХАЛЬНИХ ВПРАВ НА ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКАХ АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ТИЩЕНКО Катерина Іванівна,
викладач «Анатомії та фізіології людини»
tischenko12345678@gmail.com
Комунальний заклад «Бахмутський медичний фаховий коледж»
м. Бахмут, Україна

Актуальність проблеми. Війна – це збройне протистояння двох держав, направлене на захоплення чужої території та ресурсів однієї з країн.

Наслідком воєнного стану в освітній практиці стало введення дистанційного навчання, як найбільш перспективної, гуманістичної, інтегральної і орієнтованої на індивідуалізацію форми освітнього процесу.

Дистанційне навчання представляє собою організацію освіти, що ґрунтується на використанні як традиційних методів отримання знань, так і нових інформаційних, психологічний та телекомунікаційних технологій. Воно

призначене для населення незалежно від матеріального забезпечення, місця проживання та стану здоров'я.

Дистанційне навчання – це зустріч у реальному часі із застосуванням розмови та інтерактивних матеріалів для студентів.

Для того, щоб освітній процес тривав, і приносив якісний показник, студенти повинні навчатися у комфортному психологічному середовищі в умовах війни.

Мета дослідження. Впровадження дихальної гімнастики на уроках анатомії та фізіології людини, для покращення психологічного стану студентів під час воєнного стану.

Для реалізації своєї ідеї студентів було поділено на дві групи, які навчалися дистанційно.

Перша група займалася за загальноприйнятою освітньо-професійною програмою, яка включала опитування студентів, викладання та закріплення нового матеріалу, надавання домашнього завдання.

Друга група розпочинала свій урок з дихальної вправи, яка носила назву «повітряна кулька». Вправа проводилась зі студентами на кожному уроці перед опитуванням. При цьому вдих здійснювався через ніс, живіт випинався вперед, видих – через рот, живіт втягувався назад. Вправа проводилася у повільному темпі, на рахунок раз, два, три здійснювався вдих, чотири, п'ять, шість – видих. Вся дихальна гімнастика тривала не більше двох-трьох хвилини.

Далі студенти навчалися за такою ж програмою, як і перша група, яка включала опитування, надання матеріалу та домашнє завдання.

Через тиждень до вправи «повітряна кулька» додалися дихальні вправи із затриманням вдиху та видиху. Кожна вправа виконувалась по 5-6 разів.

Загальний час дихальних вправ складав не більше п'ятьох хвилин.

При опитуванні студентів було виявлено позитивну динаміку зі стабілізацією їх емоційного стану, що добре відбилося при відповідях за пройденим матеріалом уроку.

Зниження почуття дискомфорту та скидання зайвого психологічного напруження привило до послаблення «пружини», за умови регулярного повторення дихальних вправ.

Висновок. Таким чином, спираючись на теоретичні знання з анатомії та фізіології людини, знаючи, що дихальна гімнастика сприяє збільшенню приливу кисню в організмі, збільшенню об'єму легень, зміцненню дихальної мускулатури, розслабленню та зняттю напруги при стресі, приведенню в норму темпу дихання та вимови, зміцненню імунітету, можна зробити позитивний висновок і з точки зору освітнього процесу: дихальні вправи благотворно впливають на загальну успішність та продуктивність учнів на дистанційних уроках в умовах воєнного стану.

КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ В УМОВАХ ВІЙНИ

БЛАЖКО Христина Василівна,
здобувач освіти
kristinablazhko2004@gmail.com
БАРВІНОК Мар'яна Вікторівна,
викладач
barvinok111@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Чернівецький медичний фаховий коледж був заснований ще в далекому 1811 році. Ця визначна подія знаменувала зародження середньої медичної освіти на Буковині. Тільки уявімо, за цей некороткий час скільки всього стіни нашого коледжу «бачили». За 211 років декілька разів змінювалась влада, Чернівці були декілька разів окупованими, та ще безліч історичних подій відбувалося в ці часи. Не дивлячись на всі перепони, медичний коледж продовжував розвиватися, готував медичних працівників, допомагав населенню міста. Наш коледж зберіг всю свою багаторічну історію. Ніхто, мабуть, не міг подумати, що в 21 столітті

знову розпочнеться війна, і наш коледж «побачить» ще одну війну і знову буде не «стояти осторонь».

Війна увірвалась у нашу країну зненацька. 24 лютого 2022 рік… Цей день залишиться в нашій пам'яті і наших серцях назавжди. Перше що ми відчули – це страх, біль, невизначеність в завтрашньому дні. Багато хто з нас дізнався про повномасштабне вторгнення в дорозі на навчання, роботу. Після таких страшних новин всі повернулися додому і навіть думати про освітній процес чи роботу не могли. Керівникам закладів освіти було теж вкрай важко, потрібно було приймати чіткі та швидкі рішення, щодо освітнього процесу. В той день багато навчальних закладів перейшли на дистанційну форму навчання, але й після такого рішення продовжувати навчання було майже нереально. Думки були зайняті зовсім іншим. Всі переживали за події, які відбували навколо нас. Кожен сигнал «Повітряної тривоги» лякав нас все більше і більше. Кожні новини про прильоти в різні куточки України страхали нас до нестями. Тому, було прийнято рішення ввести двотижневі канікули, щоб всі могли оговтатись, та в залежності від ситуації в області продовжити навчання. Ситуація була дуже напружена, загрози ракетних прильотів були високими, але на заході України бойові дії не вилися, тому наш коледж продовжив повноцінне навчання в дистанцій формі. Адже, освіта молодого покоління – майбутнє нашої держави, наше майбутнє!

Багато здобувачів освіти нашого коледжу, у вільний від навчання час працювали в тилу. На комплексі «Олімпія» волонтерили - розвантажували, пакували, вели облік всіх речей, плели маскувальні сітки, сортували медикаменти, допомагали людям, які втратили свої домівки і все що в них було. І навчання тривало!

За інформацією Міністерства освіти і науки України, станом на кінець серпня 2022 року, від бомбардувань та обстрілів постраждали 2461 заклад освіти, 284 з них зруйновано повністю. Тому, щоб розпочати новий навчальний рік потрібно було забезпечити комфорт та безпеку освітнього процесу. Одне з найважливіших завдань - облаштування укриттів.

Новий 2022/2023 навчальний рік розпочався в українських закладах освіти в різному форматі – очно, дистанційно чи у змішаному варіанті. Вибір конкретної форми освітнього процесу залежав від безпекової ситуації в громаді, наявності та характеристик укриттів, результатів обстеження закладів спеціальними комісіями. Проте, незалежно від форми навчання, для усіх закладів важливо дотримуватись певних правил безпеки освітнього процесу в умовах війни.

У Чернівецькому медичному фаховому коледжі було облаштовано декілька укриттів для студентів та викладачів, які влітку за участю представників ДСНС пройшли навчання та обстеження «укриттів найпростіших». Укриття містять всі необхідні умови для перебування там. Є достатня кількість місць для студентів, є доступ до питної води та деякі запаси їжі. Також є безкоштовний доступ до Wi-fi, щоб здобувачі освіти мали змогу слідкувати за новинами навіть у бомбосховищі.

У перші дні навчання було проведено інструктаж та тренувальні евакуації здобувачів освіти і викладачів. Продемонстровано всі можливі шляхи евакуації. Що не менш важливо, були розроблені пам’ятки поводження під час повітряної тривоги, що містять алгоритм дій , які прикріплені у кожній аудиторії. Також, на сходинках до бомбосховища є вказівні стрілочки, на які можуть орієнтуватися студенти. Коридори максимально звільнили від речей, які можуть заважати екстреній евакуації. Звичайно, якщо триває заняття і ми чуємо сигнал «Повітряна тривога», в той же момент заняття переривається і ми крокуємо до укриття.

Також, на базі нашого коледжу працює хірургічний гурток, де ми вчимося надавати першу медичну допомогу в умовах війни. Ми відпрацьовували багато різноманітних навичок, а саме накладання джгута-турнікета, туга тампонада рани, серцево-легенева реанімація та багато інших – тобто, навички, які на перший погляд дуже прості, але насправді вони рятують життя.

Не дивлячись на всі негаразди та перепони, ми пристосувались жити в воєнний час. Ми вже «звикли» до сигналу «Повітряна тривога», ми опанували багато навичок та дізналися багато цінної інформації, яка рятує життя.

Керівництво Чернівецького фахового коледжу створило всі можливі комфортні, а основне, безпечні умови освітнього процесу у воєнний час.

ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД «НАВЧАЮЧИСЬ САМ - НАВЧАЮ» ЯК НОВІТНІЙ ІНСТРУМЕНТ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

ГЛОВ'ЯК Віталій Григорович,
асистент
vglovyak@ifnmu.edu.ua
ВИТРИХОВСЬКА Анастасія Ігорівна,
здобувач освіти
vytrykhovska_an@ifnmu.edu.ua
БУЛЬБУК Олександр Іванович
к.м.н., доцент
obulbuk@ifnmu.edu.ua
ГВОЗДЕЦЬКА Галина Сергіївна
викладач-методист
hgvozdecka@ifnmu.edu.ua
ШУЛЕПА Світлана Георгіївна
викладач-методист
sshulepa@ifnmu.edu.ua
Фаховий медичний коледж ІФНМУ
м. Івано-Франківськ, Україна

Навчальний процес в закладах освіти протягом останніх років майже проводився онлайн через оголошений карантин, викликаний епідемією COVID-19, а 2022 рік докорінно змінив життя українців до 24 лютого і після, коли РФ розпочала масштабне вторгнення до України. Бойові дії на Батьківщині ставлять перед собою нові виклики та складні завдання: створити безпечний освітній простір для студентів та науково-педагогічних колективів, надати здобувачам освіти якісні теоретичні та практичні знання.

Основою розвитку фахової передвищої освіти в сучасних умовах є запровадження навчального процесу орієнтованого на практичну роботу,

зокрема тренінги та майстер-класи. Такий підхід до організації професійної підготовки майбутніх спеціалістів особливо актуальний для студентів-медиків.

У вересні 2022 року фаховий медичний коледж Івано-Франківського національного медичного університету успішно запровадив інноваційну педагогічну методику – «Навчаючись сам – навчаю», яка дозволила залучити студентів-старшокурсників у освітнє середовище та спробувати себе у ролі викладачів-інструкторів.

З ініціативи дирекції коледжу та за підтримки кафедри медицини катастроф та військової медицини ІФНМУ було проведено спеціалізовані курси з надання догоспітальної допомоги для студентів 4 курсу спеціальності 223 «Медсестринство», що включали в себе проведення серцево-легеневої реанімації, сучасні методи зупинки кровотеч, надання невідкладної допомоги при пневмотораксі, травмах різного ступеню та генезу. По завершенню навчання кожен учасник отримав сертифікат інструктора з надання догоспітальної допомоги. Наступним кроком даної методики було проведення тренінгів студентами-інструкторами для своїх молодших колег. Навчання відбувалось в два етапи, по одному у кожному навчальному семестрі. Перший – включав сучасні методи зупинки різних видів кровотеч, другий – проведення серцево-легеневої реанімації.

За даною методикою навчання пройшли понад 160 студентів 1-3 курсів, всіх спеціальностей: 223 «Медсестринство», 226 «Фармація», 221 «Стоматологія» фахового медичного коледжу. На початку тренінгу студенти-інструктори розповідали про певні аспекти, техніки та алгоритми виконання конкретних дій, після чого проводили практичні демонстрації. Кожен слухач мав можливість закріпити отримані знання та виконати практично реанімаційні заходи на сучасному манекені, використати джгут та турнікет для зупинки кровотечі, працюючи самостійно або в парі.

Всі учасники по завершенню тренінгу відмітили важливість отриманих знань та навиків, високо оцінили інноваційну методику навчання, яка руйнує певні рамки між викладачем та студентом.

Висновки. Описаний метод, дозволяє підвищити комунікацію та професійні вміння, нівелювати фрейми між викладачем і студентом та може якісно використовуватись у навчальному процесі.

СТВОРЕННЯ КОМФОРТНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІЗ КАТЕГОРІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

ЄНАКІЙ Ірина Дмитрівна,
здобувач освіти
@irinaenakij@icloud.com
ПЛАЧІНТА Ірина Михайлівна,
культорганізатор
iraplachinta@gmail.com
Новоселицький медичний фаховий коледж
м. Новоселиця, Україна

З початку повномасштабного військового вторгнення росії на територію незалежної України Буковина стала одним із ключових українських регіонів, який надав прихисток вимушеним внутрішнім переселенцям, які покинули свої домівки. Більшість людей тікали похапцем, без речей та грошей, багато з них мали хронічні захворювання. З першого дня російської агресії вся коледжанська родина Новоселицького медичного фахового коледжу розгорнула активну роботу з допомоги переселенцям. Отож, перше, що зробили, - це допомогли вирішити потребу ВПО в житлі, забезпечили їх продуктами харчування, ліками, необхідними речами, засобами особистої гігієни.

У гуртожитку були облаштовані місця для комфортного проживання, де є опалення, гаряча вода, можливість прати та готувати їжу. З початку агресії гуртожиток закладу освіти став прихистком для понад 680 осіб, із них 112 дітей, 38 шкільного віку. Під час опитування ВПО виявилось, що вони цілком задоволені умовами, оскільки кожна сім’я проживала в окремих кімнатах з достатньою кількістю ліжок, матраців, білизни, одягу, засобів особистої гігієни; були забезпечені побутовою технікою: холодильниками, електроплитами, мікрохвильовками, бойлерами, пральними машинками. Особлива увага була

приділена створенню комфортних умови для дітей. Волонтери коледжу постійно проводили з ними різноманітні активності (малювання, розпис писанок, складання великодніх кошиків, святкування днів народження та інших свят, спортивні змагання). В гуртожитку був створений простір, для он-лайн навчання дітей шкільного віку, була виділена світла простора кімната із постійним доступом до Інтернету.

З початком нового навчального року в закладі освіти постала необхідність у створенні комфортного освітнього середовища для студентів з числа ВПО. Для організації допомоги та підтримки були вивчені соціально-побутові умови, в яких вони проживають та потреби для забезпечення повноцінного навчання. Отож:

- здобувачі освіти приїхали із Луганської (1), Донецької (2) та Миколаївської (1) областей;
- всі студенти прибули на Новоселиччину з матерями, один із них - з багатодітної родини;
- двоє студентів вільно спілкуються державною мовою, у двох є з цим проблеми;
- в сім'ях двох студентів були відчутні фінансові труднощі.

З метою адаптації студентів ВПО до нового освітнього середовища в закладі освіти були розроблені адаптаційні заходи, а саме:

- проведення опитування щодо відчуття психологічного комфорту в закладі освіти;
- залучення до виховних заходів та до участі в предметних гуртках, спортивних секціях;
- концентрація уваги викладачів на проведенні в групах заходів щодо запобігання булінгу;
- організація спілкування практичного психолога з батьками, а також зі здобувачами освіти, за результатами якого формуються рекомендації, щодо роботи з такою дитиною.

Питання безпеки освітнього процесу особливої актуальності набуває, коли країна потрапляє в зону військової агресії, окупації. На жаль, сьогодні в такій

кризовій ситуації опинилась Україна. Отож, надважливо в цей час створити всі можливі умови для забезпечення захисту життя, здоров'я здобувачів освіти та створення комфортного освітнього середовища.

ДОДАТКОВІ ПСИХОЛОГІЧНІ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ВОЄННИЙ ЧАС

КАБАН Марія Миколаївна,
здобувач освіти
kabanmaria37@gmail.com
САВЧУК Галина Петрівна,
викладач
galinka.savchuk.83@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці. Україна

Актуальність проблеми: Війна – це одна з найбільш травмуючих подій у житті кожного українця. Через звуки повітряної тривоги, вибухи та через погані новини, що є вираженням постійного стресу, психологічний стан стає слабким та вразливим. Навчатися у такому стані вкрай важко, адже неможливо зосередити увагу та запам'ятати вивчений матеріал. Продуктивність стрімко падає, а разом із нею падає успішність.

Дистанційне навчання стає ще одним викликом у боротьбі за відмінне навчання. Велика кількість дедлайнів завдають додаткового стресу, а нестача комунікації та сидячий спосіб життя шкодять не тільки психіці, а й фізичному здоров'ю.

Мета дослідження: Впровадження додаткових дисциплін для студентів з психології у напрямку самопідтримки, емоційної регуляції та подолання стресу.

Розберемо на прикладі Чернівецького медичного фахового коледжу – практикуючий психолог від початку повномасштабного вторгнення повсякчас ділиться способами : як пережити панічну атаку, як правильно наодинці

впоратися з важкою травмуючою подією і як не втратити мотивацію та бажання навчатися.

У дану дисципліну також можуть входити уроки з дихальної гімнастики та йоги чи арт-терапії.

Дихальна гімнастика – знімає нервово-психічну напругу та допоможе самотужки впоратися з панічною атакою. Організм насичується киснем та робить організм більш витривалим у такій ситуації.

Йога – допомагає очистити думки та навчить концентруватися на хорошому та позитивному і допоможе наодинці пережити та проробити всі негативні емоції.

Арт-терапія – шлях подолання важких емоцій та травм через творчість. Іншими словами – надання емоціям фізичного вигляду завдяки малюнку чи іншому творчому об’єкту.

Висновок: Дані поради неабияк допомагають кожному зі студентів у даний час, тому дану практику у вигляді ще одної окремої дисципліни потрібно впроваджувати у кожному навчальному закладі. Це допоможе зменшити кількість людей зі посттравматичним стресом, бо кожен знатиме, як правильно діяти у подібних ситуаціях. Правильна перша самопідтримка та підтримка ближнього може врятувати психіку від важких травм.

КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ)

ТОПОРКОВА Катерина Сергіївна,
здобувач освіти
katerynatoporkova@designcollege.cv.ua
ГОРОЖАНСЬКА Ірина Євгеніївна,
практичний психолог
irynahorozhanska@gmail.com
Чернівецький фаховий коледж технологій та дизайну
м. Чернівці, Україна

Сучасне суспільство очікує від закладу освіти не лише статусу освітнього ресурсу, а простору розвитку та співпраці як усередині, так із зовнішнім світом. Тобто, потрібне створення освітнього середовища, необхідного для успішного функціонування освіти.

Вітчизняні та закордонні науковці й практики трактують освітнє середовище, як частину життєвого, соціального середовища людини, що є сукупністю всіх освітніх чинників, які безпосередньо чи опосередковано впливають на особистість у процесах навчання, виховання та розвитку, а також виховний простір, що формує особистість.

За сучасних швидкозмінних умов освітнє середовище закладу освіти не існує ізольовано від зовнішніх та внутрішніх впливів, що можуть спричиняти як позитивний результат, так і нести деструктивні загрози, небезпеки й ризики. Для протидії таким чинникам необхідно, щоб освітнє середовище закладу освіти було захищеним, безпечним та комфортним, особливо під час повномасштабної війни.

Комфортне освітнє середовище забезпечує наявність безпечних умов навчання та праці, комфортну міжособистісну взаємодію, соціальну активність, сприяючи емоційному благополуччю студентів та педагогів; відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;

дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Комфортність в освітньому середовищі визначається оцінкою емоцій, почуттів та домінуючих переживань у процесі взаємодії педагогів і студентів в освітньому середовищі закладу фахової передвищої освіти.

З метою вивчення рівня комфортності освітнього середовища у березні 2023 року серед студентів Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну було проведене анкетування «Оцінка рівня комфортності освітнього середовища закладу фахової передвищої освіти». Респондентами стали 277 студентів I – IV курсів денної форми навчання, що становить 59,4 % від контингенту студентів коледжу денної форми навчання.

З огляду на проведене і опрацьоване анкетування можна зробити загальний висновок: здебільшого респонденти почувають себе комфортно під час навчання в умовах воєнного стану, переважна більшість має підтримку від педагогів та одногрупників. У ході аналізу анкетування цікавим виявився той факт, що переважна більшість респондентів вважає участь у соціальних проєктах та взаємодіях, ініційованих у коледжі та за його межами, беззаперечно впливає на рівень комфортності освітнього середовища.

Комфортне освітнє середовище закладу освіти – це місце, в якому студенти та педагоги почуваються безпечно і комфортно, яке дарує молодим людям відчуття єдності, дає точку опори і можливість проявити себе, вселяє надію і віру в себе, породжує впевненість у майбутньому та ресурси для відбудови нашої країни у повоєнний час.

ЯК ЗБЕРЕГТИ СПОКІЙ ТА ПРОДОВЖИТИ НАВЧАТИСЯ В ОТОЧЕННІ НОВИН ПРО ВІЙНУ

ЦИБУЛЯК Інна Миколаївна,
здобувач освіти
mobi900mmkk@gmail.com
ТРУФЕН Людмила Іванівна,
викладач
lydmila.trufen16@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Війна розхитує нашу нервову систему – постійний недосип через нічні тривоги, інформаційне навантаження та, звичайно, страх. Все це провокує постійне почуття стресу. В такому стані всі біохімічні процеси організму порушуються. Особливо негативно це впливає на людей, котрі й раніше страждали на підвищену тривожність, мають посттравматичний стресовий розлад або просто досить чутливу психіку.

Мета: вивчити варіанти збереження спокою та продовження навчання в оточенні новин про війну, вивчити методи, за допомогою яких можна себе заспокоїти та привести мозок до тями.

Методи дослідження: аналітичний, структурний, описовий.

Припускають, що такі стани як тривога, депресії пов’язані із порушеним функціонуванням мигдалини. Мигдалина пов’язується із формуванням емоцій, як позитивних так і негативних. Центральна нервова система (ЦНС) відповідає за реакцію “бий або біжи”. Під впливом хронічного стресу ЦНС стає вразливою, що може призвести до змін у поведінці, стати причиною переїдання, або ж недоїдання, безсоння... Серце у стані стресу також працює швидше. Судини стискаються і спрямовують більше кисню у м’язи задля забезпечення сили для термінової реакції. Це сприяє підвищенню кров’яного тиску. А постійна гіпертонія посилює ризик інсульту й серцевого нападу. Стрес стимулює імунну систему. За форс-мажорних обставин це працює нам на користь, бо допомагає

уникнути інфекцій та пришвидшує загоєння ран. Але з часом гормони стресу навпаки роблять імунну систему вразливішою до вірусних захворювань.

Існують методи, якими можна зупинити себе самотужки та привести до тями наш мозок. Саме жування підвищує концентрацію і знижує рівень кортизолу, як мінімум у слині. Інші рухи щелепами — читання вголос, співи, говоріння: все це працює з нервом вагус, який проходить за горлом. Особливо варто звернути увагу на одноманітні, однотонні рухи. Вони заспокоюють мозок, даючи підсвідому впевненість у контролі над ситуацією.

Не уникайте розмов про війну. Обговорюйте ситуацію, що склалася. Так ви зможете зменшити напругу. *Страх – мудрість*. Страх дозволяє нам здобувати нові знання, досвід, ставати кращими і розвиватися. Постійно перебуваючи у зоні комфорту, ми перестаємо рухатися вперед. *Страх – це сигнал, щоб вчитися*. Може вказати на те, яких інструментів, навичок, знань чи здібностей не вистачає, щоби просунутися на бажаному шляху дій; вказує нам на те, що дійсно є вартісним і цінним. Тривога та переживання у відповідь на загрозу життю та здоров'ю – це нормальна фізіологічна реакція. Якщо людина абсолютно нічого не боїться, то це, скоріше, психічне порушення, наприклад депресія або апатія.

Отже, ми дійшли до висновку, що будь-який живий організм – це індивідуум, здатний до адаптації. Слід правильно працювати над своїм емоційним станом в критичній ситуації, щоб жити далі і робити крок в майбутнє.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ДЕНЕЖКО Альона Вікторівна,
здобувач освіти
denezhko.alona.mf2@bsmu.edu.ua
КУЗИК Фрозіна Василівна
к.мед.н.
kuzyk67@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Повномасштабне вторгнення та запровадження воєнного стану в Україні ставить нові виклики, в тому числі у сфері медичної освіти та потребує пошуку інноваційних систем навчання студентів, спрямованих на підвищення ефективності їхнього професійного становлення та зростання. Нові реалії функціонування закладів фахової передвищої освіти в умовах війни актуалізували проблему ефективності інституційного менеджменту. Адже якісна підготовка фахівця сфери охорони здоров'я здатного до професійної діяльності в цей непростий період має надважливе значення.

Метою є висвітлення особливостей діяльності менеджера закладу освіти в умовах воєнного стану, обґрунтування дієвих і перспективних інструментів та засобів ефективізації діяльності для реалізації освітнього процесу

Інструменти оптимізації освітнього менеджменту в умовах воєнного стану у Чернівецькому медичному фаховому коледжі включають в себе:

- обладнання захисних споруд цивільного захисту / укриттів;
- забезпечення закладу освіти кадровими ресурсами;
- організація та проведення інструктажів з техніки безпеки для здобувачів та співробітників;;
- поповнення закладу освіти матеріально-технічними засобами, завдяки яким можна забезпечити якісну організацію навчання у змішаному форматі;

− вдосконалення інформаційно-комунікаційних технологій (як апаратних так і програмних), що забезпечують зручний, різноманітний та швидкий доступ до великої кількості освітніх ресурсів;

− використання технологій організації відеоконференцій, чатів, систем організації дистанційного навчання дають змогу студентам отримувати доступ до онлайн освіти з будь-якого місця в Україні чи світу залучення ключових стейкхолдерів до періодичного перегляду освітніх програм;

− студентоцентрований підхід до навчання, викладання та оцінювання, шляхом впровадження та вдосконалення гнучких освітніх траєкторій;

Отже, можна зробити висновок, що управління закладом фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану потребує від керівника компетентної орієнтації в надзвичайних ситуаціях, ефективної кадрової та інформаційної політики, якісної організації освітнього процесу, сприятливих умов для злагодженої роботи, вмінь налагоджувати партнерство з ключовими стейкхолдерами.

КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІД ЧАС ВІЙНИ НА БАЗІ ЛЬВІВСЬКОГО МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

КОЖАН Естер Андріївна,
здобувач освіти
esterkozan209@gmail.com
СТРАЖНІКОВА Марія Миколаївна,
викладач першої кваліфікаційної категорії
pavliuk.mariia89@gmail.com
МЕДВІДЬ Олеся Зіновіївна,
викладач першої кваліфікаційної категорії
parkhomyk.olesya@gmail.com
Львівський медичний фаховий коледж післядипломної освіти
м. Львів, Україна

Війна – цього бояться всі покоління людей, бо що може бути страшніше. Це страшне лихо несе смерть і занепад у всі сфери нашого життя [1]. Усвідомлюючи руйнівний вплив війни на сферу освіти Львівський медичний фаховий коледж післядипломної освіти ставить перед собою завдання забезпечити умови, які б сприяли створенню спеціалістів з високими професійними якостями в тому числі і в умовах війни.

Зважаючи на те, що центральною компонентою процесу навчання є здобувач освіти, а результат навчання насамперед залежить від психо-емоційного стану та обставин життя в яких перебувають студенти важливо оцінити та дослідити емоційний стан та можливі зміни умов життя здобувачів освіти. З огляду на це було проведене опитування серед здобувачів освіти. Аналізуючи анкети було виявлено, що умови життя студентів в умовах війни суттєво не змінилися. Якщо на початку війни студенти відчували більший стрес, то зараз їхній психо-емоційний стан повернувся до норми. Водночас здобувачі освіти відмічають, що стали тривожніші та мають труднощі із концентрацією на навчанні. Виходячи з цього є доцільно проводити техніки «заземлення», дихальні вправи, майндфулнес, тощо, що допоможе зняти

напруження та сприятиме кращій концентрації на навчальному процесі. Важливо більше уваги звертати на настрій здобувачів освіти, їхні почуття. Якщо діагностиці психо-емоційного стану здобувачів освіти виділити на початку заняття 5-10 хвилин, це тільки покращить взаємозв'язок викладач-студент, що сприятиме ефективнішому навчальному процесу. Ситуація у навчальному процесі погіршилася взимку з огляду на постійні відключення електроенергії. Таким чином, для створення більш комфортних умов, навчання було переведено у змішаний формат, тому використовували вже набуті методи дистанційного навчання та впроваджували нові. Зокрема, в коледжі створена та активно використовується платформа Microsoft Teams. Платформа забезпечує можливість опрацювати будь-який навчальний контент наданий викладачем. Корисним є створення та розміщення викладачами на платформі записаних лекцій чи коротких відеофрагментів з поясненнями, що давало можливість здобувачам освіти навчатись тоді, коли у них були електроенергія та інтернет.

Піклуючись про здобувачів освіти ми не повинні забувати про викладача. В умовах війни викладачі потребують більше часу, щоб підготуватись до навчального заняття, створити навчальний контент, який би був цінний, розвивав навчальні компетентності у здобувачів освіти. Намагання викладача розібратися з усіма проблемами, відповісти кожному студентові часто забирає всі внутрішні ресурси. Важливо переглянути кількість завдань та вимоги до їхнього виконання, проаналізувати мету, яку ми хочемо досягнути при виконанні тієї чи іншої задачі, бо кількість не завжди означає якість.

Викладач, який дбає про свій внутрішній ресурс розуміє, що ми «біжимо» не спринт, а марафон і нам має вистачити сил до фінішу, щоб прийти до нього не виснаженими, а повними натхненням та вірою у краще майбутнє, майбутнє у якому наше молоде покоління знає ціну життю та несе справжні людські цінності та високі професійні якості.

Література:

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. – Київ : Каравела, 2019. 268 с.

2. https://osvitoria.media/experience/osvitnij-protses-pid-chas-vijny aktualni porady-dlya-vchyteliv/. Освітній процес під час війни: актуальні поради для вчителів.

ПРОЄКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ДОЛАННЯ КРИЗОВИХ УМОВ ОНЛАЙНОВОЇ ОСВІТИ ВОЄННОЇ ДОБИ

ГУСЕНКО Крістіна Вікторівна,
здобувач освіти
gusenko.kristina2000@gmail.com
МАЛЕНКО Олена Олегівна,
д-р філол. наук, проф.
malenalingva@gmail.com
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
м. Харків, Україна

В умовах воєнних подій в Україні національна освіта перебуває в кризовому стані, адже навчання майже в усіх регіонах відбувається або в змішаному, або в онлайновому форматі. Відтак продуктивними стають ті форми пізнавальної діяльності, що можуть бути реалізовані в позаурочний час як колективна навчальна робота учнів над вирішенням тих чи тих освітніх завдань. Такою формою є технологія проєктивного навчання, що охоплює багатьох учасників, які працюють у групах і думають над конкретною проблемою. Важливим фінальним етапом освітнього проєкту є його захист – презентація отриманих результатів. Навчальний проєкт розуміємо передусім як один із методів інтерактивної освіти, що забезпечує якісне оволодіння теоретичними й практичними знаннями в ході особистісно-орієнтованої взаємодії між учнями

або студентами, коли кожен здобувач освіти має змогу реалізувати свій творчий і дослідницький потенціал у спільно досягнутому продукті.

Поліфункційний, комплексний за своєю природою, метод проєктів лише тоді стає ефективною педагогічною технологією, коли враховано такі його засадничі моменти: практичний характер, актуальність і навчальна доцільність; активність учасників на всіх етапах проведення; урахування інтересів здобувачів освіти; синтез теорії та практики, знань і навичок; самостійність і творча ініціативність; поєднання колективної та індивідуальної форм роботи; орієнтація на формування базових компетентностей (планування, організація та контроль своєї діяльності) тощо.

Таксономія навчальних проєктів різниться залежно від класифікаційних ознак: за домінантним видом діяльності (пошуково-дослідницькі, творчі, прикладні, ознайомчо-орієнтовні, ігрові); за кількістю учасників (індивідуальний, парний, груповий); за тривалістю виконання (короткостроковий, середньої тривалості, довгостроковий); за метою проведення (реалізація ідеї або плану; подолання інтелектуальних перешкод; отримання естетичної насолоди; здобуття нового досвіду); за предметно-змістовим наповненням (монопроєкт, міждисциплінарний проєкт); за формою та методами організації (практична робота, ділова гра, розв'язання проблемного питання) тощо [8].

Реалізація проєктивної діяльності передбачає такі етапи: організаційно-орієнтовний, технологічно-реалізаційний, результативно-узагальнювальний, презентативно-творчий (формат представлення результатів: постер, вебсайт/вебсторінка, мультимедійна презентація, лепбук, буклет, відеоробота та ін.), етап захисту проєктів.

Отже, проєктивна діяльність стимулює формування в учнів і студентів таких компетентностей: здатність працювати в команді, аргументовано висловлювати свою позицію; уміння почути пропозицію іншого, здійснити її аналіз і віднайти оптимальне вирішення проблеми. У процесі роботи над

проєктом активуються всі види абстрактного мислення (логічне, аналітичне, критичне), що забезпечує вміння учня чи студента сформулювати судження чи умовивід, здійснити рефлексію змісту пізнавальної діяльності. Крім того, проєкт є альтернативою самоосвіті, а відтак формує одну з магістральних компетентностей особистості – навчатися впродовж життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик В. Проектна діяльність — основа розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Початкова школа*. 2013. №5. С. 6–8.
2. Волковська Т. Проектування як метод особистісно-орієнтованого навчання. *Початкова освіта. Методичний порадник*. 2006. №40(376). С. 9–10.
3. Галицький О. Навчаємо і виховуємо. Проєктна діяльність у школі. Київ : Шк. світ, 2007. С. 79–86.
4. Генкал С.Є. Дидактичні можливості індивідуальних освітніх проектів учнів профільних класів. *Педагогіка і психологія*. Вінниця, 2005. №14. С.15–17.
5. Зоц В. Впроваджуються проєктивні технології. *Завуч*. 2014. № 6. С. 2.
6. Коберник О. Проективна педагогіка і національна школа. *Шлях освіти*. 2006. № 7. С. 7–9.
7. Маленко О. Курсовий проєкт з дисципліни «Методика навчання української мови в школі» : Методичні рекомендації. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 48 с.
8. Полат Е. Метод проектов: типология и структура. *Лучшие страницы педагогической прессы*. 2004. №1. С. 9–17.

СИСТЕМА ВИХОВНОЇ РОБОТИ ЯК ПРОСТІР ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЖЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

СОСНОВА Валентина Анатоліївна,
заступник директора з виховної роботи
sosnova@med.cc.ua
Кам’янський фаховий медичний коледж,
м. Кам’янське, Україна

Система виховної роботи є невід’ємною складовою освітнього процесу в Кам’янському фаховому медичному коледжі. Це цілісний механізм, який

забезпечує потреби здобувачів освіти в отримані професійних компетентностей та сприяє вихованню патріотизму, національної самосвідомості; спонукає до активної участі у суспільному житті.

Війна загострила основні проблеми, обмежила можливості. Тому до процесу виховання активно залучили батьків здобувачів освіти та громадськість. Організували методичну роботу з актуальних проблем виховання разом із педагогами, кураторами академічних груп, психологічною службою, бібліотекарем, вихователями гуртожитку. Залучили активних здобувачів освіти до різних видів діяльності та за творчими здібностями. Згуртовували колективи академічних груп навколо волонтерської діяльності, участі в благодійних акціях, соціальних проєктах, творчих заходах. Звернули особливу увагу на соціальну захищеність і підтримку студентів. Плідно співпрацюємо з молодіжними та громадськими організаціями, об'єднаннями та колективами. Посилили спільну роботу з правоохоронними органами, соціальними службами з питань організації правової освіти та профілактичної роботи серед студентів.

У центрі виховного процесу є особистість – її нахили, здібності, потреби, інтереси, соціальний досвід, самосвідомість, характер. Уся виховна робота коледжу спрямована на випускника - фахівця-медика, який уміло володіє соціальними навичками і застосовує набуті практичні вміння в галузі медицини.

Яку ж особистість ми маємо виховати? Сучасному медику притаманні: патріотизм, відповідальність, працьовитість, гідність, самоповага, духовність.

Для формування професійних рис майбутнього фахівця застосовуємо дієві форми та методи виховання: зустрічі з представниками закладів охорони здоров'я, правоохоронних органів; з волонтерами. Проводимо студентські конференції, бесіди, диспути, професійні конкурси, години спілкувань з практичним психологом, інформаційно – просвітницькі заходи, благодійні акції тощо.

В умовах воєнного стану змінили формат проведення заходів. Це онлайн – бесіди, онлайн – дискусії, індивідуальні проєкти, обговорення історичних подій

та документальних фільмів, створення презентацій та відеороликів до знаменних подій та медичних дат в соціальних мережах Facebook та Instagram.

У коледжі для здобувачів освіти створені 6 науково-дослідних, 14 предметних та 5 спортивних гуртків, щоб допомогти молоді розкрити їх творчий потенціал, здібності та обдарування.

Особливе місце в системі виховної роботи займає розвиток студентського співуправління, що дає змогу формувати атмосферу співробітництва педагогічного та студентського колективів.

До прикладу, представники Ради співуправління брали участь у засіданні обласної методичної ради фахових медичних коледжів Дніпропетровської області: «Актуальні питання залучення зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу в медичному коледжі». Уповноважений з прав студентів коледжу був делегований спікером з доповіддю на IX Всеукраїнський форум взаємодії та розвитку: «Формування громадянської позиції задля участі в розбудові незалежної України».

Студенти, на чолі з Радою студентського співуправління, доєдналися до благодійної акції - “Зігрій воїна”, на меті якої є збір воску та парафіну для створення окопних свічок. Щире спілкування студентів з волонтерами відкрило багато сторінок діяльності цих добросердних людей.

У системі виховної роботи особливу увагу приділяємо національно-патріотичному вихованню, глибокому вивченню культури й традицій українського народу. До прикладу, аматорський колектив студентів коледжу посів ІІ місце у фольклорно-етнографічному фестивалі (м. Київ, 2023р.) в номінації «Театральне мистецтво» та отримав Диплом ІІ ступеня за презентацію Різдвяних свят. Дипломами в категорії «Аматор» нагороджені студенти за участь у Відкритому патріотичному фестивалі-конкурсі «Народ-герой героїв появляє» (м. Київ, 2022р.) в номінаціях «Художнє слово», «Фотомистецтво», «Медіамистецтво». Подяку від Науково-методичного центру вищої та фахової передвищої освіти отримав студентський колектив за участь у творчому челенджі «Вишиванка – місток єднання минулого, сьогодення та майбутнього

українців». Студенти коледжу п’ятий рік поспіль лауреати міського молодіжного фестивалю–конкурсу української пісні «Вінок України».

Рада студентського співуправління співпрацює з молодіжними та громадськими організаціями. Це участь у соціальних акціях «Правила безпеки – правила життя»; у молодіжному онлайн-проєкті з неформальної освіти «100 хвилин для молоді»; у онлайн-зустрічах спільно з Центральною міською бібліотекою ім. Тараса Шевченка: «Схід і Захід разом», «Моя Україна – Соборна держава»; у поетичних онлайн-марафонах: «День рідної мови», «День патріотичного вірша», «Віч-на-віч з Т. Шевченком», «Єднаймо душі словом Кобзаря».

На засіданнях Ради співуправління обговорюються зустрічі з представниками правоохоронних органів; сімейно-родинне та статеве виховання молоді; родинні свята та сімейні династії; трудове виховання та формування любові до обраної професії.

Студентське самоврядування створює середовище для розвитку соціально значущих якостей здобувача освіти, допомагає швидко адаптуватися до сучасних змін у суспільстві та брати в них активну участь. Благодійні акції, соціальні проєкти, тренінги з надання екстреної медичної допомоги, майстер-класи з вдосконалення практичних навичок, участь в міжнародних науково-практичних конференцій сприяє формуванню лідерських, організаторських, командних та комунікативних якостей [1].

В коледжі організована волонтерська діяльність, де активна та небайдужа студентська молодь отримує ґрунтовні знання й досвід, набуває нових умінь і навичок [1].

Активна участь батьків в освітньому процесі дійсно сприяє поглибленню мотивації навчання та соціалізації студентів. Вирішуються проблемні питання, надаються поради щодо психологічної підтримки та виховання їх дітей.

Отже, у Кам’янському фаховому медичному коледжі створена чітка, структурована, ефективна система виховної роботи, яка допомагає формуванню у студентів навичок самоосвіти, самоаналізу; розвитку їх індивідуальних

здібностей, творчих задатків; самовизначенню та самореалізації. Сформоване комфортне освітнє середовище - сприяє створенню у здобувачів освіти позитивного психоемоційного стану та підвищенню стресостійкості до труднощів сьогодення; зміцненню дружніх стосунків, толерантності та підтримки в молодіжному просторі. Зусилля не марні. Взаємодопомога, довіра і повага серед молоді – головні результати в системі виховної роботи.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Соснова В.А., Кушнір І., Пітченко Ю. Формування професійної спроможності через участь студентського самоврядування в суспільному житті. Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (23 січня 2023 р.). / під ред. Т.Ю. Четвертак. Запоріжжя, 2023, с.161-166

2. Бойко А. М. Виховання людини, нове і вічне: Методолого-теоретичний і практичний коментар. Статті. Виступи. Рецензії. Полтава, 2006. 566 с.

3. Бех І.Д. Виховання особистості: підручн. Київ: Либідь, 2008, 848 с.

КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ВІЙНИ

БІЛОУС Поліна Юріївна,
здобувач освіти
123polina.belous1234567890@gmail.com
КОБИЛЯЦЬКА Юлія Юріївна,
викладач історії
julija-kobylazka@ukr.net
Старобільський медичний фаховий коледж
м. Старобільськ, Луганська обл., Україна

Сьогодні керівники багатьох закладів освіти та педагогіки України тримають освітній фронт, продовжуючи працювати у важких умовах війни, формують унікальний педагогічний досвід та беруть на себе новий рівень відповідальності.

Враховуючи реалії сьогодення, кожен має володіти інформацією щодо захисту життя і здоров'я студентської молоді для комфортного освітнього середовища в умовах війни.

Старобільський медичний фаховий коледж, в умовах військового часу тимчасово перемістився до Буковини, яка стала однією з перших областей Героїв, та взяла під свою опіку і надала прихисток багатьом громадянам нашої країни. Здобувши підтримку та фахову допомогу у якісному освітньому процесі від Чернівецького медичного фахового коледжу, ми по сьогодні продовжуємо свою навчальну діяльність.

Медичні коледжі, об'єднавши свої спільні зусилля, створюють комфортні умови освітнього середовища в умовах війни. Беручи до уваги складність ситуації на окупованій території, наші студенти отримують кваліфікований рівень знань, здобуваючи освіту в дистанційному форматі з використанням інноваційних технології. Враховуючи педагогічну компетентність та кваліфікований досвід працівників, в освітньому процесі застосовують низку складових компонентів: цільового, стимулюючо - мотиваційного та оцінювально - результативного для якісного показнику знань.

Головною метою та завданням для комфортного освітнього середовища в умовах війни, нашого медичного закладу – надання освітніх послуг шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями, відповідно до державних стандартів освіти. Забезпечення здобувачів фахової передвищої освіти в отриманні освітніх послуг, можливості реалізації та характеру занять з індивідуальним підходом до кожного студента, враховуючи психологічні аспекти - *допомогти учасникам освітнього процесу повернути, створити хоч невеликий простір безпеки. Багато хто з них досі перебувають у стані шоку. Ми не можемо припустити, що стане тригером для травматичних реакцій, тому наші уважність, емпатійність, почуття такту та відчуття опори дуже важливі у цей час.*

Комфортне освітнє середовище враховує декілька видів дистанційного навчання: асинхронний та синхронний режими. Ці два види активно допомагають у проходженні студентам кваліфікованої практики, як виробничої так і переддипломної. Задіюючи загальні компетентності фахової підготовки для реалізації своїх прав і обов'язків, як члена суспільства, усвідомлення цінності громадського суспільства. Здатність до абстрактного мислення, застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. Застосовувати професійні стандарти та нормативно - правові акти в повсякденній медичній практиці.

В епоху глобалізації і запровадження інформаційних технологій в усі сфери життя постає питання ефективного пошуку інформації та використання технологій у міжнародній комунікації та навчанні. Комфортне навчання для нашого закладу в теперішніх умовах перебування – це форма організації освітнього процесу, за якою здобувачі освіти взаємодіють з викладачем на відстані у навчальному процесі. Дистанційне навчання в умовах війни передбачає послідовне виконання завдань згідно інструкції викладача після введення нового матеріалу та їх контроль. Для урізноманітнення навчання при проведенні занять викладач може використовувати численні онлайн ресурси для зацікавлення здобувачів освіти, сприяння творчому процесу та розвитку креативного мислення.

Внутрішня мотивація, передбачає потребу в інформації та активності, підвищення впевненості та незалежності від зовнішніх факторів, прагнення майстерності, прагнення бути кращим. Тому внутрішня мотивація є кращою для навчання і формує здібності, необхідні студенту у подальшому навчанні та житті для досягнення свого професійного рівня, яку безперервно допомагають здобути викладачі Чернівецького медичного фахового коледжу, є безцінним внеском у розвиток медичної сфери.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНЕ ТА БЕЗПЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

ТОДОРЮК Олег Дмитрович,
здобувач освіти
todoryukoleg@gmail.com
ПОПОВИЧ Ганна Борисівна,
к. мед. наук
annapopovich17@ukr.net
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Вступ. Формування здоров'язбережувального, безпечного освітнього середовища у вищих медичних навчальних закладах постало найбільш актуальним питанням сьогоднішнього часу, що пов'язується зі значним руйнуванням закладів освіти, примусовими переміщеннями учасників освітнього середовища на території України та за кордоном, обмеженням доступу студентів до навчання на тимчасово окупованих територіях з точки зору безпеки та добробуту. Незважаючи на негативні наслідки воєнного часу медична освіта має продовжуватися в оффлайн-режимі внаслідок виникнення кризових ситуацій у сфері охорони здоров'я. Освітнє середовище повинно бути максимально безпечним, комфортним для всіх його учасників з метою забезпечення стабільного функціонування та подальшого його розвитку.

Доступне навчання студентів-медиків в умовах війни – система психолого-педагогічних заходів, які спрямовані на безпечну освітню взаємодію учасників освітнього процесу, створення відповідних умов для формування знань та навичок у студентів, які навчаються в оффлайн-режимі та дистанційному форматі.

Мета роботи: на основі детального аналізу сучасних рекомендацій узагальнити принципи формування безпечного освітнього середовища у вищих медичних навчальних закладах в умовах війни.

Методи дослідження: аналіз науково-медичної літератури, рекомендацій та міжнародних протоколів.

Результати дослідження. У процесі дослідження було визначено, що положення Міністерства науки та освіти України у період воєнного часу містять основі рекомендації з приводу принципів навчання студентів-медиків: забезпечення засоби цифрової візуалізації основних теоретичних та практичних аспектів, які включають проекти для придбання комп'ютерів, планшетів, ноутбуків для постійного зв'язку студентів та викладачів при навчанні у дистанційному форматі та під час тривалих повітряних тривог; відкриття освітніх хабів за кордоном для забезпечення безперервного навчання українських студентів-біженців до прибуття їх на територію України. Цікавим актуальним напрямком розвитку безпечного середовища для навчання являється створення індивідуального цифрового освітнього паспорту як елементу формування цифрової освітньої екосистеми, де можна відстежити траєкторію навчального руху кожного студента, що полегшує взаємодію між викладем та студентом у небезпечний період війни.

У ході роботи визначені переваги віртуального освітнього середовища для отримання теоретичних знань (так званої синхронної частини навчання) – гнучкість, що важливо у період повітряної тривоги; інтерактивність, яка дозволяє розширити можливості навчання в інтерактивному режимі; мобільність, у результаті якої досягається повноцінний обмін інформацією на відстані; економічна складова – зниження вартості отримання освітніх послуг; гнучке використання можливих методів отримання необхідного обсягу знань та практичних навичок для формування конкурентних спеціалістів в галузі охорони здоров'я.

Висновок. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що для забезпечення безпечного освітнього середовища в умовах війни необхідно створювати чіткі взаємозв'язки між всіма учасниками освітнього процесу, формувати та розвивати здібності студентів, пізнавальних інтересів для

забезпечення набуття основних знань, вмінь та навичок роботи у сфері охорони здоров'я.

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ФИЛИПЧУК Вікторія Вікторівна,
здобувач освіти
student1215@medkol.cv.ua
БІДНА Іліанна Василівна,
викладач
ilianna1986@i.ua
Чернівецький медичний фаховий коледж
м.Чернівці, Україна

Інтернет-технології є невід'ємною частиною життя сучасного суспільства. Мережа Інтернет, сьогодні є не лише важливим джерелом інформації, але і способом комунікації, який нівелює перепони для спілкування. Через глобальний вплив COVID-19, військовий стан в Україні здобувачі освіти проводять все більше часу в Інтернеті. До того ж в умовах дистанційного та змішаного навчання Інтернет мережа стала потужним засобом навчання.

Дистанційне навчання – це сукупність технологій, що забезпечують надання здобувачам освіти основного обсягу навчального матеріалу з використанням інформаційних та телекомунікаційних засобів, інтерактивної взаємодія студентів і викладачів у процесі навчання, надання студентам можливості самостійної роботи з навчальними матеріалами. Також дистанційне навчання є ідеальним рішенням для тих, хто віддає перевагу сучасним інформаційним технологіям у навчанні, цінує свій час та заощаджує кошти. Проте обізнаність здобувачів освіти щодо інформаційної безпеки в кіберпросторі залишається дуже низькою. Потрібно розуміти, що через брак достатнього досвіду учасники освітнього процесу не можуть реально оцінювати рівень достовірності та безпеки інформації, яка знаходиться в Інтернет-просторі.

Заклади фахової передвищої/вищої освіти, в тому числі і Чернівецький медичний фаховий коледж, широко використовують цифрові технології у своїй діяльності для ведення журналів, контролю навчальних досягнень, адміністративної діяльності тощо. Для освітнього середовища проблема інформаційної безпеки пов'язана із захистом персональних даних здобувачів освіти, співробітників, включаючи їх особисту, фінансову, навчально-професійну та іншу інформацію. Таким чином, забезпечення інформаційної безпеки пов'язане з роботою всіх структурних підрозділів освітньої організації, починаючи з роботи приймальної комісії, навчальної частини і закінчуючи кадровою, економічною службою.

До основних факторів негативного впливу інформації на сучасне освітнє середовище відносять:

- масовий вплив через сучасні інформаційні та телекомунікаційні освітні технології з метою формування певної громадської думки, культурного, морального рівня розвитку, поведінкових механізмів тощо;

- відсутність реальних механізмів контролю якості інформації, доступної через сучасні телекомунікаційні технології, що породжує проникнення в освітній простір великого обсягу недостовірної інформації;

- безкарне проникнення порнографії і насильства через доступність сучасних телекомунікаційних технологій.

Тому, першочерговим завданням є формування в учасників освітнього процесу системи компетентностей щодо інформаційної безпеки: правова компетентність; комунікаційна компетентність на рівні користувача мереж; інформаційно-комунікативна компетентність, зокрема критичне мислення та аналіз інформаційного контенту; інформаційно-технологічна компетентність, в тому числі хмарні технології та освітні ресурси; педагогічні компетентності, зокрема, інтеграція засобів кібербезпеки сучасних інформаційних технологій в освітню діяльність; застосування технології безпечного електронного офісу у навчальній діяльності; використання засобів кібербезпеки електронних освітніх

ресурсів для навчання різної форми, враховування психолого-педагогічних особливостей використання інформаційних технологій.

Для того, щоб подолати проблему інформаційної безпеки в освітньому середовищі, необхідно широко впроваджувати проходження спеціальних курсів, тренінгів, дистанційних курсів, відеолекцій, онлайн-конференцій, воркшопів, майстер-класів із інформаційної компетентності для усіх учасників освітнього процесу.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА КОГНІТИВНУ СФЕРУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

БАРАБАС Крістіна Ярославівна,
здобувач освіти
kbarabas093@gmail.com
ДОБИНДА Ірина Романівна,
викладач
irina.love.19871982@gmail.com
Чернівецький медичний фаховий коледж
м. Чернівці, Україна

Вступ. Становлення сучасної цифровізації суспільства у першу чергу стосується освітянського середовища, яке розглядається як основний технологічний інструмент сьогодення для формування цифрової економіки, підготовки кадрів, соціалізації учасників освітньої діяльності, що у свою чергу також відбивається на процесі цифровізації процесу навчання у вищих навчальних закладах.

Формування навчального процесу враховує радикальні зміни ролі вищої освіти, напрямів її розвитку, становлення майбутнього медичного працівника як особистості з всебічно розвинутою свідомістю.

У час, коли релігійні, сімейні, культурні цінності перебувають у кризовому стані, система вищої освіти – орієнтир для студента на шляху до дорослого

життя, що накладає на неї значну відповідальність та надає особливих цінностей для антропологічного та соціального розвитку.

Мета дослідження. На основі детального аналізу наукової літератури узагальнити сучасні дослідження з приводу цифровізації медичної освіти з метою формування професійно спроможних медичних працівників у процесі навчання у вищих навчальних закладах.

Методи дослідження. Аналіз наукової літератури з приводу основної проблеми дослідження.

Результати дослідження. Згідно з проведеним дослідженням, на сьогоднішній день різко зростає попит міжнародного ринку на компетентних медичних фахівців, які володіють професійною мобільністю та можуть працювати в умовах мінливої економіки періоду війни на території України.

Цифровізація закладів медичної освіти, зокрема Чернівецького медичного фахового коледжу, невпинно прогресує. Цей процес включає перепідготовку учасників освітнього процесу (викладачів та студентів) на основі забезпечення індивідуалізації навчання з урахуванням великих обсягів інформації, віртуальної реальності для формування алгоритмів практичних навичок під час дистанційного навчання та повітряної тривоги.

Унікальні цифрові навички включають: пошук різноманітної теоретичної та практичної інформації у глобальній мережі інтернет; інтерактивність у вивченні певного матеріалу; мультикультуралізм, тобто складний рух по складній системі каналів сприйняття інформації; гіпертекст у вигляді вільного переміщення тексту, активного використання перехресних посилань; поєднання цифровізації навчання за дистанційною, мобільною, електронною формою.

З метою професійного зростання учасників освітнього процесу у Чернівецькому медичному фаховому коледжі постійно проводиться професійні тренінги, формування сумісних навчальних програм вимогам сучасного навчання, запровадження провідних цифрових технологій, забезпечення виховання соціальних відносин у рамках: «людина – цифрові засоби – суспільство» з чітким розумінням меж віртуальності та реальних ситуацій.

Висновок. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що активне впровадження методів цифровізації медичної освіти повинне включати виховання новітнього цифрового покоління серед учасників навчання, створення відповідної законодавчої бази, введення сучасних методів інтерактивної освіти (система розподілених реєстрів, штучний інтелект, робототехніка, бездротовий зв'язок на всіх етапах отримання теоретичної інформації та засвоєння практичних навичок, технології віртуальної реальності для відпрацювання практичних вмінь), внаслідок чого забезпечується формування важливої компоненти для реалізації освітньої діяльності в медичних навчальних закладах.

Список використаної літератури

1. Qizi, U. S. B. (2021). Digitization Of Education At The Present Stage Of Modern Development Of Information Society. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, *3*(05), 95-103.

2. Zaripova, D. A., Zakhirova, N. N., & Makhmudov, A. A. (2021). Digitization of education and the role of teachers and students in this process. *International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences*, *1*(2), 196-202.

3. Borisenkov, V., Gukalenko, O., & Pustovoitov, V. (2021). Digitalization of education: trends in teacher training. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 273, p. 12075). EDP Sciences.